STAROSTWO POWIATOWE
W CIESZYNIE

Raport z wykonania Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Cieszyńskiego

za lata 2015-2016

Opracowanie:
Zarząd Powiatu Cieszyńskiego
ul Bobrecka 29, 43-400 Cieszyn

Cieszyn, listopad 2017 r.

Współpraca i udostępnienie materiałów:

Gmina Brenna
Gmina Chybie
Gmina Cieszyn
Gmina Dębowiec
Gmina Goleszów
Gmina Hażlach
Gmina Istebna
Gmina Skoczów
Gmina Strumień
Gmina Ustroń
Gmina Wisła
Gmina Zebrzydowice
Jednostki Powiatu Cieszyńskiego
Wydziały Starostwa Powiatu Cieszyńskiego
Instytucje działające na terenie powiatu cieszyńskiego

Zarząd Powiatu Cieszyńskiego
dziękuje samorządom gminnym powiatu cieszyńskiego
oraz instytucjom działającym na terenie powiatu
za zaangażowanie we współtworzeniu niniejszego dokumentu

Starosta Cieszyński
Janusz Król

Spis treści

1. Wstęp 4
1.1. Cel i zadania opracowania 4
1.2. Podstawa formalno-prawna opracowania 4
1.3. Metodyka sporządzenia opracowania 4
1.4. Metody zastosowane przy sporządzeniu Raportu 5
1.5. Materiały źródłowe 5
2. Realizacja Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Cieszyńskiego w latach 2015-2016 6
2.1. Ochrona dziedzictwa przyrodniczego 6
2.1.1. Ochrona przyrody i poprawa ładu przestrzennego ze szczególnym uwzględnieniem obszarów Natura 2000 6
2.1.2. Ochrona powierzchni ziemi i zasobów kopalin 7
2.1.3. Ochrona i zrównoważony rozwój lasów 10
2.2. Poprawa jakości środowiska, racjonalne korzystanie z zasobów przyrody zrównoważone wykorzystanie materiałów, wody i energii 11
2.2.1. Ochrona wód 11
2.2.2. Minimalizacja ilości wytwarzanych odpadów i obciążenia środowiska odpadami 12
2.2.3. Ochrona powietrza 13
2.2.4. Zrównoważony rozwój turystyki 14
2.2.5. Ochrona przed hałasem i szkodliwym działaniem pól elektromagnetycznych 15
2.3. Edukacja ekologiczna, monitoring i poprawa bezpieczeństwa ekologicznego 16
2.3.1. Edukacja ekologiczna 16
2.3.2. Monitoring środowiska i ochrona przed nadzwyczajnymi zagrożeniami 17
3. Zadania zrealizowane przez lata 2015-2016 19
Tabela 1. Ochrona przyrody i poprawa ładu przestrzennego ze szczególnym uwzględnieniem obszarów Natura 2000 19
Tabela 2. Ochrona powierzchni ziemi i zasobów kopalin 29
Tabela 3. Ochrona i zrównoważony rozwój lasów 32
Tabela 4. Ochrona wód powierzchniowych i podziemnych – racjonalna gospodarka wodami 34
Tabela 5. Minimalizacja ilości wytwarzanych odpadów i obciążenia środowiska odpadami 44
Tabela 6. Ochrona powietrza – ekologiczne środki transportu i odnawialne źródła energii 55
Tabela 7. Zrównoważony rozwój turystyki i agroturystyki 65
Tabela 8. Ochrona przed hałasem i szkodliwym działaniem pól elektromagnetycznych 69
Tabela 9. Edukacja ekologiczna 72
Tabela 10. Monitoring środowiska i ochrona przed nadzwyczajnymi zagrożeniami 79

1. Wstęp

1.1. Cel i zadania opracowania

Uchwałą Nr XXXIV/302/13 z dnia 25 czerwca 2013 r. Rada Powiatu Cieszyńskiego przyjęła „Aktualizację Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Cieszyńskiego do roku 2015 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2016-2019", która na podstawie art. 14 ust. 1 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o zmianie ustawy – Prawo ochrony środowiska oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2014 r. poz. 1101), z dniem 01.01.2017 r. utraciła ważność.

W celu realizacji obowiązku wynikającego z ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (t.j. Dz. U. z 2017 r. poz. 519 z późn. zm.) sporządzony został raport z wykonania Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Cieszyńskiego za lata 2015-2016. Raport ten jest kolejnym, ostatnim raportem, z realizacji zadań Aktualizacji Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Cieszyńskiego do roku 2015 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2016-2019. W myśl bowiem przepisów art. 14 ust. 1 i 2 oraz art. 17 ust. 1 ustawy Prawo ochrony środowiska Rada Powiatu Cieszyńskiego uchwałą nr XXXII/201/17 z dnia 30 maja 2017 r. przyjęła nowy Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Cieszyńskiego.

W niniejszym Raporcie przedstawiono realizację założeń i celów zaproponowanych w Programie Ochrony Środowiska. Raport zawiera zadania, które w określonym czasie zostały zrealizowane przez Powiat Cieszyński, poszczególne gminy, jednostki organizacyjne oraz inne instytucje odpowiedzialne za ochronę środowiska.

Aktualny raport sporządzony został celem przedstawienia Radzie Powiatu Cieszyńskiego, a następnie Marszałkowi Województwa Śląskiego.

1.2. Podstawa formalno-prawna opracowania

Niniejsze opracowanie zostało sporządzone w wyniku realizacji obowiązku określonego w art. 18 ust. 2 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska. (t.j. Dz. U. z 2017 r. poz. 519 z późn. zm.). Zgodnie z wyżej wymienionym przepisem organ wykonawczy powiatu sporządza co 2 lata raport z wykonania programu ochrony środowiska dla powiatu i przedstawia go radzie powiatu.

1.3. Metodyka sporządzenia opracowania

Raport z Aktualizacji Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Cieszyńskiego odnosi się do sformułowanych w programie trzech celów długoterminowych. Stawiane cele długoterminowe to:

1) ochrona dziedzictwa przyrodniczego,
2) poprawa jakości środowiska, racjonalne korzystanie z zasobów przyrody oraz zrównoważone wykorzystywanie materiałów, wody i energii,
3) edukacja ekologiczna, monitoring i poprawa bezpieczeństwa ekologicznego.

Niniejszy raport obejmujący lata 2015-2016 jest informacją o podjętych przedsięwzięciach, których realizacja pozwala osiągnąć cele krótkoterminowe określone w Aktualizacji Programu Ochrony Środowiska do roku 2015 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2016-2019. W części pierwszej niniejszego opracowania przedstawiono uwarunkowania prawne i formalne mające znaczenie oraz wpływ na realizację działań w ochronie środowiska w omawianym okresie sprawozdawczym. Natomiast w drugiej części

w formie tabelarycznej przedstawiono wykaz przedsięwzięć, w tym: działań inwestycyjnych, inicjatyw, stanowiących realizację celów średnioterminowych i krótkoterminowych, podejmowanych przez samorządy powiatu cieszyńskiego, instytucje oraz stowarzyszenia działające na rzecz ochrony środowiska. Przedsięwzięcia te ujęte są w układzie:

- zadania własne (W) – zadania realizowane w całości przez Powiat finansowane ze środków własnych,
- zadania koordynowane (K) – zadania realizowane w całości przez Powiat finansowane ze środków zewnętrznych,
- zadania we współpracy (Ws) – zadania realizowane przez Powiat wspólnie ze wskazanymi partnerami.

1.4. Metody zastosowane przy sporządzeniu Raportu

Dane podstawowe do sporządzenia raportu z wykonania „Aktualizacji Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Cieszyńskiego do roku 2015 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2016-2019" za lata 2015-2016 w oparciu o wytyczne z Programu stanowią głównie:

- informacje pozyskane od innych podmiotów i instytucji,
- informacje z Gmin powiatu cieszyńskiego,
- informacje dotyczące realizacji zadań Powiatu i Starosty.

Po zapoznaniu się z otrzymanymi informacjami dokonano ich wstępnej analizy. W dalszej kolejności w zespole Wydziału Środowiska, Rolnictwa i Leśnictwa przystąpiono do opracowania części opisowej dokumentu oraz sporządzono zestawienie tabelaryczne ankietowanych przedsięwzięć.

1.5. Materiały źródłowe

Materiał wyjściowy do sporządzenia niniejszego raportu stanowią:

1) Informacje w formie ankiet, pozyskane z Gmin powiatu cieszyńskiego i instytucji z terenu powiatu za rok 2015-2016,
2) materiały, dokumentacje wydziałów i jednostek Starostwa Powiatowego w Cieszynie za rok 2015-2016,
3) „Informacja o stanie środowiska na terenie powiatu cieszyńskiego wg danych za rok 2015" Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Katowicach Delegatura w Bielsku-Białej,
4) „Informacja o stanie środowiska na terenie powiatu cieszyńskiego wg danych za rok 2016" Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Katowicach Delegatura w Bielsku-Białej,
5) „Informacja o wynikach kontroli obiektów o podstawowym znaczeniu dla powiatu cieszyńskiego w 2015 r." Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Katowicach Delegatura w Bielsku-Białej,
6) „Informacja o wynikach kontroli obiektów o podstawowym znaczeniu dla powiatu cieszyńskiego w 2016 r." Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Katowicach Delegatura w Bielsku-Białej,
7) „Ocena stanu sanitarno-epidemiologicznego powiatu cieszyńskiego 2015" Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Cieszynie,
8) „Stan sanitarny i sytuacja epidemiologiczna powiatu cieszyńskiego w roku 2016" Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Cieszynie,
9) Opracowania dotyczące powiatu cieszyńskiego.

2. Realizacja Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Cieszyńskiego w latach 2015-2016

Dla wykazania zakresu wykonanych przedsięwzięć realizowanych w latach 2015-2016, przyjętych w Aktualizacji Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Cieszyńskiego do roku 2015 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2016-2019, posłużyły w szczególności informacje z Gmin powiatu cieszyńskiego zebrane w formie ankiet, jak również informacje pochodzące od instytucji, stowarzyszeń, działających w powiecie cieszyńskim, wydziałów Starostwa Powiatowego w Cieszynie oraz jednostek powiatowych. W tabelach zamieszczonych w rozdziale 3 zachowano kolejność omawianych zagadnień, zgodnie z porządkiem przyjętym w Aktualizacji Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Cieszyńskiego do roku 2015 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2016-2019.

2.1. Ochrona dziedzictwa przyrodniczego

2.1.1. Ochrona przyrody i poprawa ładu przestrzennego ze szczególnym uwzględnieniem obszarów Natura 2000

Formami ochronnymi przyrody na terenie powiatu cieszyńskiego są: park krajobrazowy (1), obszar chronionego krajobrazu (1), rezerwaty przyrody (9), obszary Natura 2000 (4), użytki ekologiczne (4), stanowiska dokumentacyjne (4), zespoły przyrodniczo–krajobrazowe (4) oraz ponad 190 pomników przyrody, które tworzą tzw. system obszarów i obiektów prawnie chronionych. Obecnie w ich skład na terenie powiatu cieszyńskiego wchodzą:

- fragment Parku Krajobrazowego Beskidu Śląskiego wraz z otuliną,
- rezerwaty przyrody (Czantoria, Kopce, Lasek Miejski nad Olzą, Lasek Miejski nad Puńcówką, Skarpa Wiślicka, Wisła, Zadni Gaj, Rotuz, Barania Góra),
- zespoły przyrodniczo-krajobrazowe: Bluszcze na Górze Zamkowej, Lasek Miejski w Błogocicach, Kaplicówka, Góra Bucze,
- obszary objęte ochroną ptaków Natura 2000: Dolina Górnej Wisły,
- obszary objęte specjalną ochroną siedlisk NATURA 2000: Cieszyńskie Źródła Tufowe, Kościół w Górkach Wielkich, Beskid Śląski i Pierściec,
- użytki ekologiczne: Łąki na Kopcach, Łęg nad Puńcówką, Uroczysko Jasionka, Góra Tuł,
- obszary chronionego krajobrazu: Cieszyńskie Pogórze,
- stanowiska dokumentacyjne: Odkrywka cieszynitów, Jasieniowa,
- korytarze ekologiczne,
- pomniki przyrody.

Na koniec 2015 r. powierzchnia obszarów prawnie chronionej przyrody na terenie powiatu cieszyńskiego wynosiła 24 214,54 ha, co stanowiło 33% powierzchni powiatu. Największym udziałem obszarów prawnie chronionych w ogólnej powierzchni odznaczały się gminy Istebna, Wisła, Ustroń, Brenna, Skoczów, Strumień, Chybie.

W 2015 r. Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska (RDOŚ) w Katowicach poinformował o przystąpieniu do sporządzania projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Beskid Śląski PLH240005, położonego na terenie gmin: Brenna, Buczkowice, Goleszów, Istebna, Jasienica, Jaworze, Lipowa, Milówka, Radziechowy-Wieprz, Szczyrk, Ustroń, Węgierska-Górka, Wilkowice i Wisła. 12 października 2015 r. wydane zostało Zarządzenie RDOŚ w Katowicach w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Kościół w Górkach Wielkich PLH240008.

Ze względu na zasadę odnoszącą się do obszarów Natura 2000, która dotyczy zakazu podejmowania działań pogarszających stan środowiska na tych obszarach, w latach sprawozdawczych następował dalszy proces wprowadzania odpowiednich zapisów dotyczących ochrony Natury 2000 w gminnych studiach uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego oraz miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego gmin powiatu cieszyńskiego.

Wykaz przedsięwzięć z ww. zakresu ujęty jest w tabeli 1 – str. 19 dokumentu.

2.1.2. Ochrona powierzchni ziemi i zasobów kopalin

Ochrona powierzchni ziemi dotyczy w szczególności ochrony jej użytkowania oraz ukształtowania, w tym również ochrony przed zjawiskami osuwiskowymi oraz ochrony gruntów przed degradacją.

Ochronę gruntów rolnych na poziomie powiatu regulują przepisy ustawy z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych, zgodnie z którą ochronie podlegają w szczególności grunty klas I-III pochodzenia mineralnego oraz grunty klas I-VI pochodzenia organicznego.

Zgodnie z przepisami ww. ustawy ochrona gruntów rolnych polega na:

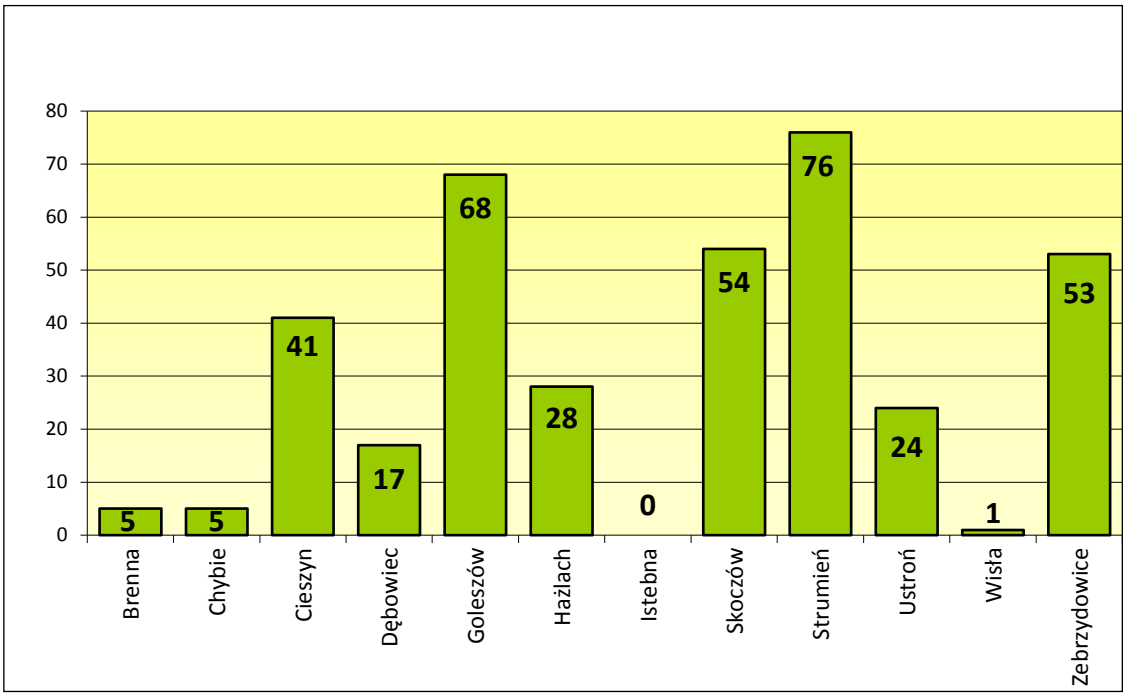
- ograniczaniu przeznaczania ich na cele nierolnicze lub nieleśne;
- zapobieganiu procesom degradacji i dewastacji gruntów rolnych oraz szkodom w produkcji rolniczej, powstającym wskutek działalności nierolniczej i ruchów masowych ziemi;
- rekultywacji i zagospodarowaniu gruntów na cele rolnicze;
- zachowaniu torfowisk i oczek wodnych jako naturalnych zbiorników wodnych;
- ograniczaniu zmian naturalnego ukształtowania powierzchni ziemi.

Wyłączenie z produkcji rolniczej gruntów podlegających ochronie może nastąpić po wydaniu decyzji zezwalającej na takie wyłączenie, w przypadku jeżeli miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego danej gminy przewiduje inne niż rolnicze lub leśne przeznaczenie tego gruntu, bądź też dla danego terenu wydana została decyzja o warunkach zabudowy lub decyzja o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego.

Ilość wyłączonych z produkcji rolniczej gruntów chronionych w poszczególnych gminach w okresie sprawozdawczym przedstawia poniższa tabela.

Grunty rolne objęte decyzyjnym zezwoleniem na wyłączenie z produkcji rolniczej [ha]		
Gmina/Lata	**2015**	**2016**
Brenna	0,57	0
Cieszyn	0,76	1,13
Chybie	0,05	0
Dębowiec	0,37	0,25
Goleszów	3,66	2,43
Hażlach	2,30	1,09
Istebna	0	0
Skoczów	0,74	0,77
Strumień	8,11	2,56
Ustroń	1,07	1,05
Wisła	0	0,02
Zebrzydowice	0,91	0,91

Ilość prowadzonych postępowań administracyjnych w sprawie wyłączenia z produkcji rolniczej gruntów podlegających ochronie, w okresie sprawozdawczym, w rozbiciu na poszczególne gminy:

Ponadto w okresie sprawozdawczym ustawą z dnia 10 lipca 2015 r. o zmianie ustawy o ochronie gruntów rolnych i leśnych wprowadzone zostały zmiany w zakresie przeznaczania na cele nierolnicze i nieleśne gruntów rolnych stanowiących użytki rolne klas I – III. Wprowadzona zmiana umożliwia w określonych przypadkach zwolnienie z obowiązku każdorazowego uzyskiwania zgody ministra właściwego do spraw rozwoju wsi na zmianę przeznaczenia ww. gruntów na cele inne niż rolne i leśne.

Drugim istotnym elementem ochrony powierzchni ziemi jest inwentaryzacja i monitoring ruchów masowych ziemi.

W okresie sprawozdawczym na terenie powiatu cieszyńskiego kontynuowano rządowy projekt System Osłony Przeciwosuwiskowej SOPO, realizowany na zlecenie Ministra Środowiska przez Państwowy Instytut Geologiczny - Państwowy Instytut Badawczy (PIG-PIB). W 2015 r. zakończono realizację II Etapu projektu, w ramach którego w poprzednich okresach sprawozdawczych przekazano Staroście Cieszyńskiemu mapy osuwisk i terenów zagrożonych ruchami masowymi ziemi dla wszystkich gmin karpackich w powiecie, tj. gminy Brenna, Cieszyn, Dębowiec, Goleszów, Hażlach, Istebna, Skoczów, Ustroń, Wisła i Zebrzydowice. Ponadto w 2015 r. PIG-PIB przekazał do tut. organu uaktualnione mapy gminy Cieszyn.

W 2016 r. rozpoczęto realizację III Etapu SOPO, w ramach którego planowana jest aktualizacja części map osuwisk i terenów zagrożonych ruchami masowymi ziemi, a także zmapowanie gmin pozakarpackich, tj. Chybie i Strumień. Termin zakończenia III Etapu projektu określono na 2023 r., natomiast wykonanie map dla gmin Chybie i Strumień na 2020 r.

W ramach projektu SOPO założono system monitoringu powierzchniowego i wgłębnego na pięciu osuwiskach powiatu cieszyńskiego - nr 6 (Boguszowice, gm. Cieszyn), nr 87 (Cieszyn, gm. Cieszyn), nr 16364 (Zebrzydowic, gm. Zebrzydowice), nr 5899 (Koniaków, gm. Istebna), nr 14900 (Leszna Górna, gm. Goleszów). Dokumentacje

monitoringowe oraz raporty z monitoringu powyższych osuwisk za lata 2015 i 2016 są w posiadaniu Starosty. Wyjątek stanowi osuwisko nr 14900, dla którego raport został wykonany jedynie na rok 2016. Państwowy Instytut Geologiczny - Państwowy Instytut Badawczy potwierdził, iż prace monitoringowe będą prowadzone w kolejnych latach.

Na terenie powiatu zidentyfikowano łącznie 1164 osuwiska oraz 175 terenów zagrożonych osuwaniem (TZO) się mas ziemnych. Szczegółowe informacje przedstawia poniższa tabela.

Gmina	Ilość osuwisk	Ilość TZO
Brenna	178	9
Cieszyn	80	0
Dębowiec	22	32
Goleszów	33	19
Hażlach	87	13
Istebna	212	28
Skoczów	88	22
Ustroń	92	28
Wisła	271	31
Zebrzydowice	124	0

Na chwilę obecną Starosta jest w posiadaniu kart rejestracyjnych dla wszystkich osuwisk i terenów zagrożonych zlokalizowanych na terenie powiatu. Dokumenty te są niezbędne przy opiniowaniu miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego dla gmin powiatu, uzgadnianiu projektów decyzji o warunkach zabudowy i lokalizacji celu publicznego, a także innych spraw prowadzonych przez organ administracji geologicznej. Wszystkie posiadane mapy osuwisk i terenów zagrożonych ruchami masowymi ziemi zostały zarejestrowane w Internetowym Serwerze Danych Przestrzennych. W trakcie okresu sprawozdawczego dokonano aktualizacji map dla gminy Cieszyn.

Biorąc pod uwagę powyższe można stwierdzić, iż Starosta Powiatu Cieszyńskiego posiada pełną dokumentację w zakresie występowania osuwisk i terenów zagrożonych ruchami masowymi ziemi dla obszarów najbardziej prognostycznych do ich powstawania.

W celu umożliwienia bezpiecznej realizacji projektów budowlanych na terenach objętych występowaniem niekorzystnych zjawisk geologicznych, gruntów słabonośnych, a także przy niekorzystnych dla posadowienia warunkach hydrogeologicznych przed zatwierdzeniem projektu budowlanego sporządza się dokumentację geologiczno-inżynierską. W myśl rozporządzenia Ministra Transportu, Budownictwa i Gospodarki Morskiej z dnia 25 kwietnia 2012 r. w sprawie ustalania geotechnicznych warunków posadawiania obiektów budowlanych w przypadku obiektów budowlanych trzeciej kategorii geotechnicznej oraz w złożonych warunkach gruntowych drugiej kategorii wykonuje się dokumentację geologiczno – inżynierską zawierającą wyniki robót i prac geologicznych wraz z ich interpretacją. Zawiera ona m.in. zalecenia dotyczące zabezpieczeń oraz prowadzenia prac budowlanych w sposób, który nie zaburzy równowagi i nie spowoduje uaktywnienia się procesów osuwiskowych.

W okresie sprawozdawczym 2015-2016 Starosta Cieszyński zatwierdził 39 dokumentacji geologiczno-inżynierskich wykonanych na potrzeby posadowienia obiektów budowlanych oraz jedną dokumentację geologiczno-inżynierską dla rozpoznania warunków geologiczno-inżynierskich w celu stabilizacji osuwiska nr 76979 i zabezpieczenia drogi powiatowej 2608S w Puńcowie.

W ramach zadań wykonywanych w celu ochrony powierzchni ziemi i zasobów kopalin, zgodnie z przepisami ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, starosta opiniuje studia uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego oraz miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego jako organ ochrony środowiska - w zakresie terenów zagrożonych osuwaniem się mas ziemnych oraz jako organ administracji geologicznej - w zakresie udokumentowanych złóż kopalin i wód podziemnych. W okresie sprawozdawczym 2015-2016 Starosta Cieszyński zaopiniował 30 projektów miejscowych planów zagospodarowanie przestrzennego i 6 projektów studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego. Ponadto w 2016 r. zaopiniowano pod kątem terenów zagrożonych osuwaniem się mas ziemnych projekt lokalizacji inwestycji polegającej na budowie gazociągu Skoczów - Komorowice - Oświęcim wraz z infrastrukturą.

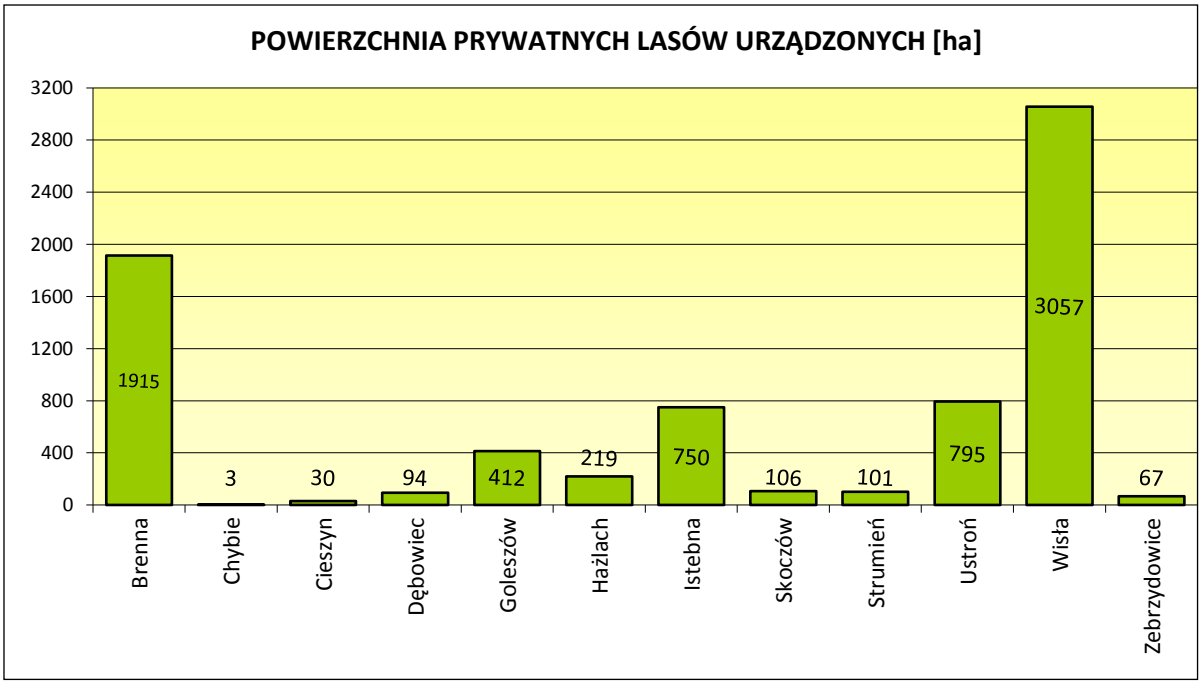
Wykaz przedsięwzięć z ww. zakresu ujęty jest w tabeli 2 – str. 29 dokumentu.

2.1.3. Ochrona i zrównoważony rozwój lasów

Na terenie powiatu cieszyńskiego nadzór nad gospodarką leśną w lasach niestanowiących własności Skarbu Państwa, działając w imieniu Starosty Cieszyńskiego, prowadzą Nadleśniczy Nadleśnictwa Ustroń oraz Nadleśniczy Nadleśnictwa Wisła. W lasach tych trwale zrównoważoną gospodarkę leśną prowadzi się w oparciu o sporządzone na zlecenie Starosty Cieszyńskiego uproszczone plany urządzenia lasu, obejmujące lasy zlokalizowane na terenie wszystkich gmin powiatu.

W okresie sprawozdawczym, w porównaniu z ubiegłym okresem sprawozdawczym, pozyskanie drewna z lasów prywatnych wykazuje trend spadkowy, osiągając w 2015 roku poziom 21 171 m^3, natomiast w roku 2016 ilość pozyskanego drewna wynosiła 23 016 m^3.

W ślad za cięciami planowanymi i sanitarnymi, w ramach przebudowy drzewostanów świerkowych, wprowadzane są gatunki spełniające warunki siedliskowe panujące w Beskidach oraz wynikające z opracowania uproszczonych planów urządzenia lasu.

Informacje o podjętych przedsięwzięciach z ww. zakresu zawiera tabela 3 – str. 32 dokumentu.

2.2. Poprawa jakości środowiska, racjonalne korzystanie z zasobów przyrody zrównoważone wykorzystanie materiałów, wody i energii

2.2.1. Ochrona wód

W obszarze gospodarki wodnej w okresie sprawozdawczym w dalszym ciągu samorządy gminne kontynuowały działania zmierzające do dalszej rozbudowy kanalizacji oraz modernizacji oczyszczalni ścieków dla zwiększenia redukcji ładunku w ściekach oczyszczonych kierowanych do wód. W tym celu Gminy Skoczów, Istebna i Strumień prowadziły w okresie sprawozdawczym modernizacje oczyszczalni ścieków komunalnych na swoim terenie przy zastosowaniu nowych technologii w tym odzysku biogazu (Skoczów). W obszarach nieskanalizowanych samorządy podejmowały działania dążące do zwiększenia ilości przydomowych oczyszczalni ścieków m.in. poprzez dofinansowanie montażu instalacji tych oczyszczalni przez osoby prywatne.

Gminy powiatu podjęły również szereg działań z udziałem Wodociągów Ziemi Cieszyńskiej, związanych z likwidacją strat wody przy jej dystrybucji, polegających m.in. na modernizacji i odbudowie sieci wodociągowej.

Samorządy powiatu cieszyńskiego na bieżąco prowadzą roboty mające na celu utrzymanie w dobrym stanie technicznym rowów odwadniających drogi, co w konsekwencji przekłada się na stan tych dróg i komfort ich użytkowania.

W ramach działań przeciwpowodziowych zarządcy cieków wodnych prowadzili szereg prac utrzymaniowych w korytach rzek i potoków jak również w obszarze wałów przeciwpowodziowych. W ramach prac wykonywano specjalistyczną wycinkę oraz pielęgnację drzew w korytach cieków, usuwanie zatorów z powalonych w czasie nawałnic drzew.

Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Gliwicach w celu zapewnienia skutecznej ochrony przed suszą przygotował projekt Planu Przeciwdziałania Skutkom Suszy dla regionów wodnych, który przekazano do Krajowego Zarządu Gospodarki Wodnej w Warszawie.

W ramach promocji rybactwa Stowarzyszenie Rybackie "Żabi Kraj" zorganizowało coroczne Regionalne Dni Rybactwa, w ramach których popularyzowało i promowało rozwój obszarów zależnych od rybactwa, sprzedaż ryb i ich przetworów pochodzących od wytwórców z terenu naszego powiatu. Stowarzyszenie przeprowadziło również kampanię edukacyjną pn. "Spożywanie ryb wpływa pozytywnie na zdrowie", która skierowana była do mieszkańców Powiatu. Szereg działań edukacyjnych, szkoleniowych i wystawowych Stowarzyszenia niewątpliwie promowało rybacki charakter naszego regionu zarówno w województwie jak i na terenie całego kraju.

Jednym z elementów zarządzania zasobami wodnymi jest system kontroli wykonywania pozwoleń wodnoprawnych. W okresie sprawozdawczym Wojewódzki Inspektor Ochrony Środowiska (WIOŚ) w Katowicach Delegatura w Bielsku-Białej przeprowadził kontrole oczyszczalni ścieków funkcjonujących na terenie powiatu. W roku 2015 WIOŚ skontrolował dwie oczyszczalnie ścieków w gminie Istebna tj. w Jaworzynce, gdzie stwierdzono naruszenie warunków pozwolenia wodnoprawnego i zarządzeniem pokontrolnym nakazano usunięcie stwierdzonych nieprawidłowości oraz w Koniakowie, gdzie nie stwierdzono nieprawidłowości w obszarze gospodarki ściekami.

W roku 2016 WIOŚ skontrolował cztery komunalne oczyszczalnie ścieków: trzy w gminie Istebna i jedną w gminie Dębowiec. Zarządzeniami pokontrolnymi nakazano usunięcie drobnych naruszeń.

Reasumując, należy wskazać, iż raport wykazał szereg działań w obszarze ochrony wód, prowadzonych przez samorządy powiatu cieszyńskiego oraz jednostki zarządzające wodami bezpośrednio przekładających się na poprawę jakości wód jak również stan środowiska naszego powiatu.

Informacje o podjętych przedsięwzięciach z ww. zakresu zawiera tabela 4 – str. 34 dokumentu.

2.2.2. Minimalizacja ilości wytwarzanych odpadów i obciążenia środowiska odpadami

W okresie sprawozdawczym Gminy powiatu cieszyńskiego kontynuowały wdrażanie określonych w ustawie z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach zasad prawnych właściwego gospodarowania odpadami komunalnymi oraz dalszego rozwoju systemu odbioru od mieszkańców odpadów komunalnych. Ustawa ta nakłada szereg obowiązków na gminy oraz ich mieszkańców, m.in. obowiązek wyposażenia nieruchomości w pojemniki do selektywnej zbiórki odpadów tworzyw sztucznych, metali i opakowań wielomateriałowych (kolor pojemnika/worka żółty), papieru i tektury (kolor pojemnika/worka niebieski), szkła (kolor pojemnika/worka zielony) oraz odpadów biodegradowalnych i zielonych (kolor pojemnika/worka brązowy), pojemniki do gromadzenia odpadów żużlu i popiołu z domowych palenisk oraz zmieszanych odpadów komunalnych, przyjęcia stosownych uchwał regulujących opłatę za gospodarowanie odpadami, tworzenia i funkcjonowania gminnych punktów selektywnej zbiórki odpadów komunalnych. Przyjęte rozwiązania mają powodować wzrost ilości selektywnie zbieranych odpadów komunalnych oraz spadek ilości zmieszanych odpadów komunalnych kierowanych na składowiska odpadów, które po odbiorze mają być przekazywane do regionalnych instalacji do przetwarzania odpadów komunalnych.

Wykaz regionalnych instalacji do przetwarzania odpadów komunalnych zawarty był w przyjętym uchwałą Nr IV/25/1/2012 z dnia 24 sierpnia 2012 roku przez Sejmik Województwa Śląskiego „Planie gospodarki odpadami dla województwa śląskiego 2014" (zmienionym uchwałą Nr IV/32/3/2013 z dnia 23 marca 2013 roku Sejmiku Województwa Śląskiego).

Zgodnie z wojewódzkim planem gospodarki odpadami powiat cieszyński znajduje się w Regionie III, w którym gospodarkę komunalną obsługują regionalne instalacje do mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów komunalnych:

- PPHU „KOMART" Sp. z o. o., ul. Szpitalna 7, 44-194 Knurów,
- „Cofinco Poland" Sp. z o. o., ul. Graniczna 29, 40-017 Katowice,
- Przedsiębiorstwo Usług Komunalnych EMPOL Sp. z o.o., 34-451 Tylmanowa, osiedle Rzeka 133, SEGO Sp. z o. o., ul. Oskara Kolberga 65, 44-251 Rybnik.

W dalszym ciągu na terenie powiatu cieszyńskiego zlokalizowana jest jedna instalacja zastępcza, którą jest sortownia odpadów komunalnych zmieszanych i selektywnie zebranych Zakład Oczyszczania Miasta „Tros-eko" Sp. z o. o. w Goleszowie przy ul. Przemysłowej 12.

W zakresie gospodarowania odpadami komunalnymi raport zawiera przedsięwzięcia realizowane przez samorządy gminne powiatu cieszyńskiego.

W ostatnich latach zauważono poprawę w zakresie postępowania z odpadami przemysłowymi na terenie powiatu cieszyńskiego, poprzez dążenie do zapobiegania i minimalizacji ilości i rodzajów powstających odpadów oraz prawidłowego zagospodarowania wytworzonych odpadów, tj. poddania odpadów w pierwszej kolejności procesom odzysku w celu wykorzystania ich właściwości materiałowych i energetycznych, a w ostateczności przekazania odpadów do unieszkodliwienia.

W okresie sprawozdawczym Starosta Cieszyński udzielił 11 pozwoleń na wytwarzanie odpadów niebezpiecznych i innych niż niebezpieczne powstających w związku z eksploatacją instalacji produkcyjnych oraz 59 zezwoleń na prowadzenie działalności w zakresie gospodarowania odpadami niebezpiecznymi i innymi niż niebezpieczne, w tym 24 zezwolenia na zbieranie odpadów, 9 zezwoleń na przetwarzanie (odzysk) odpadów i 26 zezwoleń na transport odpadów.

Informacje o podjętych działaniach z ww. zakresu przedstawia tabela 5 – str. 44 dokumentu.

2.2.3. Ochrona powietrza

W okresie sprawozdawczym strefa śląska, w której znajduje się powiat cieszyński, uwzględniając kryteria ustanowione w celu ochrony zdrowia, ze względu na poszczególne zanieczyszczenia powietrza mieściła się w następujących klasach:
- zanieczyszczenie pyłem PM10 – klasa C,
- zanieczyszczenie pyłem PM2,5 – klasa C,
- stężenie benzo(a)pirenu - klasa C,
- dopuszczalna częstość przekraczania stężeń 8-godzinnych ozonu – klasa C,
- zanieczyszczenie dwutlenkiem siarki – klasa A,
- zanieczyszczenie dwutlenkiem azotu – klasa A,
- zanieczyszczenie benzenem – klasa A,
- zanieczyszczenie ołowiem – klasa A,
- zanieczyszczenie arsenem, kadmem i niklem – klasa A,
- zanieczyszczenie tlenkiem węgla – klasa A.

Zaznaczyć należy, iż w przypadku zanieczyszczenia pyłem zawieszonym PM10 pomiary wykonywane na stacjach monitoringowych w Cieszynie przy ul. Mickiewicza i w Ustroniu przy ul. Sanatoryjnej nie wykazały przekroczeń w przypadku wartości średniorocznych. Natomiast w przypadku wartości 24-godzinnych odnotowano, iż wartości te zostały przekroczone: w Cieszynie – w 2015 r. 55 razy i w 2016 r. 45 razy, w Ustroniu – w 2015 r. 16 razy i 2016 r. 21 razy (przy dopuszczalnej częstości przekraczania – 35 razy).

Powyższe dane potwierdzają, że w latach 2015-2016, podobnie jak w poprzednim okresie sprawozdawczym, zanieczyszczenie powietrza jest wynikiem niskiej emisji pochodzącej z domowych pieców i lokalnych kotłowni węglowych, w których spalanie odbywa się w nieefektywny sposób. Pozostałe przyczyny to zanieczyszczenia komunikacyjne i przemysłowe.

Informacje o podjętych działaniach z ww. zakresu przedstawia tabela 6 – str. 55 dokumentu.

2.2.4. Zrównoważony rozwój turystyki

Zrównoważona turystyka to turystyka, która prowadzi do zarządzania wszystkimi zasobami w taki sposób, aby potrzeby ekonomiczne, społeczne i estetyczne były spełnione przy jednoczesnym zachowaniu integralności kulturowej, różnorodności biologicznej, systemów podtrzymywania życia oraz nie zaburzając kluczowych procesów ekologicznych.

W latach sprawozdawczych obserwuje się utrzymanie koniunktury działalności turystycznej na obszarze powiatu cieszyńskiego. Istotą jest, by na obszarach Natura 2000, zwłaszcza w dziedzinie rozbudowy infrastruktury turystyczno-rekreacyjnej, turystyka miała charakter zrównoważony o regulowanym ruchu turystycznym na obszarach objętych ochroną.

Zadania w zakresie upowszechniania turystyki w powiecie cieszyńskim wspierane były zarówno przez samorząd Powiatu, samorządy Gmin, jak również przez przedsiębiorców z branży turystycznej oraz przez gospodarstwa turystyczne i ich zrzeszenia.

Wiodącą rolę w zakresie turystyki zrównoważonej odgrywają działania podejmowane przez Nadleśnictwo Ustroń oraz Nadleśnictwo Wisła, polegające w szczególności na udostępnianiu terenów leśnych Skarbu Państwa oraz posiadanych obiektów i infrastruktury pod turystykę, prowadząc jednocześnie racjonalną gospodarkę leśną.

W latach 2015-2016, w celu ochrony środowiska oraz zachowania równowagi związanej z ruchem turystycznym, kontynuowano działania lat ubiegłych poprzez organizowanie zwiedzania rezerwatów przyrody z udziałem przewodnika, utrzymywanie oraz tworzenie nowych tras rowerowych, ścieżek przyrodniczych, spacerowych, edukowanie ekologiczne społeczności, organizowanie imprez masowych z możliwością rodzinnego przebywania na łonie natury - Piknik Leśny, Forum Rolnicze, Dni Rybactwa, Rajdy Rowerowe, Zawody Wędkarskie, kontynuowanie akcji Sprzątanie Świata, organizowanie Dnia Ziemi.

W latach sprawozdawczych obserwuje się znaczny wzrost atrakcyjności turystycznej powiatu m.in. dzięki profesjonalnie utrzymanej infrastrukturze turystycznej tj. trasom narciarskim, trasom rowerowym, szlakom turystycznym i bazie noclegowej. Modernizacja wyciągów pozwala na zwiększenie przepustowości, a zarazem bezpieczeństwa na trasach narciarskich zimą, jak również na wykorzystanie tych wyciągów w okresie wiosenno-letnim dla uatrakcyjnienia turystyki pieszej w terenie górskim powiatu.

Na szczególną uwagę w powiecie cieszyńskim zasługuje niewygasające zainteresowanie wędkarstwem prowadzonym na wodach rzeki Wisły oraz granicznej rzece Olzie. Również na uwagę zasługuje prowadzenie wędkarstwa na stawach Polskiego Związku Wędkarskiego oraz na stawach prywatnych w ramach rekreacji i agroturystyki. Prężnie działające koła wędkarskie są inicjatorem organizowania zawodów wędkarskich. Ponadto

na terenie powiatu działa we współpracy z Państwową Strażą Rybacką Społeczna Straż Rybacka chroniąca wody przed kłusownictwem.

W okresie sprawozdawczym wydano 505 kart wędkarskich uprawniających do amatorskiego połowu ryb oraz zarejestrowano 20 jednostek pływających (łodzi i pontonów) służących do amatorskiego połowu ryb.

Szczegółowe informacje o podjętych przedsięwzięciach z ww. zakresu zawiera tabela 7 – str. 65 dokumentu.

2.2.5. Ochrona przed hałasem i szkodliwym działaniem pól elektromagnetycznych

Monitoring hałasu

Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska (WIOŚ) w Katowicach w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska przeprowadził w roku 2015 badania hałasu komunikacyjnego na terenie gminy Chybie, celem określenia wpływu hałasu kolejowego na zabudowę chronioną pod względem akustycznym. Badania wykonano w rejonie RB1 – linie kolejowe nr 93 i 157, gmina Chybie, od rozjazdu kolejowego w miejscowości Mnich do początku peronu na stacji Chybie. Wyniki badań akustycznych w zakresie uzyskanych wartości oceny hałasu środowiskowego wskazały na przekroczenia dopuszczalnego poziomu hałasu zarówno w porze dnia jak i w porze nocy.

Natomiast w roku 2016 Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Katowicach wykonał badania hałasu drogowego i kolejowego na terenie miasta Skoczów w rejonach badań, które objęły odcinki ul. Objazdowej, ul. Górny Bór, ul. Ciężarowej, ul. Góreckiej oraz linię kolejową nr 157, od przejazdu drogowo-kolejowego na ul. Bielskiej do końca zabudowy w rejonie ul. Torowej. Uzyskane wyniki badań wskazały na przekroczenie dopuszczalnego poziomu hałasu w porze dnia w rejonie ul. Górny Bór i ul. Góreckiej oraz w ciągu nocy w rejonie ul. Ciężarowej i ul. Góreckiej. W pozostałych rejonach nie stwierdzono przekroczenia dopuszczalnego poziomu hałasu dla pory dnia i pory nocy.

Uciążliwości hałasowe powodowane ruchem pojazdów na badanych drogach i liniach kolejowych, stanowią podstawę do programowania zadań w zakresie ochrony środowiska przed hałasem, prowadzenia planowych oraz doraźnych działań technicznych i organizacyjnych. Mogą także wspomagać podejmowanie decyzji w sprawie wykorzystania terenów na cele inwestycyjne oraz właściwego zagospodarowania przestrzennego terenów bezpośrednio usytuowanych w sąsiedztwie uciążliwej linii kolejowej.

Ponadto w latach 2015–2016 Starosta Cieszyński jako organ ochrony środowiska, z uwagi na przekroczenia, wydał dla pięciu zakładów zlokalizowanych na terenie powiatu cieszyńskiego decyzje o dopuszczalnym poziomie hałasu. Podstawą do ich wydania były sprawozdania z badań wykonanych przez WIOŚ w Katowicach Delegatura w Bielsku-Białej, stwierdzające przekroczenia dopuszczalnych poziomów hałasu poza zakładami, w wyniku ich działalności.

Zakłady te objęte są monitoringiem prowadzonym przez WIOŚ do czasu ustąpienia przekroczeń norm emisji hałasu do środowiska.

Monitoring pól elektromagnetycznych

Wprowadzanie do środowiska pól elektromagnetycznych obostrzone jest przepisami oraz systemem kontroli. W okresie sprawozdawczym Starosta przyjął 14 zgłoszeń instalacji emitujących pole elektromagnetyczne.

Realizacja zadań z zakresu ochrony przed nadmiernym działaniem pól elektromagnetycznych w latach 2015-2016 polegała na badaniach prowadzonych przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Katowicach. Badania przeprowadzono w miejscowościach: Brenna, Chybie, Skoczów, Ustroń i Zebrzydowice. W żadnym z badanych punktów nie odnotowano przekroczeń wartości dopuszczalnej.

Szczegółowe informacje o podjętych przedsięwzięciach z ww. zakresu zawiera tabela 8 – str. 69 dokumentu.

2.3. Edukacja ekologiczna, monitoring i poprawa bezpieczeństwa ekologicznego

2.3.1. Edukacja ekologiczna

W okresie sprawozdawczym edukacja ekologiczna na terenie powiatu cieszyńskiego prowadzona była przez wiele instytucji i w różnych dziedzinach dotyczących ochrony środowiska, m.in. przez szkoły, stowarzyszenia działające na terenie powiatu cieszyńskiego oraz Nadleśnictwa Ustroń i Wisła.

W okresie sprawozdawczym dostrzega się duże zaangażowanie w prowadzeniu powszechnej edukacji przez samorządy gminne w zakresie właściwego postępowania z odpadami, dostosowania się do systemu odbioru odpadów oraz uiszczania opłat za ich odbiór i transport do miejsc unieszkodliwiania. W wyniku edukacji wzrasta zainteresowanie wykorzystaniem energii odnawialnej w gospodarstwach domowych oraz obiektach użyteczności publicznej na rzecz poprawy jakości powietrza. Widoczna jest aktywność mieszkańców w poszukiwaniu źródeł finansowania instalacji grzewczych z zastosowaniem energii odnawialnej.

Świadomość ekologiczna oraz proekologiczne postawy mieszkańców powiatu cieszyńskiego widać m.in. w ogólnej akceptacji i dbałości o utrzymanie obszarów objętych ochroną przyrodniczą, zaangażowaniu w wdrażaniu systemów selektywnej zbiórki odpadów, w tym odpadów biodegradowalnych, w postępach realizacji systemów kanalizacji ściekowej oraz innych działaniach.

Istotnym działaniem edukacyjnym Ziemi Cieszyńskiej stało się coroczne Forum Rolnicze Podbeskidzia, w którym uczestniczą producenci rolni oraz przedstawiciele jednostek wspierających pozyskiwanie środków unijnych na rzecz rolnictwa. W trakcie Forum omawiana jest aktualna sytuacja w rolnictwie, problemy z jakimi spotykają się rolnicy, plany unijnej polityki rolnej na najbliższe lata, a także możliwości pozyskania dotacji.

Długofalową działalność edukacyjną wykazują rybacy, którzy od wieloleci promują gospodarkę stawową na terenie powiatu cieszyńskiego, chów ryb słodkowodnych oraz spożycie ryb wśród mieszkańców powiatu. Inicjatywa ta jest kontynuowana przez Stowarzyszenie Rybackie „Żabi Kraj", które w okresie sprawozdawczym zorganizowało XIII i XIV Dni Rybactwa, które tradycyjnie odbyły się w Skoczowie.

Na szczególną uwagę zasługuje działalność stowarzyszeniowa Zespołu Szkół Technicznych im. płk. Gwidona Langera w Cieszynie, który na bazie pracowni energii odnawialnej realizuje od lat międzynarodową konferencję poświęconą odnawialnym źródłom energii. W latach sprawozdawczych odbyła się odpowiednio XII i XIII Międzynarodowa Konferencja Uczniowska pt. „Energia odnawialna w teorii i praktyce".

Do szerzenia wiedzy ekologicznej wśród młodzieży naszego powiatu przyczyniają się również Stowarzyszenia, realizujące wraz z Powiatem Cieszyńskim zadania z zakresu ochrony środowiska. Liga Ochrony Przyrody – Oddział Powiatowy w Cieszynie przeprowadza wśród dzieci i młodzieży powiatu cieszyńskiego Konkurs Wiedzy

Ekologicznej, mający na celu poszerzenie wiedzy ekologicznej jak również przekonanie uczestników do potrzeby ochrony środowiska naturalnego i zdrowego życia. Cykliczną formą edukacji jest również organizowane przez Polskie Towarzystwo Turystyczno Krajoznawcze Oddział „Beskid Śląski" zadanie pn. „Jesienne sprzątanie rezerwatów przyrody", mające na celu zachęcanie młodzieży do dbałości o środowisko i przybliżenie wartości krajoznawczo-przyrodniczych najbliższej okolicy. Ponadto w roku 2015 dzięki Stowarzyszeniu Pomocy Dzieciom „Kraina Marzeń" opracowane zostały i rozpowszechnione wśród mieszkańców powiatu cieszyńskiego ulotki promujące usuwanie wyrobów zawierających azbest.

Szczegółowe informacje o podjętych przedsięwzięciach z ww. zakresu zawiera tabela 9 – str. 72 dokumentu.

2.3.2. Monitoring środowiska i ochrona przed nadzwyczajnymi zagrożeniami

Monitoring środowiska i nadzwyczajnych zagrożeń na terenie powiatu cieszyńskiego jest prowadzony w ramach posiadanych uprawnień przez instytucje:

- Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Katowicach Delegatura w Bielsku-Białej,
- Państwową Inspekcję Sanitarną Powiatową Stację Sanitarno-Epidemiologiczną w Cieszynie,
- Instytut Meteorologii i Gospodarki Wodnej – Państwowy Instytut Badawczy.

Prowadzone przez ww. jednostki działania – zarówno kontrolne jak i monitoringowe (zapobiegawcze) – są podstawą do podejmowania stosownych działań przez jednostki szybkiego reagowania, jak również samorządy, na okoliczność prawdopodobieństwa czy też zaistnienia zagrożenia zanieczyszczenia dla środowiska oraz zagrożenia zdrowia i życia ludzkiego.

Wojewódzki inspektor ochrony środowiska oraz właściwy państwowy powiatowy inspektor sanitarny przedkładają odpowiednio radzie powiatu przynajmniej raz w roku informację o stanie środowiska na obszarze województwa i wynikach kontroli obiektów o podstawowym znaczeniu dla danego terenu oraz informację o stanie bezpieczeństwa sanitarnego powiatu.

Na podstawie informacji Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Katowicach Delegatura w Bielsku-Białej ustalono, iż na terenie powiatu cieszyńskiego wg danych na koniec 2015 i 2016 roku działał jeden zakład należący do grupy zakładów dużego ryzyka wystąpienia poważnej awarii przemysłowej, uwzględniony w rejestrze prowadzonym przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Katowicach na podstawie ustawy o Inspekcji Ochrony Środowiska, tj. PPG Polifarb Cieszyn S.A., ul. Chemików 16, 43-400 Cieszyn.

W okresie sprawozdawczym ekipa dyżurna WIOŚ w Katowicach Delegatura w Bielsku-Białej we współpracy z jednostkami Państwowej Straży Pożarnej 13 razy wyjeżdżała do zgłoszeń interwencyjnych dotyczących zdarzeń o znamionach poważnych awarii, które miały miejsce na terenie powiatu cieszyńskiego. Zgłoszenia te jak wskazano w ww. dokumencie dotyczyły głównie zanieczyszczenia cieków wód powierzchniowych. Żadnego z tych zdarzeń nie zakwalifikowano do poważnych awarii, w myśl rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 30 grudnia 2002 r. w sprawie poważnych awarii objętych obowiązkiem zgłoszenia do Głównego Inspektora Ochrony Środowiska.

Ponadto w odniesieniu do przekazanych przez WIOŚ w okresie sprawozdawczym informacji o stanie środowiska na terenie powiatu cieszyńskiego należy wskazać, iż stan

czystości środowiska jest przedmiotem stałych badań wchodzących w skład systemu Państwowego Monitoringu Środowiska, realizowanego przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Katowicach. W 2015 r. badania te prowadzone były zgodnie z Programem Państwowego Monitoringu Środowiska dla województwa śląskiego na lata 2013-2015, natomiast w 2016 r. zgodnie z Programem Państwowego Monitoringu Środowiska dla województwa śląskiego na lata 2016-2020.

Na stronie internetowej Powiatu Cieszyńskiego udostępniony jest ciągły monitoring jakości powietrza prowadzony przez WIOŚ. Ponadto w Instytucie Meteorologii i Gospodarki Wodnej (IMGiGW) Państwowa Służba Hydrologiczno-Meteorologiczna w sposób ciągły zapewnia bieżące informacje o stanie atmosfery i hydrosfery, prognozy i ostrzeżenia, w sytuacjach normalnych, jak i w stanie zagrożeń. Wyniki monitoringu na bieżąco przesyłane są do Starostwa Powiatowego w Cieszynie przez Centralne Biuro Prognoz Meteorologicznych w Krakowie. Na terenie powiatu działa stały monitoring przeciwpowodziowy w ramach sieci posterunków opadowych i posterunków wodowskazowych IMGiGW i Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej.

Należy w tym miejscu wskazać, iż w celu zapewnienia niezwłocznego uzyskania informacji o zdarzeniach zagrażających ludziom, ich mieniu oraz środowisku, utrzymania ciągłego monitorowania potencjalnych zagrożeń, szybkiego ostrzegania i alarmowania utworzono w powiecie system wczesnego ostrzegania.

W okresie sprawozdawczym Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Cieszynie dokonywał okresowych ocen stanu sanitarnego oraz systematycznych badań umożliwiających monitorowanie sytuacji epidemiologicznej i sanitarnej oraz podejmował niezbędne działania interwencyjne, przy jednoczesnym prowadzeniu edukacji zdrowotnej i promocji zdrowia.

Szczegółowe informacje o podjętych przedsięwzięciach z ww. zakresu zawiera tabela 10 – str. 79 dokumentu.

3. Zadania zrealizowane przez lata 2015-2016

Ochrona dziedzictwa przyrodniczego

Tabela 1. Ochrona przyrody i poprawa ładu przestrzennego ze szczególnym uwzględnieniem obszarów Natura 2000

W – zadania własne
Ws – zadania we współpracy
K – zadania koordynowane

Nazwa zadania (projektu)	W / K	Jednostki odpowiedzialne/ Wykonawcy/Partnerzy	Opis zakresu prac zrealizowanych w latach 2015-2016
1	2	3	4
Wykorzystanie „Planów zadań ochronnych obszarów NATURA 2000”	Ws	Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska, Wojewoda, Samorząd Powiatu, Nadleśnictwo Ustroń i Wisła	**Nadleśnictwo Wisła** W zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Wisła jest jeden obszar Natura 2000 – Beskid Śląski PLH 240005. Obszar ten nie ma jeszcze ustanowionego Planu zadań ochronnych. **Nadleśnictwo Ustroń** Na gruntach zarządzanych przez Nadleśnictwo Ustroń znajdują się 4 przyrodnicze ostoje naturowe (obszarów Natura 2000), w tym: 3 specjalne obszary ochrony siedlisk (obszary mające Znaczenie dla Wspólnoty (OZW): „Beskid Śląski PLH240005”, „Pierściec PLH240022” i „Cieszyńskie Źródła Tufowe PLH240001”), oraz 1 obszar specjalnej ochrony ptaków (OSO) – („Dolina Górnej Wisły PLB240001”). Ponadto w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Ustroń (poza gruntami LP), znajduje się 1 ostoja siedliskowa - obszar mający Znaczenie dla Wspólnoty (OZW): „Kościół w Górkach Wielkich PLH240008” o pow. 0,39 ha. Zapisy z planów zadań ochronnych, dotyczące ograniczeń w gospodarce leśnej są na bieżąco realizowane. Obszar Natury 2000 PLH 240005 Beskid Śląski ma plan zadań ochronnych w trakcie sporządzania. **Gmina Cieszyn** Nie dotyczy – na terenie Gminy Cieszyn, a także w jej bezpośrednim sąsiedztwie nie zostały wyznaczone obszary Natura 2000.
Upowszechnienie informacji o obowiązkach spoczywających na posiadaczach zwierząt egzotycznych	W	Starosta Powiatu	**Starosta Cieszyński** Starosta prowadzi rejestr zwierząt należących do gatunków, podlegających ograniczeniom na podstawie przepisów prawa Unii Europejskiej. W latach 2015-2016 dokonano wpisu do rejestru 378

			sztuk zwierząt gatunków podlegających ograniczeniom. Jednocześnie na bieżąco upowszechniano informacje o obowiązkach rejestracyjnych spoczywających na posiadaczach zwierząt egzotycznych, udzielając porad osobiście oraz drogą telefoniczną.
Wspieranie inicjatyw dot. porządkowania (utrzymywania czystości) terenów leśnych i rekreacyjnych	Ws	Samorząd Powiatu	**Gmina Cieszyn** W latach 2015-2016 Gmina Cieszyn udzieliła wsparcia finansowego PTTK Oddział „Beskid Śląski" na realizację zadania publicznego pn. „Wiosenne sprzątanie rezerwatów przyrody", w łącznej kwocie 2 000,00 zł. Ponadto w poszczególnych latach okresu sprawozdawczego Gmina Cieszyn we współpracy z jednostkami miejskimi i szkołami gminnymi organizowała akcję sprzątania koryta Bobrówki w miejscach dostępnych publicznie, jak również koordynowała akcję sprzątanie terenów leśnych i rekreacyjnych prowadzoną w ramach dorocznego „Międzynarodowego Dnia Sprzątania Ziemi". **Gmina Strumień** W okresie letnim Gmina monitoruje tereny rekreacyjne przy rzece Wiśle w Drogomyślu oraz w Strumieniu. **Gmina Brenna** W okresie letnim Gmina monitoruje czystość na terenach rekreacyjnych. Prowadzono także działania edukacyjne, w tym zorganizowano przedstawienie teatralne „O czym marzą drzewa" (zwrócono uwagę m.in. na właściwe postępowanie z odpadami). **Zespół Szkół Ogólnokształcących w Wiśle** Zajęcia z młodzieżą w ramach lekcji biologii w klasach pierwszych, podczas omawiania tematów: Motywy i koncepcje ochrony przyrody, Sposoby ochrony przyrody oraz Ochrona przyrody w Polsce (maj 2016 r.). **Powiat Cieszyński** Zadania zrealizowane w roku 2015 i 2016: „Jesienne sprzątanie rezerwatów przyrody" – poznawanie przez młodzież walorów przyrodniczo-krajoznawczych, przeprowadzenie konkursu wiedzy przyrodniczej przez PTTK Oddział „Beskid Śląski" w Cieszynie.
Doprowadzenie do właściwego funkcjonowania gospodarki wodno-ściekowej w celu przywrócenia obecności raka szlachetnego i błotnego wraz z działaniami informacyjno-promocyjnymi	K	Samorząd Powiatu, Samorządy Gmin, Zespół Parków Krajobrazowych Województwa Śląskiego, Powiat Cieszyński	**Gmina Chybie** Realizacja inwestycji z zakresu ochrony środowiska w zakresie sieci kanalizacji sanitarnej Ochrona wód Zbiornika Goczałkowickiego.

			<u>Gmina Wisła</u> W latach 2015-2016 Gmina Wisła realizowała dotacje dla budowy przyłączy kanalizacyjnych i wodociągowych oraz prowadziła wykup wykonanych przez mieszkańców fragmentów sieci kanalizacji sanitarnej. Zakupiono również osprzęt do oczyszczalni ścieków (zakup dmuchawy, modernizacja osadnika wtórnego i pompowni ścieków (zakup pomp)), wykonano zlewnie ścieków dla autobusów, współfinansowano budowę kanalizacji sanitarnej w ramach inicjatyw lokalnych (współfinansowanie inwestycji z osobami prywatnymi). Udzielono dotacji na budowę przydomowych oczyszczalni ścieków. Opracowano dokumentację na budowę kanalizacji sanitarnej ul. Partecznik. Opracowano koncepcję rozbudowy i modernizacji oczyszczalni ścieków. Finansowano nagrody w konkursach ekologicznych. **<u>Gmina Cieszyn</u>** We wrześniu 2015 r. Gmina Cieszyn zakończyła wydatkowanie środków w ramach projektu „*Uporządkowania gospodarki ściekowej w Aglomeracji Cieszyńskiej*", dofinansowanego ze środków unijnych (ogólna wartość prac: 88 405 542,49 zł, wartość dofinansowania: 46 347 477,08 zł). Formalne sprawozdanie i rozliczenie projektu nastąpiło w czerwcu 2016 r. Osiągniętym efektem rzeczowym zadania było wykonanie 77 km nowej sieci kanalizacyjnej, modernizacja 6 km sieci istniejącej, a także wzrost liczby użytkowników korzystających z podłączenia do sieci kanalizacji sanitarnej o 3921 osób. **<u>Gmina Strumień</u>** W ramach posiadanych środków Gmina prowadzi rozbudowę kanalizacji. Prowadzone są również wyrywkowe kontrole wywozu ścieków z posesji, w tym nieruchomości przy ciekach. **<u>Gmina Hażlach</u>** 2015 r. – 145 m nowej kanalizacji. 2016 r. – opracowanie projektu rozbudowy kanalizacji. **<u>Gmina Brenna</u>** Prowadzono kontrole gospodarki ściekowej, w tym nieruchomości położonych przy ciekach. Realizowano inwestycje polegające na budowie nowych fragmentów sieci kanalizacji sanitarnej i sieci wodociągowej. Realizowano Program budowy przydomowych oczyszczalni ścieków.

„Program restytucji głuszca" Wolierowa hodowla głuszców w Nadleśnictwie Wisła	K	Samorządy Gmin, Nadleśnictwo Wisła	**Nadleśnictwo Wisła** Wolierowa Hodowla Głuszców przyniosła następujące efekty: w roku 2015 odchowano 56 głuszców, z czego na terenie Beskidu Śląskiego uwolniono 20 sztuk, 24 sztuki uwolniono na terenie Beskidu Sądeckiego i na terenie Borów Dolnośląskich, 12 sztuk przekazano do innych hodowli. W 2016 roku odchowano 76 głuszców z czego w Beskidzie Śląskim uwolniono 20 sztuk, 30 sztuk uwolniono na terenie Nadleśnictw Nawojowa, a 19 sztuk uwolniono w Borach Dolnośląskich. Wspólnie z Uniwersytetem Przyrodniczym z Wrocławia realizowany był kolejny grant dotyczący rozrodu głuszców w połączeniu z badaniami genetycznymi. Uczestniczyliśmy również w opracowaniu Programu Ochrony Głuszca finansowanym przez Generalną Dyrekcję Ochrony Środowiska.
„Program restytucji pstrąga"	K	Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej, Wojewoda, Samorządy Gmin	**Gmina Cieszyn** Nie dotyczy (pośrednio działania wskazane w 4 pozycji niniejszej tabeli przyczyniają się do realizacji programu restytucji pstrąga).
Restytucja innych gatunków roślin i zwierząt cennych ze względów przyrodniczych	K	Samorząd Powiatu, Samorządy Gmin, Polski Związek Wędkarski, Zespół Parków Krajobrazowych Województwa Śląskiego	**Gmina Cieszyn** W latach 2015-2016 Gmina Cieszyn nie realizowała ani nie uczestniczyła w restytucji cennych przyrodniczo gatunków roślin i zwierząt.
Propagowanie informacji dotyczących posiadanych w powiecie form ochrony przyrody oraz krajobrazu	Ws	Samorząd Powiatu, Samorządy Gmin, Organizacje pozarządowe	**Gmina Wisła** Opracowano dokumentację na „Centrum Edukacji Ekologicznej" . **Gmina Cieszyn** Udostępnienie i dystrybucja przez Urząd Miejski w Cieszynie serii 3 przewodników z propozycjami tras spacerowych propagujących przyrodnicze walory Gminy, w tym wybrane formy ochrony przyrody znajdujące się na jej terenie. W 2016 r. Gmina Cieszyn we współpracy z Nadleśnictwem Ustroń wykonała i zamontowała tablice informacyjne w rez. „Kopce". **Gmina Strumień** Zadanie realizowane jest w ramach zajęć dydaktycznych przez placówki oświatowe zlokalizowane na terenie Gminy Strumień. Na stronie internetowej Urzędu Miejskiego w Strumieniu umieszczona jest „zakładka" dotycząca obszarów „Natura 2000", gdzie udostępnione są informacje o wyznaczonych na obszarze Gminy Strumień obszarach tj. mapy, rozporządzenia, standardowe formularze danych, plany zadań ochronnych.

			<u>Zespół Szkół Ogólnokształcących w Wiśle</u> Zajęcia z młodzieżą w ramach lekcji biologii w klasach pierwszych, podczas omawiania tematów: Motywy i koncepcje ochrony przyrody, Sposoby ochrony przyrody oraz Ochrona przyrody w Polsce (maj 2016 r.). Rajdy szkolne połączone z akcją sprzątania szlaków górskich w rejonie Baraniej Góry, Czarnej i Białej Wisełki, Trzech Kopców, Czupla, Kozińców, Kubalonki i Stecówki (wrzesień 2015 r., czerwiec 2016 r.).
			<u>Gmina Hażlach</u> Ścieżka edukacyjno-przyrodnicza w Kończycach Wielkich „Szlakiem pomników przyrody”.
			<u>Gmina Brenna</u> Udostępniano wszystkim zainteresowanym publikacje dotyczące istniejących na terenie Gminy pomników przyrody, a także publikację „Monografia przyrodnicza Góry Bucze”. Celem wydawnictw jest wsparcie działań na rzecz edukacji ekologicznej społeczeństwa oraz propagowanie idei ochrony przyrody. Powyższe materiały, a także inne dotyczące walorów przyrodniczych regionu udostępniane są w gminnym punkcie informacji turystycznej.
			<u>Gmina Dębowiec</u> Opracowanie obejmujące wszystkie pomniki przyrody znajdujące się w Gminie Dębowiec (forma papierowa, elektroniczna – zawieszona na portalu gminy). Natura 2000 (ochrona siedliskowa, gatunkowa) – informacje opublikowane w formie broszury, dostępne w Informacji Turystycznej Gminy Dębowiec.
Przygotowanie i przeprowadzanie kampanii lobbingowej na rzecz ochrony przyrody w powiecie cieszyńskim	Ws	Samorząd Powiatu, Samorządy Gmin, Organizacje pozarządowe	**<u>Gmina Wisła</u>** Konkursy ekologiczne.
			<u>Gmina Cieszyn</u> W okresie sprawozdawczym Gmina Cieszyn nie prowadziła kampanii lobbingowej na rzecz ochrony przyrody w powiecie.
Określenie pożądanego stylu zabudowy w powiecie, wyznaczenie norm architektonicznych - opracowanie standardów urbanistyczno-architektonicznych – w ramach planów rozwoju z uwzględnieniem charakterystyki urbanistycznej poszczególnych gmin	Ws	Samorząd Powiatu, Samorządy Gmin	**<u>Gmina Chybie</u>** Zgodnie z miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego.
			<u>Gmina Wisła</u> Stosowne zapisy w Planach Zagospodarowania Przestrzennego.
			<u>Gmina Cieszyn</u> W okresie sprawozdawczym zadanie nie było realizowane.

			Gmina Strumień Gmina Strumień posiada plany zagospodarowania przestrzennego dla całego obszaru gminy. W okresie sprawozdawczym trwały prace nad projektem studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Strumień. Dokument ostatecznie przyjęto w lutym 2017 r.
			Gmina Ustroń Zadanie zrealizowane określone w miejskim planie zagospodarowania przestrzennego miasta Ustroń oraz Studium Uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta przyjęte Uchwałą Rady Miasta XIX/209/2008 z dnia 28.02.2008 r. Na części terenu Miasta Ustroń nie obowiązuje miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego. Wyrokiem Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Gliwicach z dnia 16 marca 2012 r. sygn. II SA/Gl 232/12, oraz wyrokiem Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 17 października 2012 r. sygn. II OSK 1752/12 stwierdzona została nieważność uchwały nr XXXI/269/2005 Rady Miasta Ustroń z dnia 7 kwietnia 2005 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Miasta Ustroń.
			Gmina Skoczów Uchwalono: - studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Skoczów, - miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego fragmentu miasta Skoczowa obręb 1, przy ul. Targowej i Ustrońskiej, - miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego fragmentu miasta Skoczowa obręb 3, przy rzece Wiśle, - miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego fragmentu sołectwa Ochaby w obrębie Ochaby Wielkie, przy ul. Podbór, - miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego fragmentu miasta Skoczowa obręb 5, przy ul. Kasztanowej.
			Gmina Hażlach Gmina posiada „Miejscowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego”
			Gmina Brenna Gmina Brenna pokryta jest w 99% planami zagospodarowania przestrzennego, które określają normy architektoniczne (dla całej Gminy obowiązuje studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego).
			Gmina Istebna Określenie pożądanego i dopuszczalnego stylu zabudowy dla

			nowobudowanych i rozbudowywanych budynków w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego w celu ochrony charakterystycznej dla gminy zabudowy zagrodowej.
„Dzikie życie w mieście". Tworzenie obszarów ochronnych na terenach miast. Opracowanie założeń projektowych i rozdysponowanie ich pośród gmin powiatu	K	Samorządy Gmin	**Gmina Chybie** Ochrona pomników przyrody, dbanie o utrzymanie zieleni w Gminie, wykonywanie nasadzeń na gruntach gminnych.
			Gmina Cieszyn W okresie sprawozdawczym zadanie nie było realizowane – na terenie gminy miejskiej Cieszyn funkcjonuje sieć obszarów ochronnych, obejmujących: 3 rezerwaty przyrody („Kopce", „Lasek Miejski nad Olzą", „Lasek Miejski nad Puńcówką"), 2 użytki ekologiczne („Łąki na Kopcach" i „Łęg nad Puńcówką"), 2 zespoły przyrodniczo-krajobrazowe („Bluszcze na Górze Zamkowej" i „Lasek Miejski w Błogocicach"), obszar chronionego krajobrazu „Cieszyńskie Pogórze" oraz stanowisko dokumentacyjne odkrywki cieszynitu przy ul. Krętej.
			Gmina Ustroń Zadanie zrealizowane i określone w Studium Uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta uchwalone Uchwałą Rady Miasta XIX/209/2008 z dnia 28.02.2008 r.
Promowanie projektów z zakresu ochrony i renaturyzacji ekosystemów	Ws	Samorząd Powiatu, Samorządy Gmin, Nadleśnictwa Ustroń i Wisła, Organizacje pozarządowe	**Nadleśnictwo Ustroń** Tematyka projektów z zakresu ochrony i renaturyzacji ekosystemów jest podejmowana w trakcie prowadzenia zajęć edukacyjnych w ramach edukacji na rzecz zrównoważonego rozwoju.
			Gmina Cieszyn W okresie sprawozdawczym Gmina Cieszyn nie prowadziła projektów z zakresu renaturyzacji ekosystemów.
			Gmina Ustroń Zadanie realizowane w ramach „Programu dla Beskidów". Nadleśnictwo Ustroń corocznie dokonuje przebudowy świerczyn na lasy mieszane z bukiem, jodłą, modrzewiem, jesionem i jaworem które odpowiadają swoim składem zbiorowiskom naturalnym. Rocznie na terenie Ustronia przebudowa obejmuje około 25 ha lasów.
Upowszechnienie informacji na temat obszarów systemu NATURA 2000 w powiecie oraz zasad funkcjonowania systemu	Ws	Wojewoda, Samorząd Powiatu, Samorządy Gmin, Nadleśnictwa Ustroń i Wisła, Organizacje pozarządowe	**Gmina Cieszyn** Nie dotyczy – na terenie Gminy Cieszyn, a także w jej bezpośrednim sąsiedztwie nie zostały wyznaczone obszary Natura 2000.

			<u>Gmina Strumień</u> Informacje dot. sieci Obszarów Natura 2000 są dostępne na stronie internetowej Urzędu Miejskiego w Strumieniu. W 2016r. Gmina Strumień prowadziła uzgodnienia z Regionalną Dyrekcją Ochrony Środowiska w Katowicach w sprawie znakowania obszarów Natura 2000 i montażu na obszarze Gminy Strumień tablic informujących o przebiegu granic i nazwie obszaru Natura 2000 „Dolina Górnej Wisły" w Mieście Strumień, Sołectwie Zabłocie, Sołectwie Bąków, Sołectwie Pruchna oraz oznakowania obszaru „Pierściec" w Sołectwie Drogomyśl. **<u>Gmina Dębowiec</u>** Przygotowanie i dystrybucja materiałów reklamowych o obszarze Natura 2000 (broszura). **<u>Nadleśnictwo Wisła</u>** Inwentaryzacja przyrodnicza siedlisk, a także gatunków priorytetowych Natura 2000, na terenie Nadleśnictwa Wisła z 2007 roku ma wpływ na planowanie zadań z zakresu gospodarki leśnej na terenach objętych obszarem Natura 2000 Beskid Śląski. Dzięki temu posiadamy również dodatkowe informacje o zniekształceniu drzewostanów na cennych siedliskach. Drzewostany te obecnie podlegają przebudowie. **<u>Nadleśnictwo Ustroń</u>** Upowszechnianie informacji na temat obszarów systemu NATURA 2000 na terenie Nadleśnictwa Ustroń oraz zasad funkcjonowania tego systemu ochrony przyrody jest podejmowana w trakcie prowadzenia zajęć edukacyjnych w ramach edukacji na rzecz zrównoważonego rozwoju. **<u>Zespół Szkół Ogólnokształcących w Wiśle</u>** Zajęcia z młodzieżą w ramach lekcji biologii w klasach pierwszych, podczas omawiania tematów: Motywy i koncepcje ochrony przyrody, Sposoby ochrony przyrody oraz Ochrona przyrody w Polsce (maj 2016 r.). Rajdy szkolne połączone z akcją sprzątania szlaków górskich (wrzesień 2015 r., czerwiec 2016 r.).
Uwzględnienie w planowaniu przestrzennym równowagi przyrodniczej istniejących ekosystemów jako warunków funkcjonowania obszarów NATURA 2000	K	Samorządy Gmin w obszarach NATURA 2000, gospodarstwa rybackie, Nadleśnictwa Ustroń i Wisła, mieszkańcy, Powiat Cieszyński	**<u>Gmina Chybie</u>** Brak dodatkowych działań poza zapisami w obowiązujących planach miejscowych; w 2016 został uchwalony miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla części obszaru gminy Chybie obręb Frelichów obejmującego tereny byłych pól irygacyjnych wraz z terenami przyległymi zatwierdzony Uchwałą Nr XV/117/2016 Rady Gminy Chybie z dnia 26 kwietnia 2016 r.

			<u>Gmina Wisła</u> Stosowne zapisy w Planach Zagospodarowania Przestrzennego.
			<u>Gmina Cieszyn</u> Nie dotyczy – na terenie Gminy Cieszyn, a także w jej bezpośrednim sąsiedztwie nie zostały wyznaczone obszary Natura 2000.
			<u>Gmina Strumień</u> Uwarunkowania wynikające z funkcjonowania sieci Natura 2000 analizowane są podczas zmian obowiązujących planów zagospodarowania przestrzennego Gminy Strumień. Uchwalone w 2015 i 2016 r. zmiany planów zagospodarowania przestrzennego dla części obszaru miasta Strumień oraz części obszaru miejscowości Zbytków obejmowały tereny zlokalizowane poza obszarami „Natura 2000”.
			<u>Gmina Skoczów</u> W miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego uwzględnia się formy ochrony przyrody oraz obszary przyrodniczo cenne, a także znaczenie różnorodności biologicznej.
			<u>Gmina Brenna</u> Obszar Natury 2000 uwzględniony jest w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego oraz uwzględniany jest w sukcesywnie opracowywanych planach.
			<u>Nadleśnictwo Wisła</u> Opiniowanie na etapie studium, projektu planu i planu (Gmina Istebna, Miasto Wisła).
			<u>Nadleśnictwo Ustroń</u> Uwzględnianie potrzeb ochrony obszarów Natura 2000 podczas opiniowania decyzji dotyczących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin.
Propagowanie ekologicznego kierunku rozwoju rolnictwa na terenie obszaru NATURA 2000	K	Wojewoda, Samorząd Powiatu, Samorządy Gmin, Ośrodek Doradztwa Rolniczego, Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa	**<u>Gmina Cieszyn</u>** Nie dotyczy – na terenie Gminy Cieszyn, a także w jej bezpośrednim sąsiedztwie nie zostały wyznaczone obszary Natura 2000.
			<u>Gmina Strumień</u> Bieżące informacje dotyczące korzyści z tytułu uprawy w obszarze „Natura 2000” można uzyskać w Urzędzie Miejskim w Strumieniu podczas dyżurów pełnionych przez pracownika ODR.
			<u>Gmina Brenna</u> Informacje dotyczące rolnictwa ekologicznego na terenie obszaru Natura 2000 można uzyskać w Urzędzie Gminy podczas dyżurów pracownika Ośrodka Doradztwa Rolniczego.

			Gmina Dębowiec Stowarzyszenie LDG Cieszyńska Kraina oraz Urząd Gminy Dębowiec przygotowały i prowadziły zajęcia dla rolników z terenu gminy o ekologicznym rolnictwie, a w szczególności na obszarze Natura 2000.
Sporządzenie i wykorzystanie „Planu ochrony Parku Krajobrazowego Beskidu Śląskiego”	K	Wojewoda, Zespół Parków Krajobrazowych Województwa Śląskiego, Samorząd Powiatu, Samorządy Gmin, Nadleśnictwa Ustroń i Wisła, Organizacje pozarządowe, placówki naukowe	**Nadleśnictwo Wisła** W latach 2015-2016 nie sporządzono planu ochrony Parku Krajobrazowego Beskidu Śląskiego. **Gmina Cieszyn** Nie dotyczy – Gmina Cieszyn usytuowana jest poza obszarem Parku Krajobrazowego Beskidu Śląskiego.
Tworzenie Ekologicznego Systemu Obszarów Chronionych (ESOCH) na terenie Powiatu	K	Zespół Parków Krajobrazowych Województwa Śląskiego, Samorząd Powiatu, Samorząd Gminy Brenna, Nadleśnictwo Ustroń	**Gmina Chybie** Realizacja zadań z zakresu ochrony zabytków przyrody na terenie Gminy Chybie. **Gmina Brenna** Utworzono stanowisko dokumentacyjne – Uchwała Rady Gminy w Brennej nr II/21/15 z dnia 12.02.2015 r. w sprawie powołania stanowiska dokumentacyjnego „Jaskinia Wiślańska”.
Dążenie do stworzenia spójnej na poziomie powiatu strategii zagospodarowania przestrzennego gmin w zakresie ochrony środowiska, zawierającej określenie stref działań gospodarczych, rolniczych, przyrodniczych na terenie powiatu ze względu na obszary chronione, w tym NATURA 2000	K	Samorząd Powiatu, Samorządy Gmin, Zespół Parków Krajobrazowych Województwa Śląskiego, Nadleśnictwa Ustroń i Wisła, Organizacje pozarządowe	**Gmina Cieszyn** Opracowane w okresie sprawozdawczym gminne dokumenty strategiczne i planistyczne określające ramy zagospodarowania przestrzennego każdorazowo uwzględniają specyfikę i ograniczenia wynikające z istnienia i funkcjonowania obszarów chronionych.

Tabela 2. Ochrona powierzchni ziemi i zasobów kopalin

W – zadania własne
Ws – zadania we współpracy
K – zadania koordynowane

Nazwa zadania (projektu)	W / K	Jednostki odpowiedzialne/ Wykonawcy/Partnerzy	Opis zakresu prac zrealizowanych w latach 2015-2016
1	2	3	4
Wykonanie badań geologicznych terenów przeznaczonych w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego pod budownictwo na okoliczność ewentualnego wystąpienia zjawisk osuwiskowych	Ws	Starosta Powiatu, Samorządy Gmin	**Gmina Brenna** Gmina Brenna posiada w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego oznaczone tereny zagrożone procesami osuwiskowymi. Gmina realizuje także procedurę planistyczną polegającą na zmianie studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Brenna (a granicach administracyjnych Gminy), w zakresie której zostały w dokumencie ujęte wszystkie rozpoznane i udokumentowane osuwiska i tereny potencjalnie zagrożone ruchami masowymi (w ramach systemu osłony przeciwosuwiskowej). W przyszłości zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego będą uwzględniać ustalenia studium. **Gmina Zebrzydowice** - Postanowienie opiniujące PR.7624.2.1.2015 z dnia 23.07.2015 r. dot. „Projektu robót geologicznych dla rozpoznania warunków geologiczno-inżynierskich w rejonie projektowanej lokalizacji sieci kanalizacji sanitarnej z przyłączami w rejonie ul. Jesionowej i Stromej w Zebrzydowicach, powiat cieszyński”, - Postanowienie opiniujące PR.7624.2.2.2015 z dnia 23.07.2015 r. dot. „Projektu robót geologicznych dla rozpoznania warunków geologiczno-inżynierskich w rejonie projektowanej lokalizacji sieci wodociągowej wraz z przyłączami w rejonie ul. Brzoskwiniowej w Kończycach Małych, gmina Zebrzydowice, powiat cieszyński”, - Postanowienie opiniujące PR..6724.2.1.2016 z dnia 27.01.2016 r. dot. „Projektu robót geologicznych na wykonanie ujęcia wód podziemnych (studni głębinowej SW-1) w utworach czwartorzędowych na terenie działki położonej w Kończycach Małych przy ul. Myśliwskiej”, - Postanowienie opiniujące PR.6724.2.2.2016 z dnia 27.01.2016 r. dot. „Projektu robót geologicznych na likwidacje studni kopanych Sb 4 a-c zlokalizowanych na działce w Kończycach Małych przy ul. Myśliwskiej,

			- Postanowienie opiniujące PR.6724.2.3.2016 z dnia 22.12.2016 r. dot. „Projektu robót geologicznych dla rozpoznania warunków geologiczno-inżynierskich projektowanej budowy sieci kanalizacji sanitarnej z przyłączami w rejonie ul. Zamkowej, Zebrzydowice, powiat cieszyński”.
			Gmina Hażlach Gmina posiada wykaz osuwisk Głównego Geologa Kraju.
			Gmina Strumień Zgodnie z planem zagospodarowania przestrzennego tereny osuwiskowe są zlokalizowane w sołectwie Pruchna. W przypadku inwestycji planowanych w tych obszarach, na etapie uzyskiwania pozwolenia na budowę wymagane jest sporządzenie opinii geotechnicznej określającej warunki posadowienia obiektów budowlanych.
			Gmina Cieszyn W okresie sprawozdawczym Gmina Cieszyn nie realizowała specjalistycznych badań geologicznych pod kątem osuwiskowości terenów. Tego rodzaju rozpoznanie prowadzone jest w trakcie indywidualnych badań geotechnicznych i geologiczno-inżynierskich poprzedzających realizację obiektów budowlanych, w tym różnego rodzaju inwestycji gminnych.
			Powiat Cieszyński Wykonanie w 2016 r. karty rejestracyjnej osuwiska nr ewidencyjny 24-03-031-078171 w Wiśle - Nowa Osada przez Państwowy Instytut Geologiczny - Państwowy Instytut Badawczy na wniosek Starosty Cieszyńskiego.
Racjonalne korzystanie ze złóż kopalin w sposób nie dopuszczający do naruszenia równowagi w ekosystemie	W	Samorządy Gmin, Podmioty gospodarcze	**Gmina Dębowiec** Na terenie gminy wydobywany jest przez Zakład Odmetanowywania Kopalń z Jastrzębia Zdroju gaz ziemny oraz czynna jest warzelnia solanki, jednakże gmina nie ma bezpośredniego wpływu na działalność tych podmiotów gospodarczych. Gmina nie sprawuje nadzoru nad tymi podmiotami gospodarczymi.
			Gmina Skoczów Ochronę złóż kopalin uwzględnia się w dokumentach planistycznych.
			Gmina Strumień Celem ochrony zasobów złóż surowców naturalnych w roku 2014 Gmina Strumień, w porozumieniu z Gminą Goczałkowice-Zdrój, podjęła prace w celu wyznaczenia obszaru ochrony uzdrowiskowej na części miejscowości Zabłocie. Ostatecznie, decyzją Nr 30 A z dnia 07.01.2015r. (uzupełnioną postanowieniem z dnia 03.02.2015r.) Minister Zdrowia rozszerzył powierzchnię strefy „C” ochrony uzdrowiskowej Uzdrowiska Goczałkowice-Zdrój

			o sołectwo Zabłocie – Solanka. Decyzją potwierdził właściwości lecznicze peloidu (borowiny) pochodzącej ze złoża „Zabłocie" oraz wody leczniczej ze złoża „Zabłocie". **Gmina Cieszyn** Nie dotyczy – w okresie sprawozdawczym na terenie Gminy Cieszyn nie następowała eksploatacja złóż kopalin.
Urządzenie zieleni przy drogach powiatowych	W	Powiatowy Zarząd Dróg Publicznych w Cieszynie	**Powiatowy Zarząd Dróg Publicznych w Cieszynie** 1. W ramach realizacji zadania inwestycyjnego w 2016 r. pn. "Rozbudowa z przebudową drogi powiatowej 2624 S – ul. Frysztacka w Cieszynie na odcinku od przejazdu kolejowego do granicy administracyjnej miasta Cieszyna" wykonane zostały nasadzenia kompensacyjne w ilości 46 szt. (klon kulisty), które zostały nakazane do wykonania w decyzji zezwalającej na realizację inwestycji drogowej. 2. W ramach realizacji zadania inwestycyjnego w 2016 r. pn. "Rozbudowa z przebudową drogi powiatowej 2621 S – ul. Pikiety w Cieszynie na odcinku ok. 1,3 km" wykonane zostały nasadzenia kompensacyjne w ilości: - 11 szt. drzewa liściaste (Dąb Szypułkowy „Fastigiate Koster"), - 259 szt. krzewy iglaste (Żywotnik Zachodni „Smaragd"), - 25 szt. krzewy iglaste (Sosna Górska „Pumilio"), które zostały nakazane do wykonania w decyzji zezwalającej na realizację inwestycji drogowej. 3. W latach 2015-2016 na zlecenie PZDP prowadzona była w ciągu dróg powiatowych pielęgnacja drzew (przycinka), wycinka krzaków i samosiejek oraz niezbędna wycinka drzew na podstawie pozyskanych decyzji na wycinkę. **Gmina Cieszyn** Na podstawie porozumienia zawartego pomiędzy Powiatowym Zarządem Dróg Publicznych i Miejskim Zarządem Dróg w Cieszynie zadanie realizowane jest przez MZD. W roku 2015 udzielono zamówienia na nasadzenie na terenach zieleni komunalnej, w tym w pasach dróg powiatowych ok. 260 szt. krzewów i 86 drzew, natomiast w roku 2016 nasadzono ok. 285 krzewów i ok. 80 drzew.
Wykonanie badań jakości gleb na podstawie przepisów prawa ochrony środowiska po ukazaniu się rozporządzenia w tej sprawie	W	Samorząd Powiatu, Samorządy Gmin, Rolnicy, Wojewódzki Inspektor Ochrony Środowiska	**Gmina Cieszyn** Nie dotyczy – w okresie sprawozdawczym Gmina Cieszyn nie realizowała badań jakości gleb.
Zalesienie gruntów	K	Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa, Samorząd Powiatu, Użytkownicy terenów, Nadleśnictwa Ustroń i Wisła	**Gmina Cieszyn** W przyjętych w trakcie okresu sprawozdawczego dokumentach planistycznych Gminy Cieszyn (zmiana Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Miasta Cieszyna, MPZP) wskazano obszary do zalesień (ok. 81 ha).

			<u>Nadleśnictwo Wisła</u> Brak zainteresowania ze strony mieszkańców zalesianiem gruntów porolnych w ramach PROW 2014-2020 na terenie Nadleśnictwa Wisła. W 2016 r. złożone zostały trzy wnioski o sporządzenie planów zalesienia, ale nie spełniły wymagań formalnych, dlatego planów zalesienia nie sporządzono. **<u>Polski Związek Wędkarski Koło nr 42 w Zamarskach</u>** Zalesiono teren wokół „Łowiska" Koła ok. 0,5 ha.

Tabela 3. Ochrona i zrównoważony rozwój lasów

W – zadania własne
Ws – zadania we współpracy
K – zadania koordynowane

Nazwa zadania (projektu)	W / K	Jednostki odpowiedzialne/ Wykonawcy/Partnerzy	Opis zakresu prac zrealizowanych w latach 2015-2016
1	2	3	4
Inicjowanie działań edukacyjnych w zakresie gospodarki leśnej	Ws	Samorząd Powiatu, Samorządy Gmin	**<u>Gmina Brenna</u>** W ramach realizacji zadania działania edukacyjne podejmowane są przede wszystkim przez Nadleśnictwo Ustroń i placówki oświatowe. W 2016 w ramach organizowanego pikniku ekologicznego odbyły się warsztaty z leśniczymi, podczas których najmłodsi zdobyli wiele ciekawych informacji o regionie, o lesie i pracy w lesie, a także o zwierzętach i roślinach. **<u>Gmina Cieszyn</u>** W okresie sprawozdawczym Gmina Cieszyn nie realizowała działań edukacyjnych w zakresie gospodarki leśnej. **<u>Gmina Istebna</u>** Organizacja imprez i zawodów promujących pracę leśnika – Zawody Furmanów, Leśny Dzień Dziecka we współpracy z Nadleśnictwem Wisła.
Sporządzanie i wykonywanie uproszczonych planów urządzenia lasów nie stanowiących własności Skarbu Państwa i nadzór nad wykonaniem planów	W	Powiat Cieszyński	**<u>Gmina Brenna</u>** Gmina posiada opracowany uproszczony plan urządzenia lasu dla lasów stanowiących własność Gminy Brenna.

			<u>Gmina Zebrzydowice</u> Na wniosek Wójta Gminy Zebrzydowice z dnia 28.12.2016 r. znak: PR.6131.3.3.2016 Starosta Cieszyński decyzją WS.6162.1170.2016 z dnia 26.01.2017 r. zatwierdza na okres od 1 stycznia 2017 do 31 grudnia 2026 r. Uproszczony Plan Urządzenia Lasu dla lasów stanowiących własność Gminy Zebrzydowice w obrębach Marklowice Dolne i Zebrzydowice Dolne. Uproszczony Plan Urządzenia Lasu został Wykonany przez KRIS GIS Krystian Szyc. Koszt wykonania 1950,00 zł **<u>Gmina Cieszyn</u>** Nie dotyczy – zadanie realizowane przez Powiat Cieszyński. W odniesieniu do lasów stanowiących własność Gminy Cieszyn w czerwcu 2015 r. wykonana została inwentaryzacja stanu lasu, zawierająca elementy planów urządzenia lasu i obejmująca powierzchnie leśne o wielkości 14,5 ha.
Sporządzanie i wykonywanie Planu Urządzenia lasów dla lasów stanowiących własność Skarbu państwa	K	Nadleśnictwo Wisła i Ustroń	**<u>Nadleśnictwo Wisła</u>** W latach 2015-2016 na terenie Nadleśnictwa Wisła obowiązuje Plan Urządzenia Lasu na lata 2007-2016. **<u>Nadleśnictwo Ustroń</u>** W latach 2016 i 2017 sporządzony został Plan Urządzenia Lasu dla Nadleśnictwa Ustroń na lata 01.01.2018 – 31.12.2027.

Poprawa jakości środowiska, racjonalne korzystanie z zasobów przyrody zrównoważone wykorzystanie materiałów, wody i energii

Tabela 4. Ochrona wód powierzchniowych i podziemnych – racjonalna gospodarka wodami

W – zadania własne
Ws – zadania we współpracy
K – zadania koordynowane

Nazwa zadania (projektu)	W / K	Jednostki odpowiedzialne/ Wykonawcy/Partnerzy	Opis zakresu prac zrealizowanych w latach 2015-2016
1	2	3	4
Budowa / odbudowa systemu rowów odwadniających drogi	W	Powiatowy Zarząd Dróg Publicznych	**Powiatowy Zarząd Dróg Publicznych w Cieszynie** 1. W latach 2015-2016 na zlecenie PZDP prowadzone były roboty w zakresie czyszczenia (odmulania) istniejących rowów w ciągu dróg powiatowych. 2. Ponadto w tym okresie prowadzone były roboty w zakresie odtwarzania istniejących rowów (odmulania) oraz ich miejscowego umacniania w ramach prowadzonych na zlecenie Powiatu Cieszyńskiego lub PZDP zadań inwestycyjnych i remontowych dróg powiatowych. Roboty realizowane w oparciu o Projekt budowlano-wykonawczy lub uproszczoną dokumentację techniczną. **Gmina Cieszyn** W 2016 r. Miejski Zarząd Dróg wykonał inwestycje obejmujące budowę i rozbudowę rowów w ciągu ul Dębowej (109 mb), ul. Słowiczej (90 mb) oraz ul. Mickiewicza i Al. Łyska (206 mb). **Gmina Strumień** Gmina Strumień corocznie realizuje prace związane z poprawą odprowadzania wód deszczowych. W latach 2015-2016 na terenie gminy Strumień wykonano czyszczenie i konserwację rowów przydrożnych o łącznej długości 8300 m, koszt ok. 100 000,00 zł Jednocześnie celem poprawy odprowadzenia wód opadowych w 2015 r. wybudowano kanalizację deszczową wraz ze zbiornikiem retencyjnym i studnią chłonną przy ul. Strażackiej w Zbytkowie (koszt 99 627 zł). Natomiast w 2016 r., wykonano odwodnienie osiedla w Drogomyślu. **Gmina Skoczów** Bieżące utrzymanie rowów przydrożnych.

Rewitalizacja rzeki Olzy i jej dorzecza	K	Samorządy Gmin, Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej, Śląski Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych, Sąsiednie Powiaty wraz ze stroną czeską, Stowarzyszenie OLZA, powiat w roli koordynatora niektórych zadań	**Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Gliwicach** I – 2015 r.: 1. Roboty naprawcze istniejącej zabudowy regulacyjnej rz. Olzy wraz z udrożnieniem koryta i stabilizacją linii brzegowej w m. Istebna w km 82+220-82+350 oraz w obrębie km 83+135. 2. Odcinkowy remont koryta rzeki Piotrówki w km 25+400 – 35+000 na terenie gminy Hażlach – usuwanie szkód powodziowych. 3. Zabudowa wyrwy wraz z stabilizacją lewego brzegu rz. Piotrówki w km 27+500 wraz z udrożnieniem koryta rzeki na odcinku w km 27+200 – 27+800 m. Kończyce Wielkie. II – 2016 r.: 1. Roboty naprawcze zabudowy regulacyjnej rz. Olzy w km 94+080 – 94+280 m. Istebna. 2. Odcinkowy remont koryta rzeki Piotrówki w km 26+500 – 27+500 m. Kończyce Wielkie. Ponadto realizowane były prace konserwacyjne koryt rzek Olza i Piotrówka polegające na odcinkowych wycinkach porostów trawiastych z skarp brzegowych rzek, usuwaniu wiatrołomów oraz drzew zagrażających przewróceniem się do koryta rzeki, usuwaniu zatorów i przetamowań. **Gmina Cieszyn** W okresie sprawozdawczym kontynuowano prace rewitalizacyjne związane z kolejnym etapem projektu „Ogród Dwóch Brzegów 2013-2015”, które objęły zagospodarowanie brzegu Olzy na odcinku pomiędzy Mostem Wolności i Mostem Przyjaźni. **Gmina Hażlach** Bieżąca regulacja rzek (Kończyce Wielkie, Hażlach).
Budowa przydomowych oczyszczalni ścieków w gminach	K	Samorządy Gmin, Mieszkańcy	**Gmina Zebrzydowice** 2015 rok Przydomowe oczyszczalnie ścieków: 9 szt. Koszt całkowity: 72 838,82 zł Kwota dofinansowania: 32 368,00 zł 2016 rok Przydomowe oczyszczalnie ścieków: 3 szt. Koszt całkowity:26 464,10 zł Kwota dofinansowania: 12 000,00zł **Gmina Brenna** Gmina realizuje „Program poprawy gospodarki wodno-ściekowej na terenach znajdujących się poza aglomeracją Skoczów – Budowa przydomowych biologicznych oczyszczalni ścieków na terenie gminy Brenna”. Program ma na celu wsparcie mieszkańców zainteresowanych budową przydomowych oczyszczalni ścieków. Program kierowany jest do właścicieli nieruchomości położonych

			poza terenem Aglomeracji Skoczów tj. na obszarach, na których nie przewiduje się wyposażenia w zbiorczy system odprowadzania ścieków. Zadanie realizowane jest także w formie pozytywnych uzgodnień planów budowy przydomowych oczyszczalni w przypadkach, gdzie jak wynika z planu zagospodarowania przestrzennego brak będzie kanalizacji w okresie perspektywicznym. **Gmina Istebna** Gmina nie podejmowała działań, brak danych na temat przydomowych oczyszczalni ścieków realizowanych przez mieszkańców. Ilość przydomowych oczyszczalni ścieków na terenie Gminy – dane na rok 30.12 2016 r. – 135 sztuk. **Gmina Chybie** Realizacja zadania pn. „Poprawa gospodarki wodno-ściekowej na terenie Gminy Chybie – Etap II zadanie 3". Przedmiotem przedsięwzięcia była budowa kanalizacja sanitarnej i rozbudowa oczyszczalni ścieków dla obszaru zabudowy mieszalnej zlokalizowanej na ternie gminy Chybie. Długość nowopowstałej sieci w ramach inwestycji to blisko 5 000 mb., w tym dodatkowo 2 pompownie ściekowe i 5 pompowni przydomowych. RLM=376. W ramach rozbudowy oczyszczalni ścieków nastąpiło jej dostosowanie do podwyższonego stopnia oczyszczania doposażenie w urządzenia technologiczne zapewniające usuwanie związków biogennych, tj. zatapiane mieszadła średnio obrotowe, sonda do pomiaru azotu azotanowego, azotynowego NOx i amonowego NH4, stację dozowania PIX, szafę zasilająco-sterowniczą dla urządzeń technologicznych oraz podstawowe wyposażenie laboratoryjne. **Gmina Wisła** Udzielono dotacji na budowę 5 przydomowych oczyszczalni ścieków **Gmina Cieszyn** W okresie sprawozdawczym Gmina Cieszyn nie realizowała budowy przydomowych oczyszczalni ścieków. W roku 2015 właściciele nieruchomości usytuowanych na terenie Cieszyna dokonali 3 zgłoszeń eksploatacyjnych przydomowych oczyszczalni, natomiast w roku 2016 przyjęte zostały 4 tego rodzaju zgłoszenia. **Gmina Strumień** Inwestycje realizowane są we własnym zakresie przez osoby fizyczne. Jak wynika ze zgłoszeń złożonych Burmistrzowi Strumienia w 2015 r. nie wykonano żadnej przydomowej oczyszczalni, natomiast w 2016 r. wykonano 4 oczyszczalnie. **Gmina Hażlach** 2015 – 11 nowych przydomowych oczyszczalni ścieków. 2016 – 3 nowe przydomowe oczyszczalnie ścieków.

Rozbudowa sieci wodociągów publicznych, kanalizacji i budowa lokalnych oczyszczalni ścieków z zachowaniem możliwości wykorzystania infrastruktury w układzie międzygminnym	K	Samorządy Gmin, Wodociągi Ziemi Cieszyńskiej	**Gmina Zebrzydowice** 1. Budowa sieci wodociągowej w Kończycach Małych przy ul. Jarzębinowej. 2. Rozbudowa kanalizacji sanitarnej w Gminie Zebrzydowice – ul. Stawowa. 3. Wymiana sieci wodociągowej wraz z przyłączami w Kaczycach. 4. Budowa sieci wodociągowej w Kończycach Małych przy ul. Miodowej. 5.Budowa sieci wodociągowej w Zebrzydowicach przy ul. Pierwiosnków. **Gmina Brenna** W okresie sprawozdawczym prowadzono przedsięwzięcia w zakresie wzrostu dostępności mieszkańców do sieci kanalizacyjnej oraz wodociągowej poprzez: 1. Budowę sieci wodociągowej wraz z przyłączami do budynków przy ul. Franciszkańskiej w Górkach Wielkich. 2. Wykonano budowę kanalizacji sanitarnej wraz z przyłączami domowymi w Górkach Wielkich (Zalesie, Nowy Świat, Czarny Las) oraz Górkach Małych (Zamilerze) – Etap II zadanie 4 oraz Etap III zadanie 1. 3. Wykonano budowę kanalizacji sanitarnej wraz z przyłączami domowymi w Górkach Wielkich (Zalesie, Nowy Świat, Czarny Las) oraz Górkach Małych (Zamilerze) – Etap II zadanie 3. 4. W listopadzie 2016 r. rozpoczęto budowę kanalizacji sanitarnej wraz z przyłączami domowymi w Górkach Wielkich (Zalesie, Nowy Świat, Czarny Las) oraz Górkach Małych (Zamilerze) – Etap II zadanie 5. 5. Od października 2014 r. do listopada 2015 r. w ramach zadania „Kanalizacja sanitarna w Górkach Wielkich (Zadanie 1 i 2)" realizowana była budowa kanalizacji sanitarnej wraz z przyłączami domowymi w Górkach Wielkich. Skanalizowane zostały budynki przy ulicach: Spokojna, Boczna, Czarny Las, Majowa, Jaśminowa, Stolarska oraz część ul. Słonecznej. **Gmina Hażlach** Sieć wodociągowa międzygminna prowadzona przez Wodociągi Ziemi Cieszyńskiej Ustroń. Kanalizacja tylko w układzie gminnym. **Gmina Skoczów** W imieniu Gminy Skoczów zadania związane z modernizacją i rozbudową sieci kanalizacji sanitarnej prowadzi Miejska Spółka SKO-EKO Sp. z o.o. Wybudowano 27,5 km sieci kanalizacji sanitarnej – Skoczów ul. Czekoladowa, ul. Kombatantów, ul. Potok, łącznik ul. Rzeczna –

			Kiczycka sołectwo Kiczyce, Pierściec, Bładnice Dolne, Międzyświeć, Wiślica, Wilamowice. Prowadzono konserwację urządzeń kanalizacji sanitarnej, w tym metodą bezwykopową w Skoczowie, Pogórzu Harbutowicach, Kiczycach, Pierśćcu. Prowadzona jest również realizacja zadania pn.: „Przebudowa i rozbudowa oczyszczalni ścieków w Skoczowie w zakresie gospodarki osadowej wraz z odzyskiem biogazu" – inwestycja w trakcie realizacji. Wodociągi na terenie Gminy Skoczów są utrzymywane przez Wodociągi Ziemi Cieszyńskiej Sp. z o.o.
			Wodociągi Ziemi Cieszyńskiej Sp. z o.o. 2016 r. Wymiana sieci wodociągowej wraz z przyłączami – 19532,0 mb 2015 r. Wymiana sieci wodociągowej wraz z przyłączami – 22 240,0 mb
			Zespół Szkół Ekonomiczno-Gastronomicznych w Cieszynie W Zespole Szkół Ekonomiczno-Gastronomicznych w Cieszynie wykonano nową instalację kanalizacyjną budynku Sali gimnastycznej, którą podłączono do kanalizacji miejskiej, likwidując dotychczasowe osadniki przepływowe.
			Gmina Istebna 2015 r.: sieć kanalizacyjna – 7,9 km (nakłady 2.098.000,00 zł); sieć wodociągowa – 0,6 km (504.000,00 zł); modernizacja i rozbudowa oczyszczalni ścieków – 810.000,00 zł 2016 r.: kanalizacja – 0,14 km (107.000,00 zł); wodociągi – 3,12 km (747.000,00 zł); modernizacja oczyszczalni ścieków – 578.700,00 zł
			Gmina Dębowiec II/2016 – W miejscowości Gumna, w stronę Cieszyna wybudowana została kanalizacja, wykorzystująca infrastrukturę w układzie międzygminnym, o długości ok. 150 m oraz w miejscowości Simoradz powstała sieć wodociągowa, bez łączenia ją z inną istniejącą już infrastrukturą międzygminną.
			Gmina Chybie W 2015 r. wybudowany został wodociąg przy ul. Słowackiego w Mnichu o długości 0,051 km. W 2015 r. oddano do użytkowania zbiorczą sieć kanalizacji sanitarnej o długości 5,0 km, a w 2016 r. sieć kanalizacji sanitarnej o długości 0,20 km.

			<u>Gmina Cieszyn</u> W okresie sprawozdawczym na terenie Gminy Cieszyn nastąpiła rozbudowa sieci kanalizacji sanitarnej i ogólnospławnej o łącznym metrażu wynoszącym 4 238,29 mb (1 252,58 mb w 2015 r. i 2 985,71 mb w 2016 r.) oraz rozbudowa sieci wodociągowej o łącznym metrażu 280 mb (0 mb w 2015 r. i 280 mb w 2016 r.). W latach 2015-2016 nie były realizowane przez Gminę lokalne oczyszczalnie ścieków. **<u>Gmina Strumień</u>** W 2015 r. zrealizowano drugi etap budowy kanalizacji sanitarnej w Strumieniu i Zbytkowie w ciągu ul. Wspólnej w Strumieniu oraz ul. Wspólnej, Olchowej, Brzozowej, Bukowej i Grabowej w Zbytkowie. Wybudowano sieć kanalizacyjną o łącznej długości 3795m oraz podłączono 106 budynków mieszkalnych. W 2016 r. wykonano odcinki sieci kanalizacji sanitarnej grawitacyjno-pompowej w dalszej części ulicy Wspólnej w Zbytkowie przy DK1, o łącznej długości 605 m, umożliwiając podłączenie 15 nieruchomości. Łączny koszt: 436 246,21 zł. W ramach modernizacji oczyszczalni ścieków w Strumieniu: - w latach 2014-2015 zamontowano urządzenia napowietrzania stacji zlewnej wraz z kratą ręczną na skratki i urządzeniem pomiarowym dowożonych ścieków - koszt: 252 013,86 zł. W roku 2016 wykonano: - sterowanie osadnika wtórnego, koszt 13 284,00 zł, - układ zasilania regulacją prędkości obrotowej za pomocą przemiennika częstotliwości Vacon dla silników mieszadeł w komorze tlenowej, koszt 4 920,00 zł, - adaptację systemu sterowania oczyszczalnią, koszt: 47 908,50 zł, - rozbudowę sieci wodociągowej w Drogomyślu w rejonie ulic Głównej i Widokowej o dł. 209 m, koszt 33 992,72 zł.
Opracowanie warunków korzystania z wód regionu wodnego oraz planów ochrony przeciwpowodziowej w regionie	K	Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej	**<u>Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Gliwicach</u>** Nie wydano rozporządzeń w sprawie ustanowienia warunków korzystania z wód regionów wodnych i wód zlewni na obszarze RZGW Gliwice. Rada Ministrów przyjęła Plany Zarządzania Ryzykiem Powodzi (PZRP) na obszarach dorzeczy. Zostały opublikowane w formie rozporządzeń w Dziennikach Ustaw, stając się aktami prawnymi regulującymi działania w gospodarce wodnej. Na obszarze działania RZGW w Gliwicach obowiązują: - Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 18 października 2016 r. w sprawie przyjęcia Planu zarządzania ryzykiem powodziowym dla obszaru dorzecza Odry <u>http://www.dziennikustaw.gov.pl/DU/</u> 2016/1938/1,

			- Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 18 października 2016 r. w sprawie przyjęcia Planu zarządzania ryzykiem powodziowym dla obszaru dorzecza Wisły- http://www.dziennikustaw.gov.pl/DU/ 2016/1841/2. PZRP są dokumentami planistycznymi opisującymi aktualny stan ochrony przeciwpowodziowej oraz zawierającymi katalog działań mających na celu redukcję ryzyka powodziowego na terenach zagrożonych powodzią. PZRP opracowano dla 3 obszarów dorzeczy - Odry, Wisły i Pregoły. Będą obowiązywały w cyklu 6-cio letnim, po którym nastąpi ich aktualizacja.
Dążenie do realizacji programu „Ochrona Zlewni Jeziora Goczałkowickiego – ujęcia wody pitnej dla Aglomeracji Śląskiej i Górnej Wisły" – modernizacja i rozbudowa kanalizacyjnego systemu powiatu	K	Samorząd Gminy Skoczów, Gminy Ustroń, Gminy Brenna	**<u>Gmina Chybie</u>** Realizacja części zadania pn. „Budowa odcinków sieci rozdzielczej od istniejącej kanalizacji sanitarnej do posesji prywatnych w miejscowościach Chybie Mnich i Frelichów – Gmina Chybie" w zakresie wykonania i odbioru robót montażowo-budowlanych kanalizacji sanitarnej w gminie Chybie. Łączna ilość wybudowanych sięgaczy do granic posesji prywatnych 3 szt. Długość nowo wybudowanej kanalizacji 168,7 mb. RLM = 12. Podpisanie 20.04.2017 r. umowy na dofinansowanie projektu pn. „Ochrona zbiornika wody pitnej dla aglomeracji Górnego Śląska poprzez uporządkowanie gospodarki wodno-ściekowej na terenie aglomeracji Chybie realizowanego w ramach działania 2.3 „Gospodarka wodno–ściekowa w aglomeracjach", oś priorytetowa II „Ochrona środowiska, w tym adaptacja do zmian klimatu" Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014 – 2020. W okresie najbliższych 4 lat, do 2021 na rozbudowę sieci kanalizacji sanitarnej w aglomeracji Chybie zostanie przeznaczone blisko 60 ml zł. Zakres rzeczowy projektu obejmuje budowę systemu kanalizacji sanitarnej w gminie Chybie na terenie miejscowości: Chybie, Mnich, Frelichów, Zarzecze, Zaborze o łącznej długości ponad 46 km, do której zostanie podłączonych blisko 3 000 RLM, w tym 2 912 mieszkańców. Dodatkowo projekt uwzględnia doposażenie oczyszczalni ścieków Mnich w nowoczesne urządzenia oraz sieci technologiczne zapewniające poprawienie właściwości energetycznych osadów ściekowych oraz montaż instalacji fotowoltaicznej na terenie oczyszczalni. **<u>Gmina Skoczów</u>** W imieniu Gminy Skoczów zadania związane z modernizacją i rozbudową sieci kanalizacji sanitarnej prowadzi Miejska Spółka SKO-EKO Sp. z o.o. Wybudowano 27,5 km sieci kanalizacji sanitarnej – Skoczów ul. Czekoladowa, ul. Kombatantów, ul. Potok, łącznik ul. Rzeczna –

			Kiczycka sołectwo Kiczyce, Pierściec, Bładnice Dolne, Międzyświeć, Wiślica, Wilamowice. Prowadzono konserwację urządzeń kanalizacji sanitarnej, w tym metodą bezwykopową w Skoczowie, Pogórzu Harbutowicach, Kiczycach, Pierśćcu. Prowadzona jest również realizacja zadania pn.: „Przebudowa i rozbudowa oczyszczalni ścieków w Skoczowie w zakresie gospodarki osadowej wraz z odzyskiem biogazu" – inwestycja w trakcie realizacji.
Zrównoważone gospodarowanie wodami	K	Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej, Samorządy Gminne, Śląski Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych w Katowicach	**Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Gliwicach** Przygotowane przez RZGW Gliwice Plany Przeciwdziałania Skutkom Suszy (PPSS) dla regionów wodnych przekazano do Krajowego Zarządu Gospodarki Wodnej, w związku z przygotowywaniem PPSS dla obszarów dorzeczy, które zgodnie z obowiązującym Prawem wodnym, Rada Ministrów przyjmuje i aktualizuje w drodze rozporządzenia, kierując się koniecznością zapewnienia skutecznej ochrony przed suszą oraz powszechnym charakterem tych planów. Stosowne rozporządzenia dotychczas nie zostały opublikowane. **Śląski Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych w Katowicach** **Biuro Terenowe w Cieszynie** 1. Prowadzono prace utrzymaniowe w korytach rzek, cieków i urządzeń melioracji podstawowych na łącznej długości: 43,39 km, w tym 11,665 km – wały przeciwpowodziowe (2015 r.) oraz 33,881 km, w tym 11,665 km – wały przeciwpowodziowe (2016 r.). 2. Wykonano ocenę stanu technicznego i stopnia bezpieczeństwa wałów przeciwpowodziowych, budowli wałowych i towarzyszących cieku Lewobrzeżna Młynówka Kiczycka na łącznej długości 0,943 km (2015 r.). 3. Usuwanie zatorów z powalonych drzew – powstałych w wyniku nawałnicy w dniu 08.07.2015 r. na cieku Prawobrzeżna Młynówka Kiczycka. 4. Usunięcie zatoru z konarów i gałęzi w korycie cieku Cieplice w m. Goleszów (2016 r.). 5. Specjalistyczna wycinka, pielęgnacja drzew w korytach cieków: Knajka, Pogórzanka, Cieplice, Radoń, Rzeczyca, Kozakówka, Krasna (2015 r.) oraz MZ-II, Lesznianka, Iłownica, Knajka, Radoń (2016 r.)

			<u>Gmina Skoczów:</u> Zadania zrealizowane przez Gminę Skoczów: - awaryjny remont rowu w rejonie ul. M. Wardas w Pierśćcu, - modernizacja rowu odwadniającego fragment ul. Dolny Bór i tereny przyległe w Skoczowie, - modernizacja rowu melioracyjnego w Harbutowicach na odcinku od ul. Harbutowickiej do potoku Granicznik, - modernizacja lewobrzeżnej Młynówki Kiczyckiej w rejonie ul. Nad Młynówką w Ochabach Wielkich, - modernizacja rowu odwadniającego (cieku wodnego) w rejonie ul. Skrajnej i ul. Bielskiej, - modernizacja na odcinku 110 metrów prawego brzegu Bajerki – rejon posesji 39 przy ul. Góreckiej w Skoczowie, - modernizacja na odcinku 65 metrów lewego brzegu Strzmszołki w rejonie ul. Simoradzkiej w Ochabach Małych, - modernizacja na odcinku 80 metrów lewego brzegu Kowalanki – rejon nr 45 przy ul. Kowali w Kowalach, - modernizacja młynówki w Kiczycach – odcinek 350m wzdłuż ul. Olchowej, - modernizacja potoku w rejonie ul. Parkowej – odcinek od ujścia do Bładnicy do przepustu pod ul. Cieszyńską, - modernizacja cieku wodnego, w tym przepustu okularowego w wale rzeki Wisły – w rejonie ul. Św. Marcina w Ochabach Wielkich, uszkodzonego w wyniku intensywnych opadów w maju 2014 r., - udrożnienie rowu śródpolnego, wielofunkcyjnego w Pierśćcu na odcinku od ujścia do Bajerki do rejonu nieruchomości zamieszkałej przez Państwa Hampel, - awaryjna przebudowa koryta potoku w rejonie ul. Harcerskiej i ul. Parkowej w Skoczowie, - Skoczów – ciek w rejonie ul. Parkowej – poprawa retencji odmulenie stawu poniżej ul. Cieszyńskiej wraz z modernizacją urządzeń stawowych, - Harbutowice – potok Granicznik – modernizacja prawego brzegu na odcinku 30 metrów w celu ochrony korpusu drogi – ul. Zachodniej w Harbutowicach, - Pogórze – rów wielofunkcyjny – modernizacja na odcinku 56 metrów w celu ochrony korpusu drogi – ul. Kępki w Pogórzu, - Kowale – potok Zlewaniec – modernizacja prawego brzegu na odcinku 40 metrów w celu ochrony korpusu drogi – ulicy Prezydenckiej w Kowalach, - Skoczów – modernizacja odcinka ujściowego – od ujścia do Wisły do przepustu pod drogą krajową nr 81 w rejonie Stalbud,

			- modernizacja rowu wielofunkcyjnego na odcinku 35 metrów w rejonie cmentarza w Ochabach, - Ochaby lewobrzeżna Młynówka – modernizacja koryta na odcinku 395 m w celu ochrony korpusu drogi ul. Nad Młynówką, - modernizacja 150 m prawego brzegu lewobrzeżnej Młynówki Kiczyckiej przy ul. Nad Młynką w Ochabach, - zabezpieczenie nieruchomości położonych przy ul. Stalmacha w Skoczowie przed zalewaniem wodami spływu powierzchniowego z niezabudowanych nieruchomości Gminy Skoczów, - Kowale – potok Kowalanka – modernizacja na odcinku 50 metrów w celu ochrony terenów przyległych w rejonie ulicy Kowali.
Promocja rybactwa	K	Stowarzyszenie Rybackie „Żabi Kraj”	**Stowarzyszenie Rybackie „Żabi Kraj”** 1. Organizacja Regionalnych Dni Rybactwa mających na celu: - promocję i rozwój obszarów zależnych od rybactwa, - popularyzację ryb i rybactwa, - promocję i sprzedaż różnych gatunków ryb oraz ich przetworów, - przedstawienie nowoczesnego sprzętu rybackiego i wędkarskiego oraz pasz stosowanych w chowie i hodowli ryb, - wymianę doświadczeń w zakresie rybactwa, zawieranie transakcji handlowych pomiędzy producentami: ryb, sprzętu rybackiego, pasz a potencjalnymi odbiorcami. - XIII Regionalnych Dni Rybactwa 18-20.09.2015 r. w ramach których zorganizowano w piątek w Zakładzie Ichtiobiologii i Gospodarki Rybackiej PAN w Gołyszu konferencję rybacką pt. "*Aktualne problemy stawowej gospodarki. rybackiej na obszarach zależnych od rybactwa*". Natomiast w sobotę i niedzielę odbyła się Wystawa rybacka na rynku skoczowskim. - XIV Regionalne Dni Rybactwa 16-17.09.2016 r. w ramach których zorganizowano w piątek w Zakładzie Ichtiobiologii i Gospodarki Rybackiej PAN w Gołyszu konferencję rybacką pt. „System identyfikacji potrzeb innowacyjnych w sektorze rybackim oraz jego wykorzystanie w poprawie przedsiębiorczości i doskonaleniu programów szkoleniowych". A w sobotę na skoczowskim rynku odbyła się wystawa rybacka. 2. W 2015 r. realizacja zadania publicznego pt. „Spożywanie ryb wpływa pozytywnie na zdrowie” w ramach którego prowadzono kampanię edukacyjną na temat ryb. Kampania była prowadzona podczas imprez w gminie Chybie, Dębowiec Strumień i Zebrzydowice. 3. Udział w Targach Żywności Regionalnej, Tradycyjnej i Ekologicznej EXPO SMAKI 2015 w dniach 19-21 czerwca 2015 r. w sosnowieckim Centrum Targowo-Konferencyjnym Expo Silesia podczas których Stowarzyszenie promowało rybactwo oraz obszar

			działalności. 4. Udział w Targach Agrotravel Kielce w dniach 10-12.04.2015 r. promocja rybactwa na obszarze działalności Stowarzyszenia oraz walorów turystycznych.
			Gmina Dębowiec Organizowanie corocznych zawodów wędkarskich na jednym ze stawów na terenie Gminy Dębowiec, Konkurs „Kulinarny Atlas Ryb" ze szczególnym uwzględnieniem ryb hodowanych w lokalnych stawach, współorganizowanie Regionalnych Dni Rybackich, współorganizacja konkursu fotograficznego „Żabi Kraj".
			Gmina Strumień Gmina Strumień na bieżąco współpracuje ze Stowarzyszeniem Lokalna Grupa Rybacka „Żabi Kraj".

Tabela 5. Minimalizacja ilości wytwarzanych odpadów i obciążenia środowiska odpadami

W – zadania własne
Ws – zadania we współpracy
K – zadania koordynowane

Nazwa zadania (projektu)	W / K / Ws	Jednostki odpowiedzialne/ Wykonawcy/Partnerzy	Opis zakresu prac zrealizowanych w latach 2015-2016
1.	2.	3.	4.
Utrzymanie czystości na terenie powiatu	K, W, Ws	Samorządy Gmin, Szkoły, Organizacje pozarządowe, Powiat Cieszyński, Mieszkańcy	**Gmina Chybie** W budżecie gminy co roku przyznawane są środki na likwidację dzikich wysypisk śmieci, które pojawiają się na poboczach dróg lub w miejscach mało uczęszczanych. Dzikie wysypiska na bieżąco są likwidowane. W ograniczaniu powstawania dzikich wysypisk pomagały organizowane w okresie wiosennym i jesiennym akcje sprzątania gminy, w których uczestniczyli uczniowie szkół podstawowych, jak i gimnazjów. Uczniowie zaopatrzeni byli w worki i rękawice do sprzątania zakupione przez gminę. Worki zostały otrzymane od firmy Transgór, która dostarcza je do nieruchomości zamieszkałych na terenie gminy Chybie. Worki są w odpowiednich

			kolorach wraz z oznaczeniami poszczególnych frakcji: kolor żółty- plastik, metal i opakowania wielomateriałowe, kolor zielony- szkło, kolor niebieski- papier.
			Gmina Wisła Usuwanie odpadów wzdłuż dróg powiatowych i gminnych, sprzątanie szlaków turystycznych, zamiatanie dróg powiatowych i centrum miasta.
			Gmina Cieszyn Nadzór gminy nad systemem gospodarowania odpadami komunalnymi, w szczególności poprzez tworzenie aktów prawa miejscowego określającego zasady gospodarowania odpadami wytworzonymi na terenie gminy, a także kontrola jego przestrzegania przy współpracy z jednostkami miejskimi i organami ochrony środowiska.
			Gmina Strumień W 2015 i w 2016 r. nie usuwano z terenów gminnych dzikich wysypisk śmieci. W przypadku zgłoszeń dotyczących powstawania dzikich wysypisk na gruntach prywatnych, na bieżąco prowadzone są postępowania zgodnie z obowiązującymi przepisami ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach ustawy o odpadach. W 2015 r. interweniowano w sprawie usunięcia odpadów z terenu nieruchomości zlokalizowanych przy ul. Katowickiej w Pruchnej, przy ul. Cieszyńskiej w Bąkowie oraz ul. Ks. Londzina w Strumieniu. W 2016 r. wystąpiono do właścicieli gruntów prywatnych o usunięcie dzikich wysypisk odpadów w: Drogomyślu - w rejonie wiaduktu drogowego przy DK 81,przy stacji PKP od strony ul. Kolejowej oraz przy ul. Wierzbina; w Zabłociu - pomiędzy ul. Długą a ul. Pasieczną oraz w rejonie ulicy Rolnej.
			Gmina Dębowiec Nawiązanie współpracy z firmą specjalizującą się w selektywnej zbiórce odpadów New Energy Cieszyn Sp. z o.o.
			Gmina Istebna Zapewnienie odbioru odpadów od mieszkańców na podstawie umowy z wykonawcą wyłonionym w drodze przetargu. Organizowanie odbioru odpadów z obiektów publicznych (m.in. przystanki, parkingi, parki i place). Akcja „Sprzątanie Świata” organizowana przez szkoły.

			Gmina Brenna Prowadzono bieżące utrzymanie czystości na terenie Gminy. Podejmowano również działania edukacyjne, kontrolne i porządkowe. Upowszechniono informacje o zakazie wyrzucania śmieci, monitorowano miejsca dzikich wysypisk za pomocą kamery (fotopułapki). W miejscach rekreacyjnych, uczęszczanych są kosze. Ponadto dzieci uczęszczają w akcji sprzątania świata. W ramach realizacji zadania informacje o pojawieniu się dzikich wysypisk były weryfikowane, a następnie jeśli okazały się potwierdzone, właściciele terenu byli obligowani do uporządkowania terenu. Z terenów gminnych odpady usuwane na bieżąco przez ZBGK w Brennej.
			Gmina Zebrzydowice Dalsze doskonalenie nowego systemu odbioru odpadów z posesji zamieszkałych.
			Gmina Hażlach Bieżące prace porządkowe.
			Gmina Skoczów Opróżnianie koszy ulicznych znajdujących się przy drogach, placach zabaw, sołectwach, przystankach autobusowych, koszy na psie odchody, koszenie poboczy i terenów zielonych gminnych.
			Gmina Ustroń Na terenie miasta nie występowały dzikie wysypiska, w ramach akcji „Sprzątanie Świata" i „Dzień Ziemi" młodzież szkolna i mieszkańcy miasta sprzątali tereny wokół szkół, m.in. nad rzeką Wisłą, przy źródłach Karola i Żelazistym oraz na szlakach turystycznych. Ponadto na terenie Miasta Ustroń prowadzone są prace dotyczące zamiatania ulic, chodników, opróżniania koszy ulicznych.
			Zespół Szkół Budowlanych w Cieszynie Udział w akcji „Sprzątanie świata".
			Koło Polskiego Związku Wędkarskiego nr 42 w Zamarskach Zakup pojemnika – umowa z Eko-Plast.
			Zespół Szkół Ogólnokształcących w Wiśle Rajdy szkolne połączone z akcją sprzątania szlaków górskich w rejonie Baraniej Góry, Czarnej i Białej Wisełki, Trzech Kopców, Czupla, Kozińców, Kubalonki i Stecówki. (wrzesień'15 czerwiec'16).
			Zespół Szkół Technicznych i Ogólnokształcących w Skoczowie Systematyczne wywożenie odpadów komunalnych, koszenie trawników.

			<u>Zespół Szkół Przyrodniczo-Technicznych w Międzyświeciu</u> Utrzymanie czystości w ramach czynności odpowiednich pracowników.
			<u>Państwowa Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Cieszynie</u> Opiniowanie przez PPIS w Cieszynie regulaminów utrzymania czystości w gminach. Kontrola stanu sanitarnego miast i gmin w tym obiektów rekreacyjnych (parki, place zabaw), parkingów, przystanków komunikacji publicznej.
Rozwój selektywnej zbiórki odpadów	K, Ws	Samorządy Gmin, Szkoły, gminna prasa lokalna, placówki handlowe, Mieszkańcy	**<u>Gmina Chybie</u>** Gmina Chybie od czasu wejścia w życie nowego systemu gospodarki odpadami w 2013 r. wprowadziła segregację odpadów z podziałem na poszczególne frakcje oraz określiła następujące kolory worków: Worek żółty - tworzywa sztuczne, metale oraz opakowania wielomateriałowe; 1) Worek zielony - szkło; 2) Worek niebieski - papier i tektura; 3) Worek brązowy - odpady ulegające biodegradacji oraz odpady zielone. Żużel i popiół, jak również zmieszane odpady komunalne gromadzone są w osobnych pojemnikach. Odpady budowlane i rozbiórkowe są gromadzone w kontenerze, podstawionego przez przedsiębiorcę dokonującego odbioru odpadów. Odpady takie jak zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny, odpady wielkogabarytowe oraz zużyte opony pochodzące z gospodarstw domowych były odbierane przez firmę P.S.T. TRANSGÓR S.A. po uprzednim wystawieniu ich przed posesję. W 2015 oraz w 2016 r.: – osiągnięty poziom recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami frakcji odpadów komunalnych: papieru, metali, tworzyw sztucznych i szkła wyniósł 24,27%, 33,188%, – osiągnięty poziom recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami innych niż niebezpieczne odpadów budowlanych i rozbiórkowych wyniósł 100%, 95,310%.
			<u>Gmina Wisła</u> Realizacja systemu selektywnej zbiórki odpadów, Prowadzenie Punktu selektywnej zbiórki odpadów komunalnych. Dwa razy w roku odbiór odpadów wielkogabarytowych.

			Gmina Cieszyn Kontynuowanie działań związanych z tworzeniem warunków do selektywnego zbierania i odbierania surowców wtórnych, poprzez m.in.: - bezpośredni odbiór surowców sprzed nieruchomości, - możliwość przekazywania surowców do punktu odbioru wskazanych przez gminę, np. punkt selektywnej zbiórki odpadów komunalnych, punkty zbioru przeterminowanych leków w aptekach, punkty zbiórki baterii w szkołach, - organizowanie dodatkowych zbiórek surowców w ramach działań edukacyjnych. Nadzór gminy nad kierowaniem strumienia surowców wtórnych do instalacji odzysku i recyklingu. Prowadzenie działań edukacyjnych w zakresie właściwego postępowania z odpadami komunalnymi, w szczególności prawidłowo prowadzonej egzageracji odpadów. Efektem podejmowanych działań w kierunku rozwoju selektywnej zbiórki odpadów komunalnych jest osiągnięcie poziomu recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami niż składowanie wskazanych odpadów zbieranych selektywnie na poziomie: - w 2015 r.: 87,9% (minimalny wymagany poziom w 2015 r. – 16 % - dot. papieru, metalu, tworzyw sztucznych i szkła), - w 2015 r.: 98% (wymagany poziom w 2015 r. – 40 % - dot. innych niż niebezpieczne odpadów budowlanych i rozbiórkowych), - w 2016 r.: 78,9% (minimalny wymagany poziom w 2016 r. - 18 % - dot. papieru, metalu, tworzyw sztucznych i szkła), - w 2016 r.: 82, 8 % (minimalny wymagany poziom w 2016 r. - 42 % - dot. innych niż niebezpieczne odpadów budowlanych i rozbiórkowych). **Gmina Strumień** W Gminie Strumień 98% gospodarstw segreguje odpady. Frakcje selektywnie zbierane, poza ustawowo określonymi, obejmują również popiół i żużel z procesów spalania. Odpady podlegające segregacji można również oddawać do Punktu Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych (PSZOK) – utworzonego w ramach realizacji obowiązków nałożonych w wyniku zmiany ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, jak również wrzucać do pojemników typu „dzwon" zakupionych przez gminę Strumień w 2015 i 2016 r. na potrzeby utworzenia dodatkowych punktów selektywnego zbierania odpadów komunalnych. Na terenie gminy ustawiono 48 sztuk takich pojemników.

			Gmina Dębowiec Kampanie informujące o zasadach selekcji odpadów (plakaty, ulotki, informacje na portalu Gminy Dębowiec, lokalna prasa), szkolenie najmłodszych w zakresie selekcji odpadów (wyjazd do firmy segregującej śmieci), pogadanki w szkole, pomoce dydaktyczne dla dzieci, gadżety (np. zakładki do książek). Akcja zbierania zakrętek w szkołach, za zebrane nakrętki i uzyskane z nich pieniądze dzieci kupują książki do szkół, bibliotek.
			Gmina Istebna Corocznie organizowana zbiórka i wywóz odpadów wielkogabarytowych dla mieszkańców gminy. Rozpoczęcie prac projektowych dla realizacji inwestycji – budowa Punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych.
			Gmina Brenna W Gminie potwierdzona jest selektywna zbiórka odpadów zgodnie z zapisami ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach. Zadanie było realizowane także przez gminny punkt selektywnego zbierania odpadów komunalnych w Brennej. Dodatkowo na terenie Gminy znajdują się konfiskatory na przeterminowane lekarstwa oraz pojemniki na zużyte baterie. Zakupiono także specjalne kolorowe kubły na segregację odpadów, które umieszczono w parku gminnym.
			Gmina Zebrzydowice Rozwój selektywnej zbiórki odpadów o odpady biodegradowalne.
			Gmina Hażlach Zwiększenie ilości indywidualnych punktów selektywnej zbiórki popiołu.
			Gmina Skoczów Gmina odbiera w sposób selektywny następujące frakcje: szkło, papier, plastik, metal, odpady zielone, odpady budowlane, gruz, zużyte lekarstwa, baterie, popiół, odpady wielkogabarytowe, zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny wg Regulaminu utrzymania czystości i porządku w Gminie Skoczów.

			Gmina Ustroń Na terenie miasta w latach 90 wdrożono system selektywnego zbierania odpadów komunalnych ulegających biodegradacji. W okresie od kwietnia do listopada mieszkańcy dostarczali odpady biodegradowalne do Punktu Selektywnej Zbiorki Odpadów Komunalnych usytuowanego w Ustroniu przy ulicy Krzywej. Ponadto we własnym zakresie w ramach ponoszonej opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi można dostarczyć odpady segregowane, szkło papier, tworzywa sztuczne, metale, opakowania wielomateriałowe, odpady biodegradowalne, chemikalia, opony, opakowania ciśnieniowe, zużyte baterie i akumulatory, zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny i inne segregowane odpady komunalne. Ponadto w okresie od 1 października do 31 marca w terminach odbioru odpadów odbierany jest również popiół. Odpady komunalne zmieszane jak i segregowane odbierane są bezpośrednio z nieruchomości dwa razy w m-cu. **Zespół Szkół Technicznych w Ustroniu** Akcja „Sprzątanie Świata". **Zespół Szkół im. W. Szybińskiego w Cieszynie** Zakupiono 2 szt. kontenerów wielkogabarytowych do segregacji odpadów plastikowych na zewnątrz budynków oraz 15 szt. pojemników do segregacji plastiku, szkła i papieru rozmieszczonych wewnątrz budynków szkoły. **Zespół Szkół w Istebnej** Zbiórka elektro-śmieci i baterii, telefonów komórkowych. **Zespół Szkół Budowlanych w Cieszynie** Zbiórka makulatury, zużytych telefonów komórkowych, baterii, atramentów do drukarek, nakrętek. **Zespół Szkół Gastronomiczno-Hotelarskich w Wiśle** 1. Zbieranie zakrętek z butelek plastikowych w ramach akcji charytatywnej. 2. Segregacja odpadów w internacie – plastik, zakrętki, makulatura. **ZSO w Wiśle** Zajęcia z młodzieżą w ramach lekcji przyrody: Media a świadomość ekologiczna społeczeństwa (kwiecień 2016 r.). **Zespół Szkół Technicznych i Ogólnokształcących w Skoczowie** Segregowanie odpadów poprzez umieszczanie opisanych pojemników na korytarzach oraz pojemnik czterokolorowy na zewnątrz budynku. **Zespół Szkół Przyrodniczo-Technicznych w Międzyświeciu** Segregacja odpadów w szkole.

Ograniczenie ilości odpadów biodegradowalnych kierowanych na wysypiska w strumieniu odpadów komunalnych	K, Ws	Samorządy Gmin, Szkoły, prasa lokalna, Ośrodek Doradztwa Rolniczego, Mieszkańcy	**Gmina Chybie** Właściciele nieruchomości mogą kompostować odpady ulegające biodegradacji na własnej działce w specjalnie przeznaczonych do tego celu kompostownikach lub w kompostowniku wykonanym we własnym zakresie.
			Gmina Wisła Selektywna zbiórka odpadów biodegradowalnych, Prowadzenie Punktu selektywnej zbiórki odpadów komunalnych, informacja o możliwości kompostowania odpadów na nieruchomości.
			Gmina Cieszyn Tworzenie, w oparciu o zapisy ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach oraz ustawy o odpadach, prawa miejscowego regulującego zasady postępowania z odpadami ulegającymi biodegradacji. Tworzenie warunków umożliwiający selektywne zbieranie i odbierania odpadów ulegających biodegradacji. Nadzór gminy nad kierowaniem strumienia odpadów ulegających biodegradacji, w szczególności odpadów zielonych do regionalnych instalacji do przetwarzania odpadów komunalnych, a także instalacji odzysku i recyklingu. Efektem podejmowanych działań w kierunku ograniczenia ilości odpadów biodegradowalnych kierowanych na wysypiska w strumieniu odpadów komunalnych jest właściwe zagospodarowanie tego typu odpadów, a tym samym nieprzekroczenie dopuszczalnego poziomu: - w 2015 roku dopuszczalnym poziom masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazanych do składowania w stosunku do masy tych odpadów wytworzonych w 1995 r. wynosi 50 % - gmina Cieszyn ma poziom 0%, - w 2016 roku dopuszczalnym poziom masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazanych do składowania w stosunku do masy tych odpadów wytworzonych w 1995 r. wynosi 45 % - gmina Cieszyn ma poziom 0%.
			Gmina Strumień Gmina w 2015 i 2016 r. osiągnęła wymagane poziomy ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji. Odpady ulegające biodegradacji są objęte zbiórką bezpośrednio sprzed posesji z częstotliwością raz na dwa tygodnie w okresie letnim oraz raz w miesiącu w okresie zimowym. Nadmiar odpadów zielonych można oddawać do PSZOK.

			<u>Gmina Dębowiec</u> Kampania informacyjna (lokalna gazeta, plakaty, spotkania z dziećmi w szkołach), przygotowanie odrębnych pojemników, specjalne oznakowanie pojemników (w tym również w szkołach), worków, odrębne terminy odbioru odpadów biodegradowalnych.
			<u>Gmina Brenna</u> Odpady biodegradowalne są w większości zagospodarowywane przez mieszkańców we własnym zakresie, np. poddawane są kompostowaniu w kompostownikach na terenach posesji. Odpady biodegradowalne odbierane są także u źródła w sposób selektywny oraz w punkcie selektywnej zbiórki odpadów.
			<u>Gmina Zebrzydowice</u> W celu ograniczenia ilości odpadów biodegradowalnych kierowanych na wysypiska wprowadzono do systemu selektywnego odbioru odpadów biodegradowalnych oraz zastosowano u źródła kompostowniki.
			<u>Gmina Skoczów</u> Odpady ulegające biodegradacji są odbierane przez firmę odbierającą odpady komunalne kierowane na kompostownie.
			<u>Gmina Ustroń</u> W aptekach ustawiono pojemniki do zbiórki przeterminowanych leków, natomiast w szkołach ustawiono pojemniki służące do zbiórki baterii.
			<u>Zespół Szkół Technicznych w Ustroniu</u> Zbiórka zużytych baterii RABE oraz aluminium (puszki po napojach).
			<u>Śląski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Częstochowie</u> **<u>Powiatowy Zespół Doradztwa Rolniczego w Cieszynie</u>** Szkolenia dotyczące prawidłowego kompostowania odpadów biodegradowalnych oraz wykorzystanie kompostu w nawożeniu roślin
			<u>Zespół Szkół w Istebnej</u> Akcja sprzątania świata.
			<u>Zespół Szkół Przyrodniczo-Technicznych w Międzyświeciu</u> Rolnicze zagospodarowanie skoszonej trawy.
Uporządkowanie i rozwój systemu gospodarki odpadami niebezpiecznymi	K, W	Samorządy Gmin, właściciele budynków z wyrobami azbestowymi, dyrektorzy szkół, apteki, ośrodki zdrowia, Samorząd Powiatu	**<u>Gmina Chybie</u>** W ramach systemu gospodarowania odpadami komunalnymi mieszkańcy gminy Chybie mogą przekazywać zużyte baterie do pojemników umieszczonych w placówkach oświatowych, Gminnym Ośrodku Kultury oraz Urzędzie Gminy oraz dostarczyć do Punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych. Przeterminowane leki mieszkańcy przekazują do pojemników umieszczonych w aptekach oraz PSZOK.

			Gmina Wisła Prowadzenie Punktu selektywnej zbiórki odpadów komunalnych w tym odpadów niebezpiecznych.
			Gmina Cieszyn Nadzór gminy nad systemem gospodarowania odpadami komunalnymi, w szczególności poprzez tworzenie aktów prawa miejscowego określającego zasady gospodarowania odpadami wytworzonymi na terenie gminy, a także kontrola jego przestrzegania przy współpracy z jednostkami miejskimi i organami ochrony środowiska.
			Gmina Strumień Uchwałą Rady Miejskiej w Strumieniu Nr XXIX.254.2012 z dnia 21 grudnia 2012 r. przyjęty został dokument - aktualizacja „Programu usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu gminy Strumień do roku 2032". Pierwszy dokument pn. „Gminny Program Usuwania Wyrobów Zawierających Azbest", był przyjęty Uchwałą Nr XI/72/2007 Rady Miejskiej w Strumieniu z dnia 30 sierpnia 2007 r. W roku 2015 przyznano dofinansowanie 10 właścicielom nieruchomości, na łączną kwotę 19.096,80 zł. W 2016 roku z dofinansowania skorzystało 7 właścicieli nieruchomości. Kwota dofinansowania wyniosła 16.081,34 zł. Dotacja z budżetu gminy wynosi 100% wartości poniesionych kosztów, jednakże nie więcej niż: 2.500,00 zł w przypadku usuwania azbestu z jednego obiektu lub 3.500,00 zł w przypadku usuwania azbestu z dwóch lub więcej obiektów. Gmina Strumień na bieżąco aktualizuje dane dot. wyrobów zawierających azbest w Bazie Azbestowej prowadzonej przez Ministerstwo Rozwoju. W aptekach zlokalizowanych na terenie Gminy Strumień prowadzona jest zbiórka przeterminowanych lekarstw do specjalistycznych pojemników „konfiskatorów". Odpady zużytych baterii można oddawać w Szkołach, Urzędzie Miasta oraz niektórych placówkach handlowych. Gmina organizuje również zbiórki odpadów zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego.
			Gmina Dębowiec Kampania informacyjna, specjalne punkty zbiórki takich odpadów PSZOK, na terenie Urzędu Gminy, szkoły, apteki, Kampania informacyjna o szkodliwości azbestu, inwentaryzacja wszystkich budynków z pokryciami azbestowymi, przygotowanie budżetu i zabezpieczenie środków finansowych celem dofinansowania usuwania azbestu (w roku 2017).

			Gmina Istebna Coroczne organizowanie akcji odbioru od mieszkańców, wywozu i utylizacji odpadów zawierających azbest.
			Gmina Brenna W Gminie Brenna funkcjonują konfiskatory na przeterminowane lekarstwa. Realizowany jest także Program Usuwania Azbestu – ze środków Gminy Brenna przyznawane są dotacje do kompleksowego usuwania azbestu. Na terenie Gminy można oddać zużyte baterie. Prowadzona jest również zbiórka zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego.
			Gmina Zebrzydowice Wprowadzono we wszystkich aptekach zbiórkę odpadów farmaceutycznych. W latach 2015-2016 prowadzono dofinansowania do wspierania zbiórki odpadów szkodliwych.
			Gmina Hażlach Gmina udziela dotacji celowej na modernizacje obiektów budowlanych w zakresie usuwania wyrobów azbestowych.
			Gmina Skoczów Gmina prowadzi zbiórkę: - zużytych lekarstw – konfiskatory – 15 szt. znajdują się we wszystkich aptekach na terenie Gminy, - innych odpadów niebezpiecznych w strumieniu odpadów komunalnych (świetlówki, chemikalia, farby, opakowania po farbach, rozpuszczalniki itp.) powstałych w gospodarstwach domowych na Punkcie Selektywnej Zbiórki.
			Gmina Ustroń Przy ul. Krzywej w Ustroniu znajduje się Punkt Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych, do którego we własnym zakresie w ramach ponoszonej opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi można dostarczyć odpady segregowane, szkło papier, tworzywa sztuczne, metale, opakowania wielomateriałowe, odpady biodegradowalne, chemikalia, opony, opakowania ciśnieniowe, zużyte baterie i akumulatory, zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny i inne segregowane odpady komunalne. Ponadto w okresie od 1 października do 31 marca w terminach odbioru odpadów odbierany jest również popiół. Odpady komunalne zmieszane jak i segregowane odbierane są bezpośrednio z nieruchomości.
			Zespół Szkół Przyrodniczo-Technicznych w Międzyświeciu Świetlówki, baterie, tonery oddawane do punktów handlowych dostarczających ten towar.

			<u>Zespół Szkół Ekonomiczno-Gastronomicznych w Cieszynie</u> Wszystkie urządzenia elektryczne, elektroniczne, świetlówki, tonery, tusze itp. Materiały po zużyciu są przekazywane do wyspecjalizowanych punktów lub odbiorców profesjonalnie zajmujących się ich utylizacją.

Tabela 6. Ochrona powietrza – ekologiczne środki transportu i odnawialne źródła energii

W – zadania własne
Ws – zadania we współpracy
K – zadania koordynowane

Nazwa zadania (projektu)	W / K	Jednostki odpowiedzialne/ Wykonawcy/Partnerzy	Opis zakresu prac zrealizowanych w latach 2015-2016
1	2	3	4
Właściwe utrzymanie dróg na terenie powiatu w celu ochrony powietrza i ochrony przed emisją hałasu	W, Ws	Samorząd Powiatu, PZDP, ZDW	**<u>Gmina Brenna</u>** Zmodernizowano drogi oraz wykonano remonty cząstkowe. **<u>Gmina Cieszyn</u>** W okresie sprawozdawczym realizowano systematyczne „mokre" czyszczenie i zamiatanie ulic – sumaryczna długość tras pokonanych przez uliczne zamiatarki wyniosła 900 km w 2015 r. i 2276 km w roku 2016. Ponadto w latach 2015-2016 zrealizowany został I etap prac związanych z modernizacją oświetlenia ulicznego Miasta Cieszyna (wymiana opraw oświetleniowych na energooszczędne LED-owe, poniesione koszty – 26 300 zł). **<u>Gmina Chybie</u>** Poprawa jakości nawierzchni poprzez coroczne remonty cząstkowe oraz prowadzenie inwestycji w zakresie budowy, przebudowy i remontu nawierzchni dróg Gminnych.

			Gmina Strumień Gmina Strumień zrealizowała przebudowy następujących dróg gminnych: 1) w 2015 r.: - przebudowę ul. Rajskiej z Łagodną – 330 mb koszt 263.448,58 zł, - przebudowę ul. Dolnej w Strumieniu – 131,5 mb – koszt 107.389,13 zł, - przebudowę ul. Rycerskiej w Zbytkowie II etap - 190 mb - koszt 103 890,00 zł; 2) w 2016 r.: - przebudowę ul. Dolnej w Zabłociu 314 mb - koszt 209.613,12 zł, - przebudowę ul. Polnej w Pruchnej I etap 220 mb - koszt 61.500,00 zł. W ramach odwodnienia osiedla mieszkaniowego w Drogomyślu latach – 2015-2016 zakończono odtworzenie dróg, wykonano przebudowę ulicy Konwaliowej i Storczyków o długości 430 mb, koszt 507.765,47 zł. Sprzątanie dróg gminnych oraz powiatowych w granicach miasta Strumienia wykonywane jest na bieżąco przez Zakład Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Strumieniu. W sołectwach sprzątanie nawierzchni dróg gminnych wykonywane jest w miarę potrzeb, natomiast główne ciągi komunikacyjne biegnące przez centrum sołectw to drogi powiatowe zamiejskie utrzymywane przez Powiatowy Zarząd Dróg Publicznych w Cieszynie.
			Gmina Skoczów Modernizacja ul. Stara Droga w Harbutowicach o długości 661 m, ul. Kossak-Szatkowska w Skoczowie o długości 307 m, ul. Schodowa o dł. 189 m. Wykonanie nowej nawierzchni na drogach gminnych o łącznej powierzchni 4186 mb. Powierzchniowe utrwalenie na długości 2032 mb. Pięciokrotne, w ciągu roku, oczyszczanie dróg gminnych na mokro o łącznej długości 30,157 km.
			Powiatowy Zarząd Dróg Publicznych w Cieszynie 1. W ramach bieżącego utrzymania dróg powiatowych w 2015-2016 roku prowadzone były pozimowe remonty cząstkowe, czyszczenie dróg po okresach zimowych, czyszczenie przepustów pod drogami oraz wpustów ulicznych, remonty poboczy oraz odmulanie rowów. 2. Ponadto w latach 2015-2016 w ramach zadań inwestycyjnych i remontowych realizowanych w oparciu o decyzje lub zgłoszenie robót w Wydziale Architektury i Budownictwa kompleksowo (nawierzchnia jezdni, kanalizacja deszczowa, rowy, pobocza) wyremontowane zostało ok. 18 km dróg powiatowych. Również w tym okresie przebudowano lub wyremontowano 4 obiekty mostowe.

Termomodernizacja obiektów budowlanych na terenie powiatu	K, W, Ws	Samorząd Powiatu, Samorządy Gmin, Właściciele obiektów, Mieszkańcy	**Gmina Brenna** W ramach realizacji zadania podjęto się projektu: „Rozbudowa i przebudowa budynku Przedszkola Publicznego Nr 1 w Górkach Małych". W projekcie uwzględniono zastosowanie odnawialnych źródeł energii: montaż pompy ciepła oraz wykonanie instalacji fotowoltaicznej. Zlecono także opracowanie dokumentacji na termomodernizację Szkoły Podstawowej nr 2 w Brennej. **Gmina Zebrzydowice** Termomodernizacja budynku Przedszkola w Marklowicach Górnych. **Gmina Cieszyn** Modernizacja stolarki okiennej w budynkach administrowanych przez Zakład Budynków Miejskich w Cieszynie Sp. z o.o. (wymiana 250 nieszczelnych i wyeksploatowanych okien na nowoczesne termooszczędne okna z zespolonymi szybami) – koszty poniesione w okresie sprawozdawczym wyniosły 536 000 zł. Modernizacja wielkopowierzchniowej stolarki okiennej w SP 3 przy ul. Hallera 8 – wymiana 134 okien w 2016 r., za kwotę 166 000 zł. Kompleksowa termomodernizacja 8 wielorodzinnych budynków mieszkaniowych w Śródmieściu Cieszyna, zrealizowana w ramach programu NFOŚiGW „KAWKA": likwidacja indywidualnych, systemów grzewczych w poszczególnych lokalach mieszkalnych (zlikwidowano 151 węglowych źródeł ciepła), na rzecz ciepła systemowego z Energetyki Cieszyńskiej Sp. z o.o. oraz ocieplenie ścian i stropów budynków (koszt 1 770 000 zł). Ocieplenie ścian zewnętrznych w budynku strażnicy OSP Mnisztwo (koszt: 25 000 zł). **Gmina Istebna** Brak danych dotyczących obiektów termomodernizowanych przez mieszkańców. **Gmina Chybie** Termomodernizacja SP 1 w Chybiu wraz z wymianą źródła ciepła 2016-2017. Termomodernizacja SP 2 w Chybiu wraz z wymianą źródła ciepła. **Gmina Wisłą** Opracowano dokumentację projektową na termomodernizację budynku urzędu miejskiego, Budynku Beskidu oraz budynku OSP Wisła Jawornik.

			Gmina Strumień Prace realizowane są sukcesywnie na poszczególnych obiektach: 1. Termomodernizacja Zespołu Szkolno–Przedszkolnego w Zabłociu - realizację rozpoczęto w roku 2016 z terminem zakończenia w roku 2017 – łączny koszt 831 346,48 zł, 2. Termomodernizacja Zespołu Szkolno–Przedszkolnego w Bąkowie - przygotowano dokumentację, realizacja w roku 2017, łączny koszt 1 010 860,59 zł, 3. Zespół Szkół w Pruchnej i Zespół Szkół w Drogomyślu - w latach 2014-2015 r. została przygotowana dokumentacja.
			Gmina Skoczów Opracowano dokumentację techniczną dla termomodernizacji budynku Krytej Pływalni „Delfin" w Skoczowie, pawilonu sportowego na Stadionie Miejskim w Skoczowie.
			Gmina Hażlach 2016 r. – opracowanie projektu termomodernizacji – termomodernizacja budynku szkoły oraz hali sportowej. 2017 r. – realizacja projektu – termomodernizacja budynku szkoły oraz hali sportowej.
			Gmina Dębowiec Opracowanie projektu: Termomodernizacja budynku socjalnego w Simoradzu. Realizacja projektu nastąpi w latach następnych.
			Powiat Cieszyński Powiat Cieszyński w 2015 roku zakończył realizację zadania pn. „Kompleksowa termomodernizacja budynku Domu Dziecka w Cieszynie wraz z instalacją systemu solarnego", które zostało dofinansowane ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2007-2013, Działanie 5.3 Czyste powietrze i odnawialne źródła energii. Przedmiotem projektu była kompleksowa termomodernizacja wraz z modernizacją źródła ciepła i zastosowanie odnawialnego źródła energii w budynku Domu Dziecka w Cieszynie, tak, aby przyczynić się do poprawy jakości powietrza w Cieszynie i okolicy. Zakres inwestycji obejmował zainstalowanie dwufunkcyjnego gazowego pieca kondensacyjnego, docieplenie stropu poddasza i ścian zewnętrznych oraz ścian przybudówki, wymianę stolarki okiennej, montaż systemu solarnego oraz montaż zaworów termostatycznych i izolację przewodów rozprowadzających C.O. i C.W.U. Rezultatem końcowym prac termomodernizacyjnych jest wpływ na zmniejszenie zapotrzebowania budynku na energię cieplną. Zmniejszyła się emisja głównych zanieczyszczeń powietrza

			(dwutlenek siarki, tlenku azotu, tlenków węgla, pyłu) oraz dwutlenku węgla, a w wyniku realizacji projektu ograniczone zostały straty energii. Inwestycja ma pozytywny wpływ na politykę ochrony środowiska. Dzięki realizacji projektu nastąpiło zmniejszenie ilości substancji zanieczyszczających wprowadzonych do powietrza oraz zmniejszenie zapotrzebowania na energię cieplną o ok. 50 %. Termomodernizacja budynku Domu Dziecka w Cieszynie: Zakres prac obejmował: - odwodnienie i izolację fundamentów, - wymianę stolarki okiennej, - remont elewacji budynku, - wymianę pokrycia dachu, - docieplenie stropu nad ostatnią kondygnacją, - modernizację kotłowni, - budowę instalacji solarnej do przygotowania ciepłej wody użytkowej. Wymiana stolarki okiennej w budynku sali gimnastycznej ZST w Cieszynie. Zakres prac obejmował: - wymianę 5 szt. okien, - podmurowanie otworów okiennych, - demontaż i montaż parapetów.
Wspieranie w skali powiatu zachęt dla przedsięwzięć wykorzystujących odnawialne źródła energii	Ws	Samorząd Powiatu, Samorządy Gmin	**Gmina Brenna** W ramach realizacji zadania przyjęto Plan Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Brenna oraz Regulamin udzielania dotacji celowej ze środków budżetu Gminy Brenna na dofinansowanie kosztów wymiany źródeł ciepła w budynkach mieszkalnych położonych na terenie Gminy Brenna. **Gmina Cieszyn** Realizowany w okresie sprawozdawczym program wsparcia finansowego na dofinansowanie kosztów inwestycji z zakresu ochrony środowiska i gospodarki wodnej umożliwia uzyskanie dotacji celowych na instalację systemów grzewczych wykorzystujących Odnawialne Źródła Energii (OZE) tj. solary, pompy ciepła. **Gmina Chybie** Wykonanie układu solarnego dla produkcji CWU w SP 1 w Chybiu. **Gmina Wisła** Nabór wniosków między innymi na odnawialne źródła energii (solary, fotowoltaika).

			Gmina Ustroń Na terenie Miasta Ustroń realizowany jest program pod nazwą „Słoneczny Ustroń". Jest to miejski program dotyczący wykorzystania energii słonecznej w gospodarstwach domowych. Jego celem jest poprawa jakości życia mieszkańców poprzez zamontowanie instalacji fotowoltaicznych, co będzie miało na celu zmniejszenie emisji gazów cieplarnianych i pyłów do atmosfery. Program jest skierowany do indywidualnych gospodarstw domowych z możliwością uzyskania do 85 % kosztów inwestycyjnych z zastrzeżeniem, ze wytworzona energia elektryczna ma być wykorzystywana na potrzeby własne mieszkańców a nie prowadzonych działalności gospodarczych. Środki finansowe pochodzić będą z konkursu w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa śląskiego na lata 2014-2020. **Gmina Strumień** W 2015 r. Gmina Strumień wzięła udział w organizowanym przez Krajową Agencję Poszanowania Energii projekcie pn. „Autobus Energetyczny – mobilne centrum edukacyjno – informacyjne przeciwdziałania zmianom klimatu". **Gmina Hażlach** 2016 r. - przyjęcie Planu Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Hażlach. **Gmina Dębowiec** Organizacja spotkań dla mieszkańców gminy celem propagowania korzyści z niskiej emisji. **Zespół Szkół Ogólnokształcących w Wiśle** Zajęcia z młodzieżą w ramach lekcji chemii w klasie pierwszej: Sposoby pozyskiwania energii a środowisko (grudzień 2015 r.).
Zaproponowanie ujednoliconych w skali powiatu przedsięwzięć zmierzających do ograniczenia niskiej emisji	K	Samorząd Powiatu, Samorządy Gmin, Marszałek Województwa	**Gmina Ustroń** Miasto Ustroń już od 2005 r. realizuje „Program Ograniczenia Niskiej Emisji dla Miasta Ustroń", (przyjęty Uchwałą Nr XXXIV/293/2005 Rady Miasta Ustroń z dnia 30 czerwca 2005 r). Wówczas dofinansowania na wymianę nieekologicznych źródeł ciepła udzielane były z własnych środków Miasta Ustroń. Łączne nakłady na ten cel wynosiły w latach 2005-2009 184 368,75 zł. Od 2012 r. Miasto Ustroń realizuje „Program Ograniczania Niskiej Emisji dla Miasta Ustroń na lata 2012-2015" pozyskując co rocznie, pożyczki ze środków Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach. W ramach realizacji zadania wymieniane są stare nieeekologiczne piece węglowe i gazowe na nowe retortowe kotły węglowe lub piece gazowe. Program Ograniczenia Niskiej Emisji w 2015 r. Wysokość refundacji zakupu ekologicznego źródła ciepła:

			Jednorazowe dofinansowanie na zakup pieca wynosiło do 6032,00 zł. Ilość podpisanych umów 48. Łączne środki Inwestorów: 271 155,68 zł. Łączne środki pochodzące z pożyczki z WFOŚIGW:27 4247,13 zł. W 2016 r. została podjęła Uchwała Nr XIV/158/2016 Rady Miasta Ustroń z dnia 28 stycznia 2016 r. w sprawie przyjęcia Programu Ograniczenia Niskiej Emisji dla Miasta Ustroń do roku 2020. W marcu b.r. Miasto Ustroń złożyło wniosek do Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach celem pozyskania środków finansowych na udzielenie dofinansowania na wymianę nieekologicznych źródeł ciepła. Udzielono dofinansowania do wymiany łącznie 30 starych pieców. - nieekologicznych pieców węgłowych na piece węglowe retortowe zasilane groszkiem ekologicznym (dotowane piece węglowe retortowe mają spełniać wymagania piątej klasy emisyjności wg. kryteriów zawartych w normie PN EN303-5:2012), - nieekologicznych pieców węglowych na piece gazowe, - piece gazowe na piece gazowe. Zgodnie ze złożonym wnioskiem Miasto Ustroń wnioskowało o udzielenie pożyczki na kwotę 180 960,00 zł. Jednorazowe dofinansowanie na wymianę nieekologicznego źródła ciepła wynosiło maksymalnie 6032,00 zł. Uchwałą Nr XIV/157/2016 Rada Miasta Ustroń z dnia 28 stycznia 2016 r. przyjęła Plan Gospodarki Niskoemisyjnej Miasta Ustroń. Jest to strategiczny dokument, który wyznacza kierunki dla Miasta Ustroń w zakresie działań w takich obszarach jak: transport publiczny i prywatny, oświetlenie uliczne, budownictwo publiczne, gospodarka przestrzenna, produkcja energii elektrycznej i cieplnej. Wskazuje również konkretne cele w zakresie redukcji emisji gazów cieplarnianych, efektywności energetycznej oraz wykorzystania odnawialnych źródeł energii. W mieszkaniach komunalnych wielorodzinnych zostały wymienione stare piece gazowe na nowe piece gazowe, zostały również wymienione stare piece gazowe etażowe na nowe piece gazowe. W szkołach podstawowych także przeprowadzane są szeroko rozumiane prace budowlane takie jak docieplenie ścian budynków, wymiana stolarki okiennej, wymiana starych pieców gazowych na nowe. We wszystkich szkołach na terenie Miasta Ustroń zostały wymienione stare nieekologiczne piece na piece gazowe. Ponadto w szkole podstawowej nr 6 w Nierodzimiu zamontowane zostały kolektory słoneczne, a w następnych latach planuje się zamontowanie paneli fotowoltaicznych we wszystkich szkołach na terenie Miasta Ustroń.

			<u>Gmina Strumień</u> Od 2008 roku gmina udziela dotacji do wymiany źródeł ciepła. W 2015 r. Gmina Strumień udzieliła dotacji do wymiany 23 pieców, wydatkując na ten cel 85 000,00 zł, natomiast w 2016 r. – rozpatrzono 39 wniosków i udzielono dotacji w łącznej wysokości 136 235,66 zł. W dniu 18.11.2015 r. w Bąkowie zorganizowane zostały warsztaty dla mieszkańców dot. ograniczenia niskiej emisji w gminie. Warsztaty poprowadził ekspert z Krajowej Agencji Poszanowania Energii. Podczas spotkania omawiano zagadnienia dotyczące przyczyn powstawania niskiej emisji, konsekwencji jej występowania oraz sposobów zapobiegania i likwidacji niskiej emisji.
			<u>Gmina Skoczów</u> W roku 2016 prowadzono dofinansowanie do wymiany źródeł ciepła w budynkach mieszkalnych na terenie gminy Skoczów. Dofinansowano wymianę 19 kotłów. W budynkach będących w zasobach gminy wymieniono ogrzewanie węglowe na gazowe w 6 budynkach, w 3 wymieniono stare kotły gazowe na nowe kotły gazowe. 3 budynki (firm) na terenie gminy podłączono do sieci ciepłowniczej.
			<u>Gmina Dębowiec</u> Przygotowanie Planu Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Dębowiec.
Promowanie możliwych do wykorzystania na terenie powiatu cieszyńskiego odnawialnych źródeł energii (woda, wody termalne, biomasa, wiatr, biogaz)	K	Marszałek Województwa, Samorządy Gmin, Organizacje pozarządowe	**<u>Gmina Brenna</u>** Realizowane poprzez programy środowiskowe, w tym Plan Gospodarki Niskoemisyjnej.
			<u>Gmina Cieszyn</u> W okresie sprawozdawczym na łamach wydawanych przez Urząd Miejski w Cieszynie „Wiadomości Ratuszowych" ukazał się cykl artykułów poświęconych jakości powietrza, w tym promujących odnawialne źródła energii.
			<u>Gmina Chybie</u> Wykonanie układu solarnego dla produkcji CWU w SP 1 w Chybiu.
Organizacja konferencji poświęconych odnawialnym źródłom energii w Euroregionie Śląsk Cieszyński	Ws	Samorządy Gmin, Powiaty sąsiednie, Organizacje pozarządowe	**<u>Gmina Cieszyn</u>** W okresie sprawozdawczym Gmina Cieszyn nie zorganizowała konferencji poświęconej odnawialnym źródłom energii.
			<u>Zespół Szkół Technicznych w Cieszynie</u> Organizacja międzynarodowej konferencji uczniowskiej „Energia Odnawialna w Teorii i Praktyce" przez Fundację „Możesz Wiedzieć Więcej", działającą przy Zespole Szkół Technicznych im. Gwidona Langera w Cieszynie. Celem konferencji jest podniesienie

			świadomości ekologicznej mieszkańców naszego regionu, a także promowanie możliwości Zespołu Szkół Technicznych w zakresie edukacji ekologicznej młodzieży. Podczas konferencji przekonujemy młodzież o konieczności, a także możliwości i opłacalności stosowania odnawialnych źródeł energii, w szczególności w regionie cieszyńskim. Na konferencji istnieje też możliwość wymiany doświadczeń w tym zakresie szczególnie w obszarze Cieszyn – Czeski Cieszyn.
Promocja kotłowni wykorzystujących lokalny gaz (np. Kotłownia w Dębowcu) oraz instalacji wykorzystujących odnawialne źródła energii	K	Samorządy Gmin, Organizacje pozarządowe	**Gmina Skoczów** Gmina w roku 2016 prowadziła dofinansowanie do wymiany starych źródeł węglowych na kotły gazowe – 9 kotłów. W budynkach będących w zasobach gminy wymieniono ogrzewanie węglowe na gazowe w 6 budynkach, w 3 wymieniono stare kotły gazowe na nowe kotły gazowe. **Gmina Dębowiec** Na terenie gminy eksploatowane są przez firmę ZOK w Jastrzębiu Zdroju pokłady gazu ziemnego, które w całości przeznaczane są na ogrzewanie budynków gminnych. Ww. firma nie prowadzi sprzedaży wydobytego gazu dla gospodarstw indywidualnych. **Zespół Szkół w Istebnej** W ramach lekcji geografii promocja kotłowni wykorzystujących odnawialne źródła energii.
Promocja tras rowerowych	K	Samorządy Gmin, Samorząd Powiatowy, Organizacje pozarządowe	**Gmina Brenna** Ścieżki rowerowe promowane są poprzez stronę internetową, a także w gminnym Punkcie Informacji Turystycznej. **Gmina Zebrzydowice** Dystrybucja map z naniesionymi trasami rowerowymi oraz utrzymywanie plansz mapowych na terenie gminy. **Gmina Cieszyn** W trakcie okresu sprawozdawczego w dokumentach projektowych związanych z rozbudową lub przebudową dróg na terenie Gminy Cieszyn (np. projekt budowy zintegrowanego węzła przesiadkowego na terenie Cieszyna) oraz w realizowanych inwestycjach („Ogród Dwóch Brzegów 2013-2015”), uwzględniano nowe odcinki tras rowerowych, o ile istniały tego rodzaju możliwości techniczne. Długość zrealizowanych w okresie sprawozdawczym odcinków ścieżek rowerowych bądź pieszo-rowerowych wyniosła 2163 m. **Gmina Skoczów** Gmina utrzymuje trasy rowerowe zlokalizowane na wale rzeki Wisła.

			<u>Gmina Wisła</u> 1. Realizacja projektu: „MTB BESKIDY, czyli rowerem przez Europę – utworzenie i promocja transgranicznych tras kolarstwa górskiego – etap 3". Finalnym efektem projektu jest wytyczenie sześciu tras rowerowych, wyposażonych w zadaszone punkty odpoczynkowe wraz z mapami wielkoformatowymi, oraz opracowanie map papierowych. Zostały także wydane rowerowe karty rabatowe w ramach tworzenia obiektów noclegowych przyjaznych rowerzystom. 2. Organizacja wydarzeń rowerowych tj.: Bike Maraton, Road Maraton, Downhill Contest o randze krajowej i europejskiej, Wiślański Rodzinny Rajd Rowerowy. 3. Promocja oferty rowerowej Wisły w mediach ogólnopolskich (Radio ZET Grupa TVN, TVP I i II) i lokalnych (OX.pl, Dziennik Zachodni TVP Katowice, TVP Kraków, Radio ESKA) itd. 4. Zamieszczanie i dystrybucja materiałów promocyjno – informacyjnych z ofertą tras rowerowych w Wiśle.
			<u>Gmina Ustroń</u> Promocja poprzez organizację imprez sportowych o charakterze wyścigów kolarskich: Beskidia Downhill, cykl zawodów Uphill MTB, Road Maraton, jak również o charakterze edukacyjnym np. „Jedź z głową" – rower i bezpieczeństwo na drodze. Promocja tras rowerowych odbywała się również poprze druk materiałów informacyjnych opisujących trasy.
			<u>Gmina Strumień</u> Informacje dotyczące istniejących tras rowerowych na terenie gminy Strumień udostępniane są na stronie internetowej urzędu. Turystyka rowerowa promowana jest w materiałach informacyjnych dostępnych w Punkcie Informacyjnym w Strumieniu.
			<u>Gmina Dębowiec</u> Broszury informujące o przebiegających przez teren gminy 3 trasach rowerowych, tablice informacyjne rozmieszczone na terenie gminy, organizowanie dla dzieci ze szkół z terenu gminy rajdów rowerowych – ze szczególnym uwzględnieniem lokalnych tras rowerowych.
			<u>Zespół Szkół Ogólnokształcących w Wiśle</u> Letni obóz sportowy klasy 1a w czerwcu 2016 r.
Dążenie do spełniania standardów emisyjnych z instalacji obiektów przemysłowych	K	Podmioty gospodarcze	**<u>Gmina Strumień</u>** W ramach modernizacji kotłowni centralnej w Strumieniu, w 2015 r. wymieniono dwa multicyklony jednego kotła wraz z kanałem spalin (koszt 19 680,00 zł) oraz przeprowadzono konserwacje stalowego komina (koszt 36 394,50 zł).

Tabela 7. Zrównoważony rozwój turystyki i agroturystyki

W – zadania własne
Ws – zadania we współpracy
K – zadania koordynowane

Nazwa zadania (projektu)	W / K	Jednostki odpowiedzialne/ Wykonawcy/Partnerzy	Opis zakresu prac zrealizowanych w latach 2015-2016
1	2	3	4
Wspieranie inicjatyw promujących usługi agroturystyczne obszaru Powiatu	K, Ws	Samorząd Powiatu, Samorządy Gmin, Organizacje pozarządowe	**Gmina Dębowiec** Informacje o gospodarstwach agroturystycznych zamieszczone są w broszurze nt. Gminy Dębowiec, na stronie Centrum Kultury w Dębowcu.
			Gmina Strumień W 2015 r. w Strumieniu zorganizowano dwudniową konferencję pt. „Śląska wieś-rozwój przedsiębiorczości". Organizatorem konferencji była Gmina Strumień i Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego w Katowicach, a partnerami projektu byli: Śląski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Częstochowie, Śląska Organizacja Turystyczna w Katowicach, Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa w Częstochowie.
			Gmina Ustroń Organizacja imprez promujących usługi agroturystyczne, m.in. Ustrońskie Dożynki, podczas których zapromować mogą się gospodarstwa agroturystyczne.
			Gmina Brenna Baza obiektów agroturystycznych zamieszczona jest na stronie internetowej Gminy Brenna. Agroturystyka jest także promowana w Punkcie Informacji Turystycznej, w tym poprzez publikacje promocyjne.
			Powiat Cieszyński Informacje na temat usług agroturystycznych zamieszczone są na stronie internetowej Powiatu Cieszyńskiego w części poświęconej turystyce.

Wzbogacanie istniejących banków informacji turystycznej w powiecie cieszyńskim o informację o walorach przyrodniczych	K	Samorząd Powiatu, Samorządy Gmin, Nadleśnictwa Ustroń i Wisła, Organizacje pozarządowe	**Gmina Strumień** Zadanie realizowane w Gminie Strumień przez Miejsko – Gminny Ośrodek Kultury prowadzący Punkt Informacji Turystycznej w Strumieniu, gdzie udostępniane są materiały promocyjne (ulotki, foldery, przewodniki) zawierające m.in. opis walorów przyrodniczych. **Gmina Ustroń** Przekazywanie do działających punktów informacji turystycznej materiałów dotyczących atrakcji miasta, w tym atrakcji przyrodniczych (łącznie ze zdjęciami i opisami). Uzupełniania informacji na portalach internetowych informujących o atrakcjach przyrodniczych, m.in. slaskie.trawvel, ustron.pl **Gmina Wisła** 1. Dystrybucja folderów promocyjno – informacyjnych o Wiśle, w których zawarte były również informacje o walorach przyrodniczych. 2. Opracowanie i ustawienie (Pętla Cieńkowska) w terenie tablic informacyjno – promocyjnych dotyczących między innymi zasobów przyrodniczych na terenie Wisły. **Gmina Cieszyn** Zadanie nie było realizowane przez Gminę Cieszyn. W okresie sprawozdawczym następowało częściowe uzupełnianie baz informacji o walorach przyrodniczych Gminy Cieszyn, których nie prowadzi Gmina Cieszyn (np. BioGeo-SILESIA ORSIP). **Gmina Brenna** Informacje dotyczące walorów przyrodniczych regionu udostępniane są w Punkcie Informacji Turystycznej. **Powiat Cieszyński** Na stronie internetowej Powiatu Cieszyńskiego prowadzona jest baza gastronomiczno-noclegowa z uwzględnieniem agroturystyki. **Nadleśnictwo Wisła** Współpraca z Referatami Turystyki Miasta Wisły i Gminy Istebna. **Nadleśnictwo Ustroń** Stała współpraca z regionalnymi biurami turystycznymi i informacją turystyczną, dostarczanie folderów i informacji dotyczących walorów przyrodniczych Nadleśnictwa Ustroń.
Opracowanie projektu lokalizacji i zagospodarowania miejsc wypoczynku sobotnio-niedzielnego zgodnie z planami zagospodarowania przestrzennego	K	Samorządy Gmin	**Gmina Dębowiec** Modernizacja i rozbudowa tężni solankowej w ścisłym centrum Dębowca, powiększenie ilości ławek dla korzystających z tężni, budowa skwerków, elementów zieleni, poszerzenie terenu tężni o miejsca umożliwiające organizowanie koncertów na świeżym powietrzu. Utrzymywanie boisk sportowych na terenie gminy.

			Gmina Skoczów Na terenie Gminy znajdują się tereny przeznaczone do wypoczynku mieszkańców.
			Gmina Strumień W roku 2016 w ramach funduszu sołeckiego na rok 2016 wykonano altanę spoczynkową w sołectwie Zbytków pomiędzy budynkiem przedszkola a placem zabaw – koszt 10 551,00 zł.
			Gmina Wisła 1. Utworzenie w ramach projektu „MTB BESKIDY, czyli rowerem przez Europę – utworzenie i promocja transgranicznych tras kolarstwa górskiego – etap 3" na terenie Wisły utworzonych zostało sześć miejsc wypoczynkowych – wiat wraz ze stojakami na rowery. 2. Rozpoczęto uporządkowywanie brzegów rzeki Wisły, które przystosowywane są sukcesywnie do użytku wypoczynkowo-rekreacyjnego. 3. Dokonano modernizacji i bieżących remontów ogólnodostępnych płacy zabaw, siłowni, terenów rekreacyjno - sportowych.
			Gmina Chybie Realizacja zadań z zakresu centrum rekreacyjno-sportowego w Mnichu.
			Gmina Brenna Budowa obiektów małej architektury przy „Ośrodku pod Brandysem" w Górkach Wielkich.
Dążenie do organizacji imprez masowych w miejscach wyznaczonych z poszanowaniem środowiska naturalnego	Ws	Samorząd Powiatu, Samorządy Gmin	**Gmina Skoczów** Gmina Skoczów organizuje imprezy dla mieszkańców na terenie rekreacyjnym – Górny Bór, w tym m.in. Kino Plenerowe.
			Gmina Dębowiec Koncerty, występy na terenie tężni solankowej, w miejscowym parku.
			Gmina Strumień Organizowane wydarzenia dla mieszkańców odbywają się w miejscach do tego przeznaczonych.
			Gmina Ustroń Organizacja z roku na rok większej liczby imprez masowych organizowanych w wyznaczonych do tego miejscach tj. ustroński rynek i amfiteatr.
			Gmina Wisła Realizowanie imprez w miejscach wyznaczonych (amfiteatr), Jonidło.
			Gmina Zebrzydowice W 2015 oraz 2016 roku zorganizowana została 1 impreza masowa „Wianki" przez GOK Zebrzydowice. Imprezy odbywały się

			w Amfiteatrze oraz na placu zamkowym. Posiadały pełne zabezpieczenie wymagane ustawą. Infrastruktura parkowa chroni przed zniszczeniem zieleni, a dodatkowe kubły na śmieci przed jej zanieczyszczeniem. Porządku pilnuje firma ochroniarska. Każdorazowo teren po imprezie zostaje posprzątany przez organizatora. **Gmina Brenna** Zadanie uwzględniane przy realizacji imprez.
Prowadzenie szkoleń z zakresu agroturystyki gospodarstw rolnych	K	Samorządy Gmin, Ośrodek Doradztwa Rolniczego, Izba Rolnicza	**Gmina Dębowiec** Współpraca w zakresie propagowania informacji o ekologicznym rolnictwie i agroturystyce z Fundacją EKO Bielska Kraina. **Gmina Strumień** W 2015 r. Gmina Strumień zorganizowała konferencję pt. „Śląska wieś-rozwój przedsiębiorczości", podczas której promowano przedsiębiorczość na wsi oraz omawiano usługi i atrakcje agroturystyczne m. in. na obszarze powiatu. **Śląski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Częstochowie** **Powiatowy Zespół Doradztwa Rolniczego w Cieszynie** Szkolenia dotyczące rozpoczęcia i prowadzenia działalności agroturystycznej (przepisy prawne) oraz sposobów promocji gospodarstw agroturystycznych.

Tabela 8. Ochrona przed hałasem i szkodliwym działaniem pól elektromagnetycznych

W – zadania własne
Ws – zadania we współpracy
K – zadania koordynowane

Nazwa zadania (projektu)	W / K	Jednostki odpowiedzialne/ Wykonawcy/Partnerzy	Opis zakresu prac zrealizowanych w latach 2015-2016
1	2	3	4
Badanie hałasu w przypadku wyraźnej potrzeby (miejsca uciążliwe, protesty mieszkańców)	K	Wojewódzki Inspektor Ochrony Środowiska, Zarządcy dróg	**Gmina Strumień** Jak wynika z opracowania „Stan środowiska w województwie śląskim w 2015 roku", w roku 2015 Wojewódzki Inspektor Ochrony Środowiska nie prowadził badań akustycznych hałasu drogowego na terenie Gminy Strumień. W okresie tym nie wykonywał również pomiarów emisji hałasu z obiektów działalności gospodarczej. **Gmina Chybie** W 2015 r. w ramach „Programu Państwowego Monitoringu Środowiska województwa śląskiego na lata 2013-2015" WIOŚ w Katowicach wykonywał pomiary hałasu w rejonie linii kolejowych nr 93 i 157 na terenie gminy Chybie w miejscowości Mnich, ul. Świerczewskiego. **Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Katowicach Delegatura w Bielsku-Białej** W roku 2015 na terenie powiatu cieszyńskiego przeprowadzono 10 kontroli w zakresie ochrony środowiska przed hałasem z czego 8 po interwencji mieszkańców. W 2 kontrolach wyniki pomiarów wykazały przekroczenie dopuszczalnego poziomu hałasu w związku z powyższym wyniki pomiarów zostały przekazane do Starosty Cieszyńskiego z wnioskiem o wszczęcie postępowania w sprawie wydania decyzji o dopuszczalnym poziomie hałasu. Ponadto po stwierdzonym naruszeniu wydano zarządzenia pokontrolne, w których zobowiązano kontrolowane podmioty do ograniczenia poziomu hałasu przenikającego do środowiska. W przypadku kontroli skargowych o wynikach kontroli poinformowano również interweniujących. W roku 2016 na terenie powiatu cieszyńskiego przeprowadzono 14 kontroli w zakresie ochrony środowiska przed hałasem z czego 12 po interwencji mieszkańców. W 3 kontrolach wyniki pomiarów wykazały przekroczenie dopuszczalnego poziomu hałasu w związku z powyższym wyniki pomiarów zostały przekazane do Starosty Cieszyńskiego z wnioskiem o wszczęcie postępowania w sprawie

			wydania decyzji o dopuszczalnym poziomie hałasu. Ponadto po stwierdzonym naruszeniu wydano zarządzenia pokontrolne, w których zobowiązano kontrolowane podmioty do ograniczenia poziomu hałasu przenikającego do środowiska. W przypadku kontroli skargowych o wynikach kontroli poinformowano również interweniujących.
Tworzenie i utrzymywanie zieleni pomiędzy terenami przemysłu i usług, a terenami zabudowy mieszkaniowej	K	Samorządy Gmin	**<u>Gmina Skoczów</u>** Gmina Skoczów utrzymuje tzw. zieleń miejską, w tym również znajdującą się pomiędzy terenami usług czy przemysłowych. **<u>Gmina Dębowiec</u>** Prace przygotowawcze do stworzenia nowego planu zagospodarowania przestrzennego, a w szczególności prace projektowe uwzględniające powstanie terenów izolacyjnych (tereny zielone) na działkach przemysłowych. Przewidziane zostały obowiązkowe nasadzenia drzew, krzewów chroniące przed hałasem, zanieczyszczeniami. **<u>Gmina Strumień</u>** Pielęgnacja terenów zielonych wykonywana jest na bieżąco. Corocznie Gmina dokonuje nowych nasadzeń drzew i krzewów. W 2015 r. nasadzenia wykonano w następujących lokalizacjach: - ul. Skotnica w Zabłociu – 4 szt. brzozy, - ul. Jagodowa w Drogomyślu - 8 szt. robinii akacjowych, - ul. 1 Maja w Strumieniu (przed ogrodzeniem cmentarza) - 7 szt. wiśni ozdobnych, - ul. Młyńska 8 (Szkoła Podstawowa w Strumieniu) - 150 szt. cisów, Park w Strumieniu - 261 szt. krzewów; natomiast w 2016 r.: - ul. Brzozowa w Zbytkowie – 10 szt. brzóz, - ul. Ks. Londzina w Strumieniu - 10szt. dębów kolumnowych, - ul. Górnicza w Zbytkowie - 5 szt. robinii akacjowych, - Strumień (przy chodniku przed Domem Nauczyciela) -12 szt. śliw Pisardii, - przy świetlicy w Bąkowie – 16 szt. śliw Pisardii oraz 2 szt. jabłoni ozdobnej, - skwer w Zbytkowie (rondo) – krzewy (tuje jałowce płożące), - przed Halą Sportową w Strumieniu – nasadzenia krzewów. Jednocześnie corocznie klub EKO w Drogomyślu w porozumieniu z Leśnictwem w Pruchnej przeznacza około 700szt. sadzonek drzew iglastych i liściastych dla dzieci w Zespole Szkół w Drogomyślu.

			Gmina Ustroń Utrzymanie bylin, partii mieszanych bylin/niskie liściaste i iglaste (krzewy niskie i krzewinki) grabienie liści, wykonanie obsad, utrzymanie kwietników gruntowych, utrzymanie ścieżek brukowych, pielęgnacja krzewów liściastych, koszenie łąk skwerów trawników.
			Gmina Wisła Utrzymywanie istniejącej zieleni.
			Gmina Chybie Zgodnie z zapisami MPZP.
			Gmina Cieszyn W okresie sprawozdawczym udzielono zamówień na nasadzenie na terenach zieleni komunalnej, w tym zieleni izolacyjnej wzdłuż ciągów komunikacyjnych i w otoczeniu terenów przemysłu i usług w ilości w rezultacie których w 2015 r. nasadzono ok. 260 szt. krzewów i 86 drzew, natomiast w roku 2016 – ok. 285 krzewów i ok. 80 drzew.
			Gmina Brenna Utrzymanie zieleni poprzez pielęgnację drzew, stosowanie nasadzeń zastępczych przy decyzjach zezwalających na usuwanie drzew z tego typu terenów.
Dążenie do minimalizacji oddziaływania istniejących i potencjalnych pól elektromagnetycznych	K	Właściciele urządzeń emitujących pola elektromagnetyczne, Samorządy Gmin	**Gmina Strumień** Monitoring instalacji emitujących pola elektromagnetyczne prowadzony jest w ramach działań kontrolnych przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Katowicach.
			Gmina Cieszyn Wszelkie nowe inwestycje związane z emisją pól elektromagnetycznych realizowane na terenie Gminy, analizowane były przez pryzmat obowiązujących przepisów. Według badań przeprowadzonych przez WIOŚ w 2014 r. odnotowany na terenie Cieszyna średni poziom natężenia pola elektromagnetycznego wynosił 0,32 V/m, co stanowiło niespełna 5 % poziomu dopuszczalnego.
			Gmina Brenna W zakresie ochrony przed promieniowaniem elektromagnetycznym w części miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego znajduje się zapis: „obowiązek spełnienia określonych w przepisach odrębnych wymogów dotyczących ochrony przed promieniowaniem jonizującym i polami elektromagnetycznymi”.

Edukacja ekologiczna, monitoring i poprawa bezpieczeństwa ekologicznego

Tabela 9. Edukacja ekologiczna

W – zadania własne
Ws – zadania we współpracy
K – zadania koordynowane

Nazwa zadania (projektu)	W / K	Jednostki odpowiedzialne/ Wykonawcy/Partnerzy	Opis zakresu prac zrealizowanych w latach 2015-2016
1	2	3	4
Doradztwo i konsultacja dla organizacji pozarządowych w obszarze ochrony środowiska	Ws	Samorząd Powiatu	**Gmina Brenna** Prowadzone w ramach konkursu ofert na realizację zadań publicznych Gminy Brenna z zakresu ekologii i ochrony zwierząt oraz ochrony dziedzictwa przyrodniczego.
Organizacja konkursów ekologicznych	W	Samorząd Powiatu	**Gmina Chybie** Konkursy ekologiczne w szkołach i coroczny Jarmark Ekologiczny. **Gmina Strumień** W latach 2015-2016 Gmina Strumień dofinansowała edukację ekologiczną w szkołach podstawowych oraz gimnazjach. Przyznane środki finansowe przeznaczone zostały na zakup nagród dla uczniów w ramach szkolnych konkursów ekologicznych. W 2016 r. na zlecenie Gminy Strumień Miejsko-Gminny Ośrodek Kultury w Strumieniu przeprowadził konkurs pn. „Krótki film o ekologii" dotyczący promowania działań służący ochronie powietrza. **Zespół Szkół Gastronomiczno-Hotelarskich w Wiśle** Olimpiada ekologiczna – etap szkolny. **Powiat Cieszyński** Zadania zrealizowane w roku 2015: - organizacja XIII Konkursu Wiedzy Ekologicznej przez Ligę Ochrony Przyrody – Oddział Powiatowy w Cieszynie, - „Jesienne sprzątanie rezerwatów przyrody" – poznawanie przez młodzież walorów przyrodniczo-krajoznawczych, przeprowadzenie konkursu wiedzy przyrodniczej przez PTTK Oddział „Beskid Śląski" w Cieszynie, - „Odzyskuj dla dzieci zyskuj" – edukacja dzieci i młodzieży w zakresie postępowania z elektroodpadami poprzez warsztaty i konkursy organizowane przez Stowarzyszenie na Rzecz Harmonijnego Rozwoju Dzieci i Młodzieży "Nasze Dzieci", Zadania zrealizowane w roku 2016:

			- „Jesienne sprzątanie rezerwatów przyrody” – poznawanie przez młodzież walorów przyrodniczo-krajoznawczych, przeprowadzenie konkursu wiedzy przyrodniczej przez PTTK Oddział „Beskid Śląski” w Cieszynie, - „Odzyskuj dla dzieci zyskuj 2” – edukacja dzieci i młodzieży w zakresie postępowania z elektroodpadami poprzez warsztaty i konkursy organizowane przez Stowarzyszenie na Rzecz Harmonijnego Rozwoju Dzieci i Młodzieży "Nasze Dzieci”.
Prowadzenie powiatowego „serwisu ekologicznego”	W	Samorząd Powiatu	**Gmina Strumień** Gmina Strumień udostępnia informacje o środowisku w Biuletynie Informacji Publicznej, gdzie prowadzony jest również na bieżąco „Publicznie dostępny wykaz danych o środowisku”. **Powiat Cieszyński** Bieżące prowadzenie wykazu danych o środowisku w Biuletynie Informacji Publicznej.
Aktualizacja programu szkolnego z zakresu ochrony środowiska bazującego na dobrych przykładach z powiatu cieszyńskiego, w tym organizacja warsztatów ekologicznych w szkołach	K	Kuratorium Oświaty, Samorząd Powiatu	**Gmina Chybie** Coroczne akcje z okazji dnia Ziemi sprzątanie terenów Gminnych.
Promowanie edukacji ekologicznej w oparciu o Leśny Kompleks Promocyjny „Lasy Beskidu Śląskiego” oraz Park Krajobrazowy Beskidu Śląskiego	Ws	Kuratorium Oświaty, Nadleśnictwo Ustroń, Nadleśnictwo Wisła, Zespół Parków Krajobrazowych Województwa Śląskiego, Samorząd Powiatu	**Nadleśnictwo Ustroń** Promowanie edukacji ekologicznej w oparciu o Leśny Kompleks Promocyjny „Lasy Beskidu Śląskiego” oraz Park Krajobrazowy Beskidu Śląskiego w trakcie prowadzenia zajęć edukacyjnych w ramach edukacji na rzecz zrównoważonego rozwoju. **Nadleśnictwo Wisła** W ramach LKP „Lasy Beskidu Śląskiego” Nadleśnictwa Wisła, Ustroń, Bielsko i Węgierska Górka przeprowadzają szereg wspólnych działań, wraz z organizacjami ekologicznymi – m.in. Akcja Drzewko za Surowce z Fundacją Arka, Dzień Drzewa z Klubem Gaja, Sprzątanie Świata z Zieloną Ligą, Listy dla Ziemi z Fundacją Arka. W 2016 r. przeprowadziliśmy wspólny projekt pt. „Na ratunek świerkom”, dotyczący sytuacji zdrowotnej świerczyn Beskidu Śląskiego. Oprócz tego Nadleśnictwo Wisła organizuje szereg indywidualnych akcji i projektów. Są to m.in. Szkółka Malarska Iwony Konarzewskiej, współpraca ze Stowarzyszeniem Osób Niepełnosprawnych, „Dobrze, że jesteś”, Zawody Furmanów, Piknik Leśny, Leśny Dzień Dziecka, Porządkowanie terenów leśnych z odpadów, indywidualne programy we współpracy z lokalnymi szkołami, m.in. wiosenne sadzenie drzew, konkurs plastyczny dla szkół z zasięgu terytorialnego Nadleśnictwa Wisła. Trwa Akcja Lasy Państwowe Zapraszamy. W 2015 r. m.in. zorganizowaliśmy wernisaż fotografii przyrodniczej Michała Piekarskiego, edukowaliśmy na Pikniku Ekoodpowiedzialnie w Katowicach, rozpoczęliśmy

			współpracę z harcerzami z wykorzystaniem leśniczówki Chatki na Przysłupiu, wspólnie z Towarzystwem Miłośników Wisły zorganizowaliśmy konkurs wiedzy o Wiśle z tematem głównym – Lasy Beskidu Śląskiego. W 2016 r. m.in. na terenie Nadleśnictwa Wisła odbyły się Mistrzostwa Świata Drwali, przeprowadziliśmy warsztaty ekologiczne dla uczniów Ośrodka Szkolenia i Wychowania OHP, edukowaliśmy na Hubertus EXPO w Warszawie.
			Zespół Szkół Gastronomiczno-Hotelarskich w Wiśle Zajęcia terenowe klasy maturalnej w Ośrodku Edukacji Ekologicznej w Istebnej, Muzeum Świerka Istebniańskiego w Jaworzynce oraz Hodowli Głuszców w Jaworzynce.
			Zespół Szkół Ekonomiczno-Gastronomicznych w Cieszynie Rajd(y) młodzieżowe przy współpracy PTTK „Beskid Śląski", organizowane przez szkolne kółko wędrownicze lub nauczycieli geografii.
			Zespół Szkół Ogólnokształcących w Wiśle Zajęcia terenowe w klasach drugich – Przegląd systematyczny mszaków, paprotników i nasiennych oraz Środowisko przyrodnicze Doliny Olzy w Leśnym Ośrodku Edukacji Ekologicznej oraz na trasach Ścieżki Przyrodniczej Olza (czerwiec 2016 r.).
Prowadzenie działań informacyjno-promocyjnych z uwzględnieniem możliwości przywrócenia obecności raków w rzekach powiatu cieszyńskiego skierowane do wszystkich gmin powiatu	Ws	Zespół Parków Krajobrazowych Województwa Śląskiego, Samorząd Powiatu	W okresie sprawozdawczym nie były podejmowane działania w tym zakresie.
Prowadzenie działań informacyjno-promocyjnych w zakresie rolnictwa ekologicznego i zdrowej żywności oraz agroturystyki	K	Ośrodek Doradztwa Rolniczego, Samorządy Gmin	**Gmina Brenna** Zadanie realizowane w ramach ogólnych działań edukacji kierowanych do rolników. W ramach realizacji zadania gmina prenumerowała Śląskie Aktualności Rolnicze, które udostępniano nieodpłatnie rolnikom. W urzędzie przyjmuje także doradca Ośrodka Doradztwa Rolniczego, który pomaga i informuje rolników (urząd udostępnia miejsce).
			Gmina Chybie Stowarzyszenie EKO-Życie co roku w okresie lata organizowało imprezę plenerową pod nazwą Jarmark ekologiczny, na którym swoje wyroby z zakresu zdrowej żywności prezentowali miejscowi wytwórcy i zaproszeni goście.
			Gmina Strumień Konsultacje z zainteresowanymi rolnikami prowadzone są w wyznaczonych dniach w Urzędzie Miejskim w Strumieniu przez pracownika Ośrodka Doradztwa Rolniczego.

			Gmina Dębowiec Współpraca w zakresie propagowania informacji o ekologicznym rolnictwie i agroturystyce z Fundacją EKO Bielska Kraina.
			Śląski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Częstochowie **Powiatowy Zespół Doradztwa Rolniczego w Cieszynie** Doradztwo indywidualne, szkolenia, organizacja konkursów na najlepsze gospodarstwo ekologiczne, organizacja wystaw i konkursów produktów regionalnych spożywczych i rękodzieła.
			Powiat Cieszyński Konkursy: „Zdrowie po cieszyńsku" edycja 2015 i 2016, Na bajkę/baśń, grę edukacyjną oraz scenki rodzajowe – promujący zdrowy styl życia na Śląsku Cieszyńskim z uwzględnieniem między innymi zasad zdrowego żywienia. Szkolenia: „Ziołolecznictwo jedną z dróg do zachowania młodego wyglądu i zgrabnej sylwetki" 22.04.2015 r. „Z piramidą po zdrowie" odbyło się 18.03.2016 r.
Wspieranie akcji promujących walory przyrodniczo-krajobrazowe powiatu	K	Organizacje pozarządowe, Samorząd Powiatu, Samorządy Gmin	**Gmina Brenna** Zadanie realizowane w ramach ogólnych działań edukacji mieszkańców Gminy i rozpowszechniania publikacji i materiałów przyrodniczych. W 2016 r. zlecono druk 500 egz. gry typu „Memory" o tematyce przyrodniczej (udostępniane dzieciom).
			Gmina Cieszyn W 2015 r. Urząd Miejski w Cieszynie wydał publikację książkową „Grzyby Cieszyna", przybliżającą bogactwo przyrodnicze lokalnej mykobioty – publikacja została nieodpłatnie rozdystrybuowana do bibliotek na terenie powiatu i udostępniona w wersji cyfrowej.
			Gmina Chybie Utrzymanie pomników przyrody, rezerwat Rotuz.
			Gmina Ustroń Rozpropagowanie wśród mieszkańców „Przyrodnika Ustrońskiego".
			Gmina Strumień Gmina dofinansuje edukację ekologiczną w szkołach oraz promuje walory przyrodniczo – krajobrazowe w wydawanych materiałach informacyjnych i ulotkach.

			<u>Gmina Dębowiec</u> Konkursy „Poznajemy pomniki przyrody w Gminie Dębowiec”, współorganizowanie z GOK Konkursu: „Ochrona ziemi”, Konkursy na ekologiczne ozdoby świąteczne „Eko-ozdoba”, akcje z okazji Dnia Ziemi, Sprzątanie Świata, Rajdy rowerowe ze szczególnym uwzględnieniem lokalnych tras rowerowych, miejsc położenia pomników przyrody, Rajdy górskie na szczyty gór znajdujące się w Beskidach. **<u>Zespół Szkół Ekonomiczno-Gastronomicznych w Cieszynie</u>** Udział szkoły w akcjach: „Jesienne Sprzątanie Rezerwatów Przyrody” oraz „Wiosenne Sprzątanie Rezerwatów Przyrody” organizowanej przez PTTK „Beskid Śląski”.
Edukacja ekologiczna i rolnicza dorosłych	K	Samorząd Powiatu, Organizacje pozarządowe, Gminy powiatu, Kuratorium Oświaty, Ośrodek Doradztwa Rolniczego, Nadleśnictwo Wisła, Nadleśnictwo Ustroń	**<u>Gmina Brenna</u>** Zadanie realizowane w ramach ogólnych działań edukacyjnych mieszkańców Gminy. Prowadzono i udostępniano Obserwatorium Nietoperzy – celem działania było między innymi kształtowanie postaw ekologicznych społeczeństwa. W ramach realizacji zadania prowadzono kampanię informacyjną pn. „Kochasz dzieci, nie pal śmieci!” – wykonano ulotki informacyjne i plakaty, a także artykuły o szkodliwości spalania odpadów w piecach domowych. W ramach realizacji zadania odbył się Piknik rodzinny ekologiczny. W programie przewidziano m.in. jak segregować śmieci, recykling śmieci, przedstawienie teatralne „O czym marzą drzewa” (spektakl ekologiczny, który w sposób łatwy i przyjemny zwrócił uwagę na ważne tematy jak segregacja odpadów, zanieczyszczenie powietrza, niska emisja, czy problem niszczenia lasów), „Kreatywny recykling”, „Drugie życie papieru i plastiku” itd. Upowszechniano także prasę rolniczą. **<u>Gmina Cieszyn</u>** Na terenie Gminy Cieszyn w okresie sprawozdawczym realizowana była kampania edukacyjna pod hasłem „*W Cieszynie nie do pomyślenia*”, skierowana głównie do osób dorosłych, zawierająca szereg elementów edukacji ekologicznej. W ramach akcji drukowane i rozmieszczane na terenie miasta były plakaty tematyczne, którym towarzyszyły artykuły publikowane na łamach dwutygodnika „Wiadomości Ratuszowe”. **<u>Gmina Wisła</u>** Pikniki ekologiczne.

			Gmina Strumień Zadanie realizowane było w ramach ogólnych działań edukacyjnych mieszkańców gminy, m.in. poprzez: - przeprowadzenie warsztatów dot. ograniczania niskiej emisji, - rozdysponowanie właścicielom nieruchomości ulotek na temat zasad segregacji odpadów komunalnych oraz funkcjonowania Punktu Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych, - publikację w prasie informacji na temat systemu funkcjonowania gospodarowania odpadami komunalnymi, zasad segregacji odpadów oraz częstotliwości odbioru odpadów, - przekazanie mieszkańcom Informatora Gminy Strumień, zawierającego m.in. informacje na temat systemu gospodarki odpadami, szkodliwości spalania odpadów komunalnych oraz grożących za to sankcji.
			Gmina Dębowiec Współorganizowanie spotkań z rolnikami (wraz ze Stowarzyszeniem LDG Cieszyńska Kraina) nt. ekologii w rolnictwie. Współpraca w zakresie propagowania informacji o ekologicznym rolnictwie i agroturystyce z Fundacją EKO Bielska Kraina.
			Gmina Skoczów Prowadzenie tych działań między innymi przez jednostki oświatowe. Akcje informacyjne na stronie internetowej Urzędu Miejskiego w Skoczowie, w „Wieściach Skoczowskich" itd.
			Gmina Zebrzydowice 2015 rok - seminarium wyjazdowe Mikołów – Śmiłowice „Otwarte Drzwi", - wyjazd do Pisarzowic „Dni Kwitnącej Azalii w Pisarzowicach", - wyjazd do „Szkółki Krzewów i Roślin Ozdobnych Goczałkowice Zdrój", - szkolenie w Urzędzie Gminy Zebrzydowice – Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa w Międzyświeciu przeprowadziła szkolenie informacyjno – promocyjne, na którym zostały omówione zasady przyznawania w roku 2015 płatności JPO, płatności na zazielenianie, płatności związane do zwierząt, PROW 2014-2020 oraz zasady wypełniania wniosku o przyznanie płatności na 2015 r. 2016 rok - seminarium wyjazdowe Mikołów – Śmiłowice „Otwarte Drzwi", - wyjazd do Pisarzowic „Dni Kwitnącej Azalii w Pisarzowicach", - wyjazd na jesienną wystawę owoców, warzyw „Flora Ołomuniec w Czechach".

			<u>Śląski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Częstochowie</u> **<u>Powiatowy Zespół Doradztwa Rolniczego w Cieszynie</u>** Doradztwo indywidualne oraz szkolenia dla rolników i mieszkańców wsi w zakresie: obowiązków wynikających z Kodeksu Dobrych Praktyk Rolniczych, metod produkcji rolniczej (ekologicznych, integrowanych), integrowanej ochrony roślin, wykorzystania OZE w gospodarstwach rolnych, możliwości pozyskiwania funduszy z PROW 2014-2020. Sporządzanie Planów Działalności Rolnośrodowiskowo-klimatycznej. Pomoc w wypełnianiu wniosków o dopłaty dla gospodarstw ekologicznych, dokumentacji do jednostek certyfikujących gospodarstwa ekologiczne. **<u>Powiat Cieszyński</u>** - zlecenie w roku 2015 zadania: „Opracowanie i dystrybucja ulotek promujących usuwanie wyrobów zawierających azbest wśród mieszkańców powiatu cieszyńskiego" – wykonane przez Stowarzyszenie Pomocy Dzieciom „Kraina Marzeń". **<u>Nadleśnictwo Ustroń</u>** Edukacja ekologiczna i rolnicza dorosłych w trakcie prowadzenia zajęć edukacyjnych w ramach edukacji na rzecz zrównoważonego rozwoju.
Upowszechnianie wiedzy w zakresie konieczności oszczędzania wody na terenie powiatu	Ws	Samorządy Gmin, Wodociągi Ziemi Cieszyńskiej, RZGW	**<u>Gmina Cieszyn</u>** Przedmiotowe zadanie stanowiło jeden z elementów ww. kampanii „*W Cieszynie nie do pomyślenia*". **<u>Gmina Ustroń</u>** Miasto Ustroń zleciło wykonania prezentacji w formie filmu opartej na przygodach kropelki wody, która przedstawi dzieciom procesy technologiczne, którym poddawana jest woda przed spożyciem, a także po spożyciu jak trafia na oczyszczalnię ścieków. Ponadto podczas prezentacji filmu będzie poruszana kwestia dotycząca oszczędzania wody. **<u>Zespół Szkół Ekonomiczno-Gastronomicznych w Cieszynie</u>** - Organizacja wycieczek naukowych do Stacji Uzdatniania Wody „Pogórze" oraz Stacji Uzdatniania Wody „Wisła Czarne", - Organizacja Wycieczek Naukowych do Oczyszczalni Ścieków w Cieszynie (Marklowicach) oraz w Ustroniu.
Doposażenie Centrów Edukacji Ekologicznej	K	Samorządy Gmin, Nadleśnictwo Ustroń, Nadleśnictwo Wisła, Kuratorium Oświaty	**<u>Gmina Chybie</u>** Stowarzyszenie EKO-Życie prowadzi Centrum Edukacji Ekologicznej „KADŁUBEK". W ramach środków przeznaczonych w budżecie na edukację ekologiczną finansowana jest prenumerata gazety „Przyroda Polska", która jest tam dostępna. W 2015 r. centrum wyposażono w duże akwarium dla ryb.

			Gmina Wisła Opracowano projekt Centrum Edukacji Ekologicznej.
Doskonalenie systemu zarządzania środowiskowego na terenach Gmin	K	Urząd Marszałkowski, Samorząd Powiatu, Samorządy Gmin	**Gmina Cieszyn** Nie dotyczy – na terenie Gminy Cieszyn nie został wdrożony system zarządzania środowiskowego.

Tabela 10. Monitoring środowiska i ochrona przed nadzwyczajnymi zagrożeniami

W – zadania własne
Ws – zadania we współpracy
K – zadania koordynowane

Nazwa zadania (projektu)	W / K	Jednostki odpowiedzialne/ Wykonawcy/Partnerzy	Opis zakresu prac zrealizowanych w latach 2015-2016
1	2	3	4
Realizacja systemu i wymiany informacji o ochronie środowiska, w tym w wymiarze transgranicznym	K	Samorząd Powiatu, Samorządy Gmin, Wojewódzki Inspektor Ochrony Środowiska, Powiaty sąsiednie, Strona Czeska	**Gmina Strumień** Informacje o środowisku są udostępniane w Biuletynie Informacji Publicznej Urzędu Miejskiego w Strumieniu. W sytuacjach powodujących zagrożenie (w tym zagrożenia ekologiczne) wymiana informacji odbywa się w ramach: - systemu wykrywania i alarmowania, - sieci radiokomunikacyjnej Starosty Powiatu Cieszyńskiego, - stałego dyżuru uruchamianego w przypadku realnego zagrożenia.
			Gmina Chybie Wymiana informacji w sytuacjach zagrożeń odbywa się w ramach systemu wczesnego ostrzegania i alarmowania. Na stronie internetowej Urzędu Gminy w zakładce „Komunikaty i ostrzeżenia" umieszczane są wszystkie komunikaty i ostrzeżenia o zagrożeniach. Ponadto informację o zagrożeniach przesyła się drogą elektroniczną do wszystkich jednostek organizacyjnych gminy, szkół, przedszkoli i ośrodków zdrowia.
			Gmina Cieszyn W okresie sprawozdawczym w ramach systemu informacji o środowisku Gmina Cieszyn udostępniała na stronie internetowej Miejskiego Centrum Zarządzania Kryzysowego automatyczne dane pomiarowe Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska, dotyczące stanu jakości powietrza, dane meteorologiczne IMGW ze stacji opadowej przy ul. Kościuszki, dane IMGW z pomiarów przepływu wód rzeki Olzy i Młynówki Cieszyńskiej, a także dane własne z monitoringu hydrologicznego Bobrówki.

			W ramach transgranicznej wymiany informacji o środowisku MCZK w Cieszynie udostępniała bieżące dane pomiarowe Czeskiego Instytutu Hydrometeorologicznego oraz Czeskiego Państwowego Zarządcy Dorzecza Odry, dotyczące przepływów w przygranicznych i granicznych odcinkach rzek dorzecza Odry. **Gmina Brenna** Informacje o środowisku są udostępniane na stronie internetowej Urzędu Gminy Brenna, w publicznie dostępnym wykazie danych. W sytuacjach powodujących zagrożenie (w tym zagrożenie ekologiczne) wymiana informacji odbywa się w ramach systemu wczesnego alarmowania SWA i systemu wczesnego ostrzegania SWO. **Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Katowicach Delegatura w Bielsku-Białej** W latach 2015-2016 w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska, na obszarze powiatu cieszyńskiego prowadzono badania w zakresie monitoringu: – wód powierzchniowych – 11 punktów pomiarowych, – jakości powietrza – 2 automatyczne stacje pomiarowe, – wód podziemnych (sieć krajowa) – 7 punktów pomiarowych, – hałasu – 5 punktów pomiarowych, – pól elektromagnetycznych – 5 punktów pomiarowych. W latach 2015-2016 w ramach prac polsko-czeskiej grupy roboczej do spraw ochrony wód granicznych przed zanieczyszczeniem (grupa OPZ) badane i oceniane były wody graniczne z Republiką Czeską. Grupa działa w oparciu o umowę pomiędzy Rządem Rzeczpospolitej Polskiej Rządem Republiki Czeskiej o współpracy na wodach granicznych w dziedzinie gospodarki wodnej. Na terenie powiatu cieszyńskiego badaniami objęta była Olza w dwóch przekrojach: – Olza – powyżej Stonawki (km 21,5), – Olza – powyżej ujścia Piotrówki (km 16,8). Corocznie składane są sprawozdania do Starostwa Powiatowego w Cieszynie dot. kontroli w zakresie ochrony środowiska na terenie powiatu. Ponadto w uzasadnionych przypadkach kierowane są wystąpienia pokontrolne z informacją o wynikach przeprowadzonych kontroli przekazywane zgodnie z kompetencjami do Starostwa i Urzędów Gmin powiatu cieszyńskiego
Edukacja społeczeństwa na rzecz kreowania zachowań w sytuacji wystąpienia nadzwyczajnych zagrożeń środowiska, w tym ćwiczenia w zakresie bezpieczeństwa ekologiczno-chemicznego	K	Straż Pożarna, Kuratorium Oświaty, WIOŚ, Samorząd Powiatu, Samorządy Gmin, inspekcja Sanitarna i Weterynaryjna, Policja	**Gmina Dębowiec** Przygotowanie wydawnictwa „Poradnik aktywności w zakresie bezpieczeństwa" – Vademecum postępowania w sytuacji zagrożeń. Dystrybucja: w szkołach, zajęcia na lekcjach WOŚ, sołtysi przy akcji podatkowej, wkładka do lokalnej prasy: „Dębowieści".

			<u>Gmina Strumień</u> Edukacja społeczeństwa odbywa się poprzez: - umieszczenie na stronie internetowej Urzędu w zakładce „Komunikaty i ostrzeżenia, Zarządzanie kryzysowe" bieżących komunikatów oraz poradników, w tym „Vademecum postępowania w sytuacjach zagrożeń", - praktyczne ćwiczenia na wypadek zagrożenia pożarowego w budynkach użyteczności publicznej.
			<u>Gmina Chybie</u> Edukacja społeczeństwa odbywa się poprzez: a) stronę internetową urzędu na której dostępna jest broszura pt. „Sposób zachowania na wypadek różnych zagrożeń", b) praktyczne ćwiczenia np. ewakuacja szkoły na wypadek różnych zagrożeń, c) szkolenia dla pracowników UG zgodnie z planem szkoleń, d) szkolenie w ramach powszechnej samoobrony, e) omawianie zagadnień na spotkaniach i zebraniach ze społeczeństwem, w tym na spotkaniach organizacji społecznych.
			<u>Gmina Cieszyn</u> W okresie sprawozdawczym w ramach edukacji społeczeństwa na rzecz kreowania zachowań w sytuacji wystąpienia nadzwyczajnych zagrożeń środowiska Miejskie Centrum Zarządzania Kryzysowego w Cieszynie udostępniało na stronie internetowej <u>www.cieszyn.pl/mczk</u> „*Vademecum postępowania w sytuacjach zagrożeń*" oraz informacje dotyczące zagrożeń, wskazując sposoby ograniczenia ich skutków dla ludzi i środowiska.
			<u>Gmina Brenna</u> Edukacja społeczeństwa odbywa się poprzez: - rozpowszechnienie „Poradnika aktywności w zakresie bezpieczeństwa" stanowiącego vademecum postępowania w sytuacjach zagrożeń, - zamieszczanie na stronie komunikatów o bieżących zagrożeniach, np. intensywnych opadów, silnych wiatrów itp., - konkursy i turnieje dla dzieci i młodzieży, - artykuły prasowe, - praktyczne ćwiczenia, w tym ewakuacja szkoły na wypadek różnych zagrożeń, - szkolenia dla pracowników urzędu i ludności zgodnie z planem szkoleń ludności w ramach powszechnej samoobrony, - w ramach przeprowadzanych ćwiczeń zgrywających.
			<u>Gmina Zebrzydowice</u> - co roku do mieszkańców gminy trafiają broszurki informacyjne

			„co zrobić gdy pojawi się zagrożenie”, - funkcjonuje strona internetowa urzędu dotycząca zachowań na wypadek zagrożeń, - co roku organizuje się ćwiczenia OSP, jednostki biorą udział w manewrach strażackich.
			Komenda Powiatowa Państwowej Straży Pożarnej w Cieszynie Kampania społeczna „Nie dla czadu”, zamieszczono informację na naszej stronie internetowej.
			Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Cieszynie Kontrole obiektów żywieniowo-żywnościowych, noclegowych, użyteczności publicznej wraz z przylegającymi terenami, jakości zdrowotnej wody do spożycia w związku z przygotowaniami do Światowych Dni Młodzieży i w trakcie ich trwania, edukacja zdrowotna osób przyjmujących pielgrzymów i udających się na spotkania w ramach ŚDM. Udział w ćwiczeniach sprawdzających założenia zawarte w zewnętrznym planie operacyjno-ratowniczym opracowanym dla PPG Polifarb Cieszyn S.A., organizowanych przez Komendę Wojewódzką PSP w Katowicach na terenie PPG Polifarb Cieszyn.
			Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Katowicach Delegatura w Bielsku-Białej W latach 2015 – 2016 WIOŚ nie prowadził szkoleń w zakresie poważnych awarii i nie brał udziału w ćwiczeniach realizowanych w zakresie bezpieczeństwa ekologiczno-chemicznego na terenie powiatu cieszyńskiego.
Prowadzenie działań w oparciu o stały monitoring przeciwpowodziowy w ramach sieci posterunków opadowych IMiGW i posterunków wodowskazowych IMiGW i RZGW wraz z systemem zarządzania w sytuacjach powodziowych	K	IMiGW, RZGW, Samorząd Powiatu, Samorządy Gmin, Państwowa Straż Pożarna	**Gmina Dębowiec** Umieszczanie komunikatów o zagrożeniach na stronie internetowej Urzędu Gminy Dębowiec „Prognoza niebezpiecznych zdarzeń w województwie”.
			Gmina Strumień Przedstawiciele gminy corocznie uczestniczą w przeglądzie cieków wodnych zarządzanych przez Śląski Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych w Katowicach. W sytuacji zagrożenia powodziowego stany wód monitorowane są zgodnie z planem ochrony przeciwpowodziowej Gminy Strumień. Komunikaty i ostrzeżenia w przypadku zagrożeń zamieszczane są na stronie internetowej urzędu.
			Gmina Wisła Informacje otrzymane z IMiGW, RZGW za pośrednictwem SP w Cieszynie przekazywane są odbiorcom na terenie Wisły.

			Gmina Chybie W przypadku wystąpienia zagrożenia powodziowego stany wód są monitorowane przez zespół zgodnie z Planem ochrony przeciwpowodziowej dla Gminy Chybie.
			Gmina Cieszyn W okresie sprawozdawczym MCZK w Cieszynie prowadziło monitoring rzek Olzy oraz Bobrówki w dwóch punktach pomiarowych (przy ul. Brodzińskiego i ul. Łącznej). MCZK sporządziło bazę adresową mieszkańców zagrożonych powodzią, którym wysyłane były (za pomocą wiadomości SMS) ostrzeżenia o zagrożeniach.
			Gmina Brenna Stany wód w przypadku zagrożeń są monitorowane przez zespół zgodnie z planem ochrony przeciwpowodziowej dla Gminy Brenna. Udostępnianie ostrzeżeń meteorologicznych na stronie urzędu.
			Gmina Zebrzydowice Urząd posiada opracowany „Plan Ochrony Przeciwpowodziowej dla Gminy". Monitoring stanu wody prowadzony jest w oparciu o Czeską stację pomiarową znajdującą się na rzece Piotrówce w centrum Zebrzydowic. To na jej podstawie prowadzone są dalsze działania powodziowe. Stały monitoring prowadzi również Zespół Zarządzania Kryzysowego, strażacy i policja w innych rejonach gminy.
			Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Gliwicach W ramach statutowych działań Centrum Operacyjne (CO) w Gliwicach prowadzi stały monitoring nad ciekami i zbiornikami wodnymi, których w administracji Zarządu znajduje się osiem. Są to zbiorniki: Dzierżno Duże, Dzierżno Małe, Pławniowice, Przeczyce, Kuźnica Warężyńska, Pogoria III, Łąka, Wisła Czarne. Odczyty z wodowskazów, jak również ostrzeżenia udostępniane są przez IMGW dla obszaru działania tutejszego Zarządu, stanowiąc tym samym pogląd na sytuacje w regionie. Ponadto CO monitoruje sytuację na terenie Czech, wykorzystując dane z portalu Povodi Odry. Działania monitoringu w sytuacji normalnej jak i powodziowej zgodne są z obowiązującymi ustaleniami prawnymi, do których tutejszy Zarząd zobowiązany jest zgodnie z zapisami ustaw, m.in. Prawo wodne.
			Powiat Cieszyński Monitoring przeciwpowodziowy prowadzony jest w oparciu o następujące strony internetowe: www.pogodynka.pl (stany wód dla Wisły i Olzy), www.zebrzydowice.pl - tu odczytujemy stan rzeki

			Piotrówki i Olzy na terenie Czech. Monitorowaniu służą komunikaty i ostrzeżenia IMiGW przekazywane bezpośrednio do Powiatowego Centrum Zarządzania Kryzysowego (PCZK) lub za pośrednictwem Wojewódzkiego Centrum Zarządzania Kryzysowego (WCZK).
Podejmowanie działań mających na celu doskonalenie systemu zapobiegania poważnym awariom, na rzecz ograniczenia ich skutków dla ludzi i środowiska	K	Podmioty gospodarcze Wojewódzki Inspektor Ochrony Środowiska, Centra Zarządzania Kryzysowego, Państwowa Straż Pożarna, Samorząd Powiatu, Samorządy Gmin	**Gmina Dębowiec** Powstanie w pomieszczeniach budynku gminy magazynu p/powodziowego (plandeki do zabezpieczania budynków, łopaty, szpadle, worki). Nawiązano porozumienie z lokalną firmą GAWIMET o udostępnianiu w razie zagrożeń piasku do akcji ratowniczych. **Gmina Strumień** Gmina Strumień posiada aktualny Plan Reagowania Kryzysowego. **Gmina Chybie** W Gminie Chybie zgodnie z ustawą o zarządzaniu kryzysowym jest opracowany i na bieżąco aktualizowany Plan Zarządzania Kryzysowego. **Gmina Cieszyn** W latach 2015-2016 Miejskie Centrum Zarządzania Kryzysowego w Cieszynie sporządziło Plan Zarządzania Kryzysowego Miasta Cieszyna wraz z procedurą SPO – 8 dotyczącą przekazywania informacji i ostrzeżeń związanych z sytuacjami zagrożenia zanieczyszczeniem powietrza. MCZK na bieżąco monitorowało poziom zanieczyszczeń powietrza, a także rozsyłało powiadomienia za pomocą poczty elektronicznej: - dyrektorom jednostek oświatowych (szkół, przedszkoli, żłobków, szkół średnich i uczelni wyższych) oraz opiekuńczych o konieczności ograniczenia długotrwałego przebywania podopiecznych na otwartej przestrzeni dla uniknięcia narażenia na wysokie stężenia zanieczyszczeń, - dyrektorom szpitali i przychodni podstawowej opieki zdrowotnej o możliwości wystąpienia większej ilości przypadków nagłych (np. wzrost dolegliwości astmatycznych lub niewydolności krążenia) z powodu wystąpienia wysokich stężeń zanieczyszczeń, - dyrektorom domów spokojnej starości, - spółdzielniom mieszkaniowym, - podmiotom w ramach SWO. Ponadto powiadomienia umieszczane były na stronie www.cieszyn.pl/mczk. W okresie sprawozdawczym MCZK wysyłało za pomocą Miejskiego Systemu SMS–owego ostrzeżenia przed zagrożeniami oraz

			opracowywało adekwatne do sytuacji komunikaty, które przekazywano do wiadomości mieszkańcom Cieszyna. Został również opracowany przez MCZK Plan ewakuacji ludności, zwierząt i mienia I i II stopnia na wypadek masowego zagrożenia w mieście Cieszynie. **Gmina Brenna** Gmina Brenna zgodnie z ustawą o zarządzaniu kryzysowym posiada Plan Zarządzania Kryzysowego. **Gmina Zebrzydowice** W gminie brak jest większych zakładów, których awarie mogłyby zagrozić mieszkańcom czy środowisku, jednak zawsze mogą się zdarzyć poważne awarie sieci wodociągowej, energetycznej czy nawałnice pogodowe. Może również wystąpić wyciek substancji niebezpiecznych w czasie transportu drogowego czy kolejowego. Niebezpieczeństwo może pojawić się również z terenu sąsiednich gmin czy spoza granic Polski (awarie w elektrowniach jądrowych). Zespół przedsięwzięć na wypadek takich sytuacji zawiera Plan Zarządzania Kryzysowego Gminy Zebrzydowice. **Komenda Powiatowa Państwowej Straży Pożarnej w Cieszynie** Ćwiczenia na zakładzie dużego ryzyka PPG Polifarb Cieszyn S.A. **Powiat Cieszyński** W celu zapewnienia niezwłocznego uzyskania informacji o zdarzeniach zagrażających ludziom, ich mieniu oraz środowisku, utrzymania ciągłego monitorowania potencjalnych zagrożeń, szybkiego ostrzegania i alarmowania utworzono w powiecie system wczesnego ostrzegania. **Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Katowicach Delegatura w Bielsku-Białej** WIOŚ prowadził planowe kontrole podmiotów mogących spowodować poważne awarie przemysłowe na terenie powiatu, w tym zakładów o zwiększonym i dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej (w latach 2015-2016 dokonano 4 kontroli w zakładach tzw. potencjalnych sprawców poważnej awarii). Ponadto podejmowano działania interwencyjne i współdziałano podczas zdarzeń o znamionach poważnych awarii z Państwową Strażą Pożarną (w latach 2015-2016 ekipa dyżurna WIOŚ 13 razy wyjeżdżała do zdarzeń interwencyjnych na terenie powiatu cieszyńskiego).